

Michael
Morpurgo

Alleen op zee

facet

Michael
Morpurgo

Alleen op zee

facit

Michael Morpurgo

Alleen op zee

2006, NL, Jeugd

Vertaling van *Alone on a Wide Wide Sea*

Vertaald door Margot van Hummel

Arthur Hobhouse wordt, net zoals zovelen, na de Tweede Wereldoorlog als zesjarige wees op een boot gezet en naar Australië afgescheept. Hij heeft alles verloren: zijn ouders, zijn zus, zijn thuis. Eenmaal in Australië is zeilen het enige houvast dat hij heeft. Jaren later heeft hij voor zijn dochter Allie een boot gebouwd, zodat ze naar Engeland kan gaan. Op zoek naar haar verloren tante. Zal Arthur op deze manier toch zijn pijnlijke verleden kunnen afsluiten?

NBD | Biblion recensie

Alleen op zee bestaat uit twee delen. In het eerste deel vertelt Arthur Hobhouse (ik-figuur) zijn levensverhaal. Na de dood van zijn ouders in Engeland tijdens de Tweede Wereldoorlog wordt hij naar Australië gestuurd. Arthur en een vriend Marty ontsnappen uit het opvanghuis, waar ze slecht behandeld

worden. Gelukkige en ongelukkige periodes wisselen elkaar af. Ze werken in de scheepsbouw. Met zijn dochter spreekt Arthur later af dat ze samen naar Engeland varen op zoek naar Kitty, de zus die Arthur daar moest achterlaten. In het tweede deel vertelt dochter Allie (ik-figuur) hoe de tocht over de oceanen naar Engeland verliep. Het boek leest vlot en is met liefde geschreven, al toont de verteller zich soms wat braaf. In het stuk van Allie komen e-mailfragmenten voor. In een nawoord staat een korte historische toelichting over Britse weeskinderen na de Tweede Wereldoorlog. De oorspronkelijke titel: 'Alone on a Wide Wide Sea' is een dichtregel, waarbij 'the sea' niet alleen voor de zee staat, maar voor het hele leven. Vanaf ca. 13 jaar.

Deel 1: Het verhaal van Arthur Hobhouse

Arthur Hobhouse is een gegeven	856 (0)
Drie rode schoorsteenpijpen en een orkest	1726 (0)
Kookaburra's, kaketoës en kangoeroes	1141 (0)
Cooper's Station, Biggie Speklap en Gods werk	1296 (0)
Laat de kindertjes tot mij komen	1319 (0)
De wraak van Wes Snarkey	1064 (0)
Heiligen en zondaars	1797 (0)
Mevrouw Biggie wordt Ida	1888 (0)
Maar één manier om weg te komen	1266 (0)
Hebben we de kinderen daarvoor hier?	1699 (0)
Let maar eens op	1887 (0)
Lang zal ze leven	1792 (0)
Op uitgestrekt als de oceaan	1913 (0)
Een stelletje haveloze vogelverschrikkers	1823 (0)
Henry's hopeloze hoedenhol	1665 (0)
Ik moet naar de zee	2197 (0)
Roereieren en witte bonen in tomatensaus	2264 (0)
Jullie zijn toch mijn jongens?	1399 (0)
Freddie Dodds	1514 (0)
Op een nacht in januari	1742 (0)
Toch een wees	1544 (0)

Het gaat fout	1877 (0)
Ik trek het niet meer	1939 (0)
Wat een gelukzak ben ik toch!	2365 (0)
De Kitty Vier	2304 (0)
Deel 2: De reis van de Kitty Vier	
Wie goed doet, goed ontmoet	991 (0)
Een dubbel afscheid en een albatros	1543 (0)
Kwallen en Red Hot Chili Peppers	1705 (0)
[16.00 uur, ma. 10 jan., 43°23'Z.B. 148°2'O.L.] [20.00 uur, di. 11 jan., 44°13'Z.B. 151°12'O.L.] [16.00 uur, do. 13 jan., 45°41'Z.B. 156°19'O.L. 5 knopen]	
Toen kwam de storm	1658 (0)
[17.00 uur, za. 15 jan., 46°50'Z.B. 162°49'O.L.] [16.41 uur, zon. 16 jan. 2005] [10.15 uur, 17 jan., 41°57'Z.B. 167°31'O.L.] [12.50 uur, di. 18 jan., 47°31'Z.B. 170°36'O.L.]	
Hoofd boven water houden	2044 (0)
[18.30 uur, za. 22 jan.] [20.15 uur zelfde dag] [10.02 uur, za. 29 jan., 48°1'Z.B. 173°45'O.L.] [11.22 uur, zo. 30 jan., 49°2'Z.B. 175°38'O.L.] [7.35 uur, woe. 2 feb., 49°52'Z.B. 173°54'O.L.]	
Hé, ho, kleine vis, niet huilen	2037 (0)
Om Kaap Hoorn heen samen met de dolfijnen	1915 (0)
[20.05 uur, 9 maart, 55°47'Z.B. 74°6'W.L.] [18.25 uur, 11 maart, 56°0'Z.B. 67°15'W.L.] [21.15 uur, zelfde dag]	
Mare Topolski	2004 (0)
Een kleine stap voor de mens	2592 (0)
[7.15 uur, 29 maart, 45°44'Z.B. 50°13'W.L.] [11.12 uur, 31 maart, 42°29'Z.B. 48°30'W.L.] [21.12 uur, 3 april, 38°54'Z.B. 46°3'W.L.] [12.16 uur, 5 april] [12.02 uur, 11 april, 28°54'Z.B. 44°53'W.L.] [15.20 uur, 14 april, 25°85'Z.B. 41° 31'W.L.]	

Alleen op zee	1611 (0)
London Bridge Is Falling Down	3343 (0)
Nu je dit boek hebt gelezen	215 (0)
Nawoord	403 (0)

Deel 1

Het verhaal van Arthur Hobhouse

Arthur Hobhouse is een gegeven

Eigenlijk zou ik bij het begin moeten beginnen. Dat weet ik. Maar het probleem is dat ik het begin niet ken.

Kende ik het maar...Ik weet wel hoe ik heet, Arthur Hobhouse. Arthur Hobhouse komt ergens vandaan, zoveel is zeker. Ik had een vader en ook een moeder, maar God mag weten wie ze waren, en misschien weet zelfs hij het niet zeker. Ik bedoel, God kan immers niet alles tegelijk in de gaten houden. Dus waar de naam Arthur Hobhouse vandaan komt en van wie ik hem heb gekregen, ik zou het niet weten. Ik weet niet eens of het wel mijn echte naam is. Ik weet ook niet waar en wanneer ik geboren ben, alleen dat het waarschijnlijk in Bermondsey, Londen, was, ergens rond 1940. Mijn vroegste herinneringen zijn op een of andere manier verward en onduidelijk. Zo heb ik altijd geweten dat ik een zus had, een oudere zus. Mijn hele leven al zit ze ergens in het verste hoekje van mijn herinnering of van mijn verbeelding – soms

weet ik echt niet wat van de twee - en ze heette Kitty. Toen ze me wegstuurden, was ze niet bij me. Ik wou dat ik wist waarom. Ik probeer me haar voor de geest te halen, en soms lukt dat ook. Dan zie ik een bleek, fijn gezichtje met heel donkere ogen vol tranen. Ze geeft me een sleuteltje, maar ik weet niet meer waar dat voor dient. Hij hangt aan een touwtje. Ze hangt hem om mijn nek en zegt dat ik hem altijd moet dragen. En soms hoor ik haar lachen, een aanstekelijk gegiechel dat overgaat in een vrolijk gekraai. Mijn zus kraait als een kookaburra. Soms verschijnt ze ineens in mijn dromen en zingt ze 'London Bridge Is Falling Down', en dan probeer ik met haar te praten, maar ze lijkt me nooit te horen. Op een of andere manier kunnen we elkaar gewoon nooit bereiken.

Al mijn vroegste herinneringen hebben veel weg van dromen. Ik weet dat ze geen van alle helemaal kloppen, er zit in elk geval niet één bij die echt helemaal van mij is. Ik heb het gevoel dat ik uit een tijd kom die ik voor de helft vergeten ben, die ik me maar half kan herinneren, en ik ben ervan overtuigd dat ik het half vergeten deel vaak heb opgevuld met verzonnen herinneringen. Misschien proberen mijn gedachten zo toch nog iets zinnigs uit het onbekende te halen. Dus heb ik er geen idee van waar de verzonnen herinneringen eindigen en de echte beginnen. Ik neem aan dat dit voor de vroegste herinneringen van de meeste mensen geldt, maar die van mij zijn nog vager dan die van de meeste

anderen, en misschien komt dat omdat er geen familie verhalen zijn om ze te ondersteunen. Ik heb geen harde feiten, geen echte bewijzen, geen verklaringen, zelfs geen foto. Het lijkt wel of ik helemaal niet geboren ben, maar er ineens was. Dat Arthur Hobhouse een gegeven is. Ik ben nu al vijfenzestig jaar (of toch ongeveer) een gegeven en het is tijd dat ik mijn leven op papier zet. Voor mij zal dit het geboortebewijs zijn dat ik nooit heb gehad. Om mezelf en anderen die dit lezen te bewijzen dat ik hier in elk geval geweest ben, dat ik er was.

Ik ben zowel een verhaal als een gegeven, en ik wil dat mijn verhaal bekend wordt, dat Kitty het kent, als ze nog leeft. Ik wil dat ze weet wat voor een broer ze had. Ik wil dat Zita dat ook weet, al kent ze, neem ik aan, intussen al mijn goede en slechte kanten. Maar ik wil vooral dat Allie het weet, en haar kinderen – als ze die krijgt – en de kinderen van haar kinderen. Ik wil dat ze allemaal weten wie ik was, dat ik een gegeven en ook een verhaal was. Op deze manier zal ik in hen voortleven, zal ik deel uitmaken van hun verhaal, en zal ik niet helemaal in de vergetelheid raken als ik er niet meer ben. Dat is belangrijk voor me. Volgens mij is dat de enige soort onsterfelijkheid die we kunnen krijgen, dat we voortleven zolang ons verhaal verder wordt verteld. Dus ga ik hier zo lang het nodig is bij het raam zitten en vertel ik alles gewoon zoals ik het me herinner.

Ze zeggen dat je geen verhaal kunt beginnen zonder het einde te kennen. Tot voor kort kende ik het einde niet, maar nu wel. Dus kan ik beginnen, en ik zal beginnen vanaf de allereerste dag waarvan ik zeker weet dat ik me die echt herinner. Ik zal een jaar of zes zijn geweest. Gek dat kinderherinneringen langer blijven hangen en levendig blijven, misschien omdat we onze kindertijd intensiever beleven. Alles is nieuw en voor het eerst en onvergetelijk. En we hebben meer tijd om ergens bij stil te staan. Gek ook dat gebeurtenissen uit recentere jaren, mijn volwassen jaren, waziger zijn, minder helder. De tijd gaat sneller naarmate we ouder worden. Het leven flitst te snel voorbij en is veel te vlug afgelopen.

Drie rode schoorsteenpijpen en een orkest

We zaten met een heleboel op het schip, jongens en meisjes, alle leeftijden door elkaar, en we stonden allemaal op het dek voor het vertrek uit Liverpool, terwijl meeuwen boven onze hoofden cirkelden en krijsten, vaarwel riepen. Ik dacht dat ze vaarwel zwaaiden. Niemand van ons zei een woord. Het was een grauwe dag en het motregende, en de grote, trieste kranen maakten vanuit de dokken een buiging naar het schip toen we voorbijstoomden. Dat is alles wat ik me van Engeland herinner.

Het dek trilde onder onze voeten. De motoren bulderden en stampten, terwijl het grote schip langzaam keerde en naar open water koerste en de mist vanaf de horizon kwam aandrijven. De nonnen hadden ons verteld dat we naar Australië gingen, maar het had net zo goed de maan kunnen

zijn. Ik had geen idee waar Australië lag. Het enige wat ik toen wist, was dat het schip me wegbracht, naar een plaats ergens ver weg over de oceaan. De scheepshoorn klonk weer, en nog eens, zodat ik er bijna doof van werd, ook al had ik mijn handen over mijn oren. Toen het voorbij was, greep ik de sleutel om mijn nek, de sleutel die Kitty me had gegeven, en ik beloofde mezelf én haar dat ik op een dag weer naar huis zou komen. Op dat moment voelde ik een verdriet dat zo intens was dat het nooit meer is overgegaan. Maar ik voelde ook dat Kitty's sleutel, zolang ik hem had, me geluk zou brengen en er me niets zou overkomen.

Ik veronderstel dat we in Kaapstad een korte reisonderbreking hadden. Ik weet dat de meeste grote lijnboten op weg naar Australië dat in die tijd deden. Al kan ik niet zeggen dat ik het me herinner. Maar er is een hoop dat ik me wel herinner: de drie felrode schoorsteenpijpen, het geluid van het orkest dat in de eerste klas speelde, waar wij niet mochten komen. Ze speelden zelfs een keer 'London Bridge Is Falling Down' en ik vond dat geweldig, omdat ik er altijd blij van werd als ik het hoorde. Ik herinner me torenhoge golven, die groen of grijs waren of soms heel diep blauw en die boven het dek van het schip uit kwamen. Verder scholen dansende, zilverkleurige dolfijnen, en altijd, al stormde het nog zo hard, zeevogels die over de golven scheerden of hoog boven de schoorsteenpijpen zweefden.

En om ons heen lag een heel grote oceaan waaraan, zo kwam het op mij over, geen einde leek te komen en die net zo uitgestrekt was als de hemel. Het is die uitgestrektheid die ik me herinner, en de sterren 's avonds, de miljoenen sterren. Maar het mooiste was dat ik mijn allereerste albatros zag. Op een dag vloog hij uit een schitterende golf omhoog. Hij kwam vlak boven mijn hoofd zweven en keek diep in mijn ogen. Ik ben het nooit vergeten.

Het schip was in zekere zin mijn eerste thuis, want het was het eerste onderkomen dat ik me kan herinneren. We sliepen met twee man in een kooi en zo zaten we in elke hut met z'n tienden of meer op een hoopje, helemaal beneden in de ingewanden van het schip, dicht bij het stampende ritme van de motoren. Het was krap en heet daarbeneden en het stonk er naar diesel en vochtige kleren, en vaak hing er ook een stank van braaksel, waarvan een groot deel van mij afkomstig was. Ik zat daar met een heleboel andere jongens die allemaal ouder waren dan ik, sommigen zelfs veel ouder.

Al bijna van het begin af aan had ik problemen. Ze noemden me een watje omdat ik mezelf 's avonds in slaap wiegde terwijl ik 'London Bridge Is Falling Down' neuriede, en omdat ik af en toe hilde. Toen een van hen op een keer merkte dat ik bovendien in bed plaste, lieten ze me dat geregeld weten ook. Ze bezorgden me een moeilijke tijd en veel verdriet. Ze sloegen me met kussens, verstopten mijn

kleren, mijn schoenen. Maar het ergste was nog als ze me links lieten liggen, als ze gewoon weigerden iets tegen me te zeggen, net deden of ik er niet was. Die speciale straf bewaarden ze voor als ik me op mijn ellendigst voelde, als ik in de hut had overgegeven.

Zeeziek worden was mijn grootste angst. Ik werd er geregeld door overvallen en was er dan behoorlijk ziek van. Om te beginnen deed ik wat anderen ook leken te doen: ik braakte over de reling, als ik het op tijd haalde. Ik ontmoette Marty voor het eerst toen ik op een dag weer stond te braken. We stonden naast elkaar over te geven, zagen elkaar en deelden elkaars ellende. Ik zag aan zijn ogen dat hij er net zo onder leed. Die wetenschap hielp op een of andere manier. Zo begon onze vriendschap. Een aardige matroos kwam langs en kreeg medelijden met ons. Hij gaf ons advies: als het erg wordt, zo vertelde hij, dan moet je naar beneden gaan, zo diep mogelijk. Dat is de beste plaats, want als je beneden zit, voel je het rollen van het schip niet zo. Dat deden we, en meestal hielp het. Marty kwam dan naar mijn hut beneden, of ik ging naar die van hem. Maar soms overviel het me, en dan moest ik overgeven op de vloer. Dan ruimde ik het op, maar de braaklucht kon ik niet weg-krijgen, dus als ik het in mijn hut had gedaan, werd ik weer genegeerd. Om niet met hen geconfronteerd te hoeven worden, begon ik steeds meer Marty's gezelschap te zoeken. Volgens mij kwam dat omdat ik

me bij hem veilig voelde. Hij was een stuk ouder dan ik – een jaar of tien moet hij toen geweest zijn – ouder ook dan de jongens in mijn hut en groter, de grootste van ons allemaal. Het was belangrijk om groot te zijn. Ik heb hem nooit gevraagd om me te beschermen, niet met zoveel woorden. Maar op een of andere manier wist ik dat hij dat zou doen, en toen het erop aan kwam, deed hij het ook.

§

We stonden met z'n tweeën op het dek te kijken naar een albatros die over de golven zweefde – net als ik was Marty gek op albatrossen – toen een stel jongens uit mijn hut ineens achter ons stond. Die lui kwamen allemaal uit het noorden, soms kon ik amper verstaan wat ze zeiden. Een van hen, hun leider Wes Snarkey, begon me uit te schelden en te pesten, ik weet niet meer waarom. Ik was maar een ‘klerecockney’. Marty staarde even naar Wes. Hij liep gewoon recht op hem af en sloeg hem tegen de grond. Eén klap. Toen zei hij heel rustig: “Ik ben ook een cockney.” Ze maakten zich allemaal stilletjes uit de voeten, en daarna werd het leven beneden in de hut een stuk draaglijker voor me. Het zal best net zo warm en klam zijn geweest, net zo vol en smerig, maar ze lieten me tenminste min of meer met rust. Dankzij Marty.

Marty was ook degene die me alles uitlegde, waarom we op het schip zaten, waar we naartoe gingen en waarom. Ik weet

niet hoeveel ik er toen van begreep, als ik al iets begreep. We gingen naar Australië, dat was alles wat ik zeker wist. Van alle wezen in Engeland, zei Marty, waren wij speciaal uitgezocht om in Australië te gaan wonen, dat hadden ze hem verteld. Australië was een spiksplinternieuw land waar geen oorlog was geweest. Ze hadden er niet te maken gehad met bombardementen en rantsoenering, en ze hadden er stranden, heel veel eten en grote parken om in te spelen. We zouden kunnen zwemmen wanneer we maar wilden. Ik vertelde hem dat ik niet kon zwemmen, en hij zei dat hij me dat wel zou leren, dat ik het snel onder de knie zou hebben. En, legde hij uit, we zouden nooit meer naar zo'n weeshuis worden gestuurd als de tehuizen waarin we opgegroeid waren, maar in plaats daarvan zouden we allemaal bij gezinnen gaan wonen waar ze voor ons wilden zorgen. Dus met dat alles in het vooruitzicht was het toch niet zo erg om af en toe zeeziek te zijn? Het was altijd erg om zeeziek te zijn, zei ik, en ik nam me voor om nooit meer een voet op een schip of boot te zetten, voor geen goud. Het was een voornemen waaraan ik me vreemd genoeg vaak niet hield.

§

Tijdens die lange reis naar een onzekere toekomst monterde Marty me op. Hij werd als een grote broer voor me, en daarom nam ik hem in vertrouwen over Kitty. Ik

vertelde dat ze was achtergebleven en dat ik haar vreselijk miste. Ik liet hem de gelukssleutel zien die ze me had gegeven. Ik kon niet aan haar denken of zelfs haar naam uitspreken zonder te huilen, maar Marty vond het blijkbaar niet erg dat ik huilde. Maar hij vond het wel erg als ik 'London Bridge Is Falling Down' neuriede, wat ik volgens hem voortdurend deed, en hij vroeg of ik geen ander deuntje kon neuriën. Ik zei dat ik geen ander kende. Hij zei dat het er dik in zat dat Kitty met een andere boot naar Australië zou komen, dat er op deze geen plaats was en dat ze haar daarom niet hadden toegelaten en dat ik haar vlug genoeg zou terugzien. Dat was Marty ten voeten uit, altijd even hoopvol, er altijd van overtuigd dat alles goed zou komen. Maar Marty, zo ontdekte ik later, hoopte niet alleen dat alles beter zou worden, hij deed er ook alles aan om ervoor te zorgen dat het beter werd.

Je hebt mensen als Marty nodig om je staande te houden. Zelfs als de dingen niet gaan zoals je het graag zou willen, moet je erop vertrouwen dat er betere tijden aanbreken, dat uiteindelijk alles goed komt. Als je dat vertrouwen niet hebt, en soms in mijn leven heb ik dat niet, dan wacht er een groot zwart gat voor je, een zwart gat waar ik later maar al te snel kennis mee maakte. Op die boot leerde ik een heleboel van Marty, over hoop, over vriendschap. Machtige Marty, noemde iedereen hem. Het was een bijnaam die goed bij

hem paste.

Kookaburra's, kaketoës en kangoeroes

Ik heb vroeger op alle mogelijke havens van de hele wereld gevaren. Maar geen enkele haven heeft zoveel indruk op me gemaakt als die van Sydney. Liverpool was grijs en grimmig toen we vertrokken, Sydney was blauw, betoverend, bruisend en beeldschoon. Ik zal de aankomst nooit vergeten. Terwijl de scheepshoorn ons trots aankondigde, kwamen we 's ochtends in ons grote schip met de rode pijpen de haven in. En ik had het gevoel dat ik deel uitmaakte van deze nieuwe glorie.

Leunend op de reling van het schip, stonden Marty en ik vol bewondering te staren, al is vol verwachting misschien een betere omschrijving. Alles om me heen leek nieuw en fantastisch: de warme bries, de honderden zeilboten en hun bollende witte zeilen in de baai, de grootsheid van de Sydney

Harbour Bridge, de huizen met de rode daken tegen de heuvels om ons heen, en de zee – ik had nooit geweten dat blauw zo blauw kon zijn. We stoomden het paradijs in, dat stond buiten kijf. En terwijl het schip langzaam binnenvoer, steeds dichterbij de kade, zag ik dat iedereen naar ons stond te zwaaien en lachen. We zwaaiden terug. En Marty stak zijn vingers in zijn mond en floot. Plotseling was ik vervuld met hoop. Ik straalde van geluk, net als Marty. Hij had zijn arm om mijn schouder geslagen. “Ik heb het je toch gezegd, Arthur?” zei hij. “Een spiksplinternieuw land. Alles komt nu goed met ons.”

In de drukke, chaotische haven brachten ze alle kinderen bij elkaar. Ze riepen onze namen af en begonnen ons vervolgens, zonder te vertellen waarom, in groepen in te delen. Toen ik zag wat er gebeurde, bleef ik zo dicht mogelijk bij Marty. Van hem gescheiden worden was wel het laatste wat ik wilde. Maar dat was precies wat ze probeerden. Marty greep mij bij de arm, hield die stevig vast en zei dat ik naast hem moest blijven staan. In een flits zei hij: “Hij en ik zijn neven, meneer. Waar Arthur gaat, ga ik. Waar ik ga, gaat Arthur.” De man die onze namen op zijn lijst afvinkte, zei dat dit onmogelijk was, dat er al afspraken waren gemaakt en dat die niet konden worden veranderd. Hij was niet te vermurwen en ook nog eens slechtgehumeurd. Hij schreeuwde naar Marty dat hij zijn mond dicht moest houden en doen wat hem

gezegd was. Net als ieder ander in de haven sprak hij Engels, maar het klonk heel anders dan in Engeland. Ik herkende sommige woorden, maar ze klonken anders en vreemd.

Marty schreeuwde en brulde niet terug. Hij maakte geen scène. Ik merkte dat Marty een heel eigen manier had om met gezag om te gaan. Hij sprak heel kalm, bleef uiterst beleefd en keek de man recht aan. “We blijven samen, meneer,” zei hij. En dat deden we ook. Later die ochtend zat ik dan ook naast Marty in de bus en reden we Sydney uit, het open landschap in.

We zaten met z’n tienen in de bus, allemaal jongens, en toen ik om me heen keek, zag ik tot mijn opluchting dat er maar één jongen uit mijn hut tussen zat. Het was Wes Snarkey, die die bewuste dag door Marty tegen het dek was geslagen. Hij had me sindsdien niet meer lastiggevalen, dus dat gaf niet. Het geluk lachte me echt toe. Tenminste, dat dacht ik toen.

De chauffeur, een spraakzame, gezellige kerel, vertelde ons dat hij ons naar Cooper’s Station bracht, een grote boerderij een kleine vijfhonderd kilometer verderop. We zouden er de hele dag over doen om daar te komen. Volgens hem konden we maar beter onderuitzakken en gaan slapen. Maar dat deden we niet. Niemand van ons. Er was te veel om naar te kijken, te veel verbazingwekkende dingen die ik nog nooit had gezien. Om te beginnen waren er grote, open

vlakten, met nauwelijks een huis of een mens te bekennen. Maar dat was niet het enige waar ik die eerste dag in Australië van stond te kijken. Alle dieren, alle vogels waren even verschillend en vreemd als het land zelf. De buschauffeur vertelde ons wat voor beesten het allemaal waren, en het kwam erop neer dat de namen bijna even vreemd waren als de beesten zelf: kookaburra's en kaketoets en kangoeroes en opossums. Ze hadden zelfs niet dezelfde bomen als wij in Engeland. In plaats daarvan hadden ze eucalyptussen en acacia's. We zaten niet alleen in een ander land, het leek wel een andere planeet. En aan de met struikgewas bedekte vlakten op deze planeet leek geen einde te komen. Ze strekten zich aan alle kanten uit tot aan de horizon, die blauw en bruin en groen glinsterde. En de steden waar we doorheen reden, leken niet op de steden die ik vroeger had gezien. Ze hadden grote, brede, stoffige straten, en alle huizen waren laag. Het was iets bijzonders als je een andere auto tegenkwam.

Tijdens de warme, stoffige busrit waaraan geen einde leek te komen, had ik erge dorst, maar ik was blij. Blij dat ik was aangekomen, blij dat ik niet meer zeeziek zou worden. Moe als we waren, waren we opgebeurd door de opwindende van dit alles. Dit was een nieuw avontuur in een nieuwe wereld. We reden met de bus een sprookjeswereld binnen en genoten van elke minuut.

Tegen de tijd dat we Cooper's Station bereikten, viel de avond, maar we konden nog steeds genoeg zien. We zagen dat het een geïsoleerde plek diep in de rimboe was, en we hadden meteen door dat het een boerderij was. Ik bedoel, je kon het ruiken zodra je uit de bus stapte. Er stonden overal hoge schuren en je kon het vee binnen horen bewegen en draaien. En in de verte klonk in de duisternis het geluid van een stromende kreek en schor kwakende eenden. In de nabijgelegen boerderij, die een zinken dak had en een veranda eromheen, draaide iemand een grammofoonplaat. Ik dacht eerst dat we daar allemaal zouden worden ondergebracht, maar we werden met onze koffers in de hand over een zandpad naar de achterkant geleid, naar een terrein waar een hek omheen stond. In het midden daarvan bevond zich een lange, houten barak met aan de ene kant een stoepje en een veranda.

“Jullie nieuwe huis,” zei de man tegen ons, terwijl hij de deur opendeed. Ik lette niet echt op hem, toen nog niet. Ik had het te druk met om me heen kijken. De naald van de grammofoon bleef hangen toen ik daar stond. Ik kan nooit aan Cooper's Station denken zonder dat die flard van een hymne zich meedogenloos in mijn hoofd herhaalt: “Welk een vriend is onze Jezus, onze Jezus, onze Jezus, onze Jezus...” Ik wist toen nog niet dat die griezelige ouverture de donkerste jaren van mijn leven aankondigde.

Cooper's Station, Biggie Speklap en Gods werk

Volgens mij heb ik een hekel gekregen aan muren om me heen en afgesloten deuren toen ze ons voor de eerste keer opsloten in de slaapbarak van Cooper's Station en we de deur achter ons hoorden vergrendelen. Sinds Cooper's Station geven deuren en muren me het gevoel dat ik een gevangene ben. Net als de rest had ik al gauw door wat het was om je niet alleen een gevangene te voelen, maar er daadwerkelijk een te zijn. Erger was dat we nog slaaf waren ook.

Sindsdien heb ik veel tijd gehad om over dingen na te denken. Ik ben nog steeds kwaad over Cooper's Station, over wat ze ons daar hebben aangedaan. Maar we waren niet de eersten. Zo'n tweehonderd jaar voordat wij vanuit Engeland naar Australië werden gestuurd, hadden anderen al dezelfde

reis gemaakt. Zij waren geboeid in de stinkende ingewanden van vrachtschepen hierheen vervoerd. Wij mochten dan op een prachtige boot zijn gekomen, met felrode schoorsteenpijpen en een orkest, maar net als zij waren we gevangenen. En zij zullen er net als wij snel achter zijn gekomen dat je niet alleen een gevangene was, maar ook een slaaf. En als je een slaaf bent, pakken ze je niet alleen je vrijheid af, maar ook al het andere, omdat je hun bezit bent. Ze bezitten je lichaam en je ziel. En de ziel, zouden we ontdekken, was vooral belangrijk voor onze eigenaren.

Ik kan niet beweren dat ik dit allemaal begreep, toen ik daar die eerste nacht met mijn gelukssleutel stevig in mijn hand in de drukkend hete slaapbarak van Cooper's Station lag, maar ik wist al wel dat mijn droom aan scherven lag. Marty lag op het bed naast me, net als ik met stomheid geslagen. Die nacht huilde hij. Het was de enige keer dat ik Marty heb horen huilen. Ik wist nu dat dit spiksplinternieuwe land waar we naartoe waren gekomen toch niet zo'n paradijs was. Het was, zoals we snel zouden ontdekken, een hel op aarde, een hel die door meneer Bacon speciaal voor kinderen was ontworpen. Biggie Speklap, zoals we hem noemden, zou onze gevangenvaarder, slavendrijver, predikant en kersverse vader tegelijk worden.

Ik kan met mijn hand op mijn hart zeggen dat Biggie Speklap de enige persoon in mijn leven is geweest die ik ooit

heb willen vermoorden. Maar hij was tenminste zo eerlijk dat hij er tegenover ons voor uitkwam. Toen we ons die eerste ochtend bij het rijtje emmers op de veranda hadden gewassen na een ontbijt van lauwe pap met brokjes, vertelde hij ons precies waarom we naar Cooper's Station waren gebracht. We stonden daar allemaal bibberend voor de slaapbarak.

Mevrouw Bacon stond naast hem. In haar blauwe overall en schort met bloemmotief stak ze iel af naast zijn grote lijf. Hij was een grote, zwaargebouwde beer van een vent met een rood gezicht, gemillimeterd rossig haar en een bijgeknipte rossige snor, en kleine roze oogjes; zelfs zijn oogharen waren rossig. Hij kwam altijd op me over als een licht ontvlambare man die elk moment kon ontploffen. Zijn gigantische buik zag eruit alsof hij maar net paste in zijn geblokte overhemd en brede riem, een riem waarvoor we in de loop der maanden heilig ontzag kregen. Hij droeg kniehoge laarzen waar hij geregeld kribbig tegenaan tikte met een stok die hij altijd bij zich had, dezelfde stok die hij gebruikte om zijn toespraken kracht bij te zetten, toespraken die net als deze altijd uitdraaiden op preken. Soms droeg hij een zweep om uit te halen naar de honden, naar het vee of de paarden, of naar ons als hij daar zin in had. Een stok of een zweep, het maakte ons niet uit, we zouden voor allebei even bang worden.

Mevrouw Bacon had die dag de strakke, nerveuze glimlach op haar gezicht die we daarna zo vaak zouden zien. We wisten

niet waarom ze zo zenuwachtig was, toen nog niet. Ze leek in haar overall weg te kruipen; volgens mij had ze altijd dezelfde blauwe overall aan en wisselde ze alleen de schorten. Van het begin af aan merkte ik dat mevrouw Bacon bang was, dat ze iets verborg. Alle kleur was uit haar gezicht verdwenen. Ik heb nooit een vrouw gezien die er vermoeder uitzag dan zij. Ze stond daar met neergeslagen ogen, terwijl Biggie Speklap ons alles vertelde over het hoe en waarom van Cooper's Station en wat we wel en niet mochten doen.

“Jullie mogen je gelukkig prijzen,” begon hij, “dat mevrouw Bacon en ik jullie hebben opgenomen. Anderen zouden dat namelijk niet doen. Wij deden het omdat we zo'n goed hart hebben, nietwaar, mevrouw Bacon? Vanwege ons goede hart, dat is de reden. Jullie zijn de kleintjes die niemand wilde. Jullie zijn de kleintjes die uit het nest zijn gegooid, dakloze verschoppelingen voor wie niemand zorgt. Er is zelfs niemand die jullie te eten geeft, maar wij doen dat wel, hè, mevrouw Bacon? Wij zullen jullie eten, onderdak en kleding geven, en jullie leren wat hard werken is en hoe jullie God kunnen dienen. Wat kan een kind zich nog meer wensen? Mevrouw Bacon en ik zijn godvrezende mensen, christenen. We weten wat onze taak is. “Laat de kindertjes tot mij komen,” zei de Heer. Dus gedragen we ons volgens zijn wil, en zullen we jullie leren hetzelfde te doen. Een kind is zondig geboren en moet zich onderwerpen aan de wil van

God. Dat is nu onze taak.

Daarom hebben we aangeboden om jullie op te nemen, uit opoffering, uit christelijke liefdadigheid. We hebben dit huis voor jullie gebouwd als schuilplaats, als schuilplaats tegen de storm van het leven. Jullie zullen ons helpen om van deze wildernis een hof van Eden te maken, een paradijs. Mevrouw Bacon en ik zullen als een moeder en vader voor jullie zijn, nietwaar, mevrouw Bacon? En jullie opleiding over Gods wegen begint nu. Er zal niet worden gevloekt, niet worden gelanterfant. Ik kan jullie verzekeren, jullie zullen zo worden beziggehouden dat er geen tijd overblijft om te lummelen. Jullie zullen werken om je eigen kost te verdienen. En jullie zullen werken, want ledigheid is des duivels oorkussen. Als jullie werken, zullen we jullie fatsoenlijk te eten geven. Als jullie goed je best doen, mogen jullie aan het einde van elke dag een uur spelen, het laatste uur voor zonsondergang.

Kijk daar eens naar!” brulde hij ineens, terwijl hij met zijn stok in de richting van de horizon wees. “Kijk! Zien jullie het? Niets. Niets dan woestenij zover het oog reikt, en dat niets gaat nog kilometers door, zowel naar het noorden, het zuiden, het oosten als het westen. Dus haal het maar niet in je hoofd om weg te lopen. Je zou daar rondjes gaan lopen. Je zou sterven van de dorst, uitdrogen door de zon. Door slangen worden gebeten, door krokodillen worden opgegeten of door dingo’s aan stukken worden gereten. En al zou je dat allemaal

overleven, de zwartjes hebben jullie zo te pakken – ze doen altijd wat ik zeg – en dan brengen ze jullie gewoon terug naar Cooper’s Station. Waar of niet, mevrouw Bacon?”

Mevrouw Bacon reageerde niet. Ze bleef gewoon naast hem staan, haar ogen neergeslagen, terwijl hij verder tierde.

Toen ze dacht dat hij klaar was, liep ze naar de boerderij, op de voet gevolgd door haar grijsbruine hond, een schepsel dat net zo bang en schichtig was als zijn bazinnetje en dat met zijn staart tussen zijn poten achter haar aan sloop. Maar Biggie Speklap was nog niet klaar, nog niet helemaal. Hij keek haar dreigend na en sloeg toen met zijn stok tegen zijn laars. “We doen Gods werk,” zei hij. “Gods werk. Hou dat altijd in gedachten.”

En dus begonnen we aan Gods werk.

Laat de kindertjes tot mij komen

Biggie Speklap hield woord. Hij zorgde er inderdaad voor dat we het te druk hadden om te lanterfantten. Alles wat er op de boerderij gedaan moest worden, gebeurde vanaf die dag door ons, de kinderen. Wij waren de slaven die voor hem met veel moeite van de wildernis een paradijs probeerden te maken. Het werk was smerig of zwaar en vaak allebei tegelijk.

Op het boerenbedrijf bevonden zich dertig melkkoeien met hun kalveren en zo'n honderd ossen. We voederden ze, zorgden ervoor dat ze water hadden, dreven ze bijeen en ruimden de mest achter ze op. En het duurde niet lang voordat we ook de koeien molken. Van mijn vingers tot aan mijn schouders deed alles pijn door het werk. Dan had je ook nog de kippen van Biggie Speklap - hij had er wel honderden - en zijn varkens en zijn paarden.

's Morgens waren we meestal bezig met de wasemmers bij

de pomp opnieuw te vullen, de mest bij elkaar te vegen en met de kruiwagen naar de mesthoop bij de kalverschuren te brengen of uit te rijden in de wei. En de vliegen wisten je daarbij altijd te vinden, elke vlieg in Australië. Ze waren overal om je heen, in je haren, zelfs in je neus, en ze beten nog ook. En als je er een inslikte, wat nogal eens gebeurde, dan probeerde je die kokhalzend uit te spuwen, maar dat lukte nooit. We konden net zomin aan ze ontkomen als de beesten.

De lunch bestond uit soep met brood, die naar onze lange schragentafel in de slaapbarak werd gebracht en in onze kommen werd geschept door mevrouw Bacon, die vrijwel nooit tegen ons sprak. We leefden daar op soep met brood. 's Middags moesten we de kralen vrijmaken van steentjes, of moesten we water en blokken zout naar de troggen sjouwen. Die emmers waren zo zwaar dat mijn armen bijna van mijn lijf vielen. Je moest ze ook helemaal vullen, want als Biggie Speklap je met een halfvolle emmer betrapte, dan zat je in de problemen, en problemen betekenden altijd de riem. Dus vulden we ze elke keer helemaal tot aan de rand. En als we klaar waren met het water naar de troggen dragen, dan verwijderden we onkruid, of vulden we gaten in de weg, of trokken we met z'n allen met touwen boomstronken uit.

Onze handen kwamen onder de blaren te zitten, onze voeten kwamen onder de blaren te zitten. Beten en zweren

etterden. Biggie Speklap zat daar allemaal niet mee. Als het ene karwei gedaan was, lag het volgende altijd al te wachten. We werkten hard, want als we dat niet deden, gaf hij ons gewoon niet te eten. We werkten hard, want als we dat niet deden, kregen we van de riem. We werkten hard, want als we dat niet deden, trok hij onze speeltijd in en moesten we aan het einde van de dag een uur extra werken. Ik hunkerde zo naar dat uurtje vrijaf - wij allemaal trouwens - en we vonden het vreselijk om dat te moeten missen. Als elke vezel in mijn lijf pijn deed van vermoeidheid, hield die belofte van een uur speeltijd me op de been.

De beesten voeren was de laatste taak van de dag, het enige werk waarvan ik echt genoot. Kippen, koeien, varkens, paarden, het maakte niet uit, ik vond het prachtig om ze met flinke vaart te zien aankomen als ze ons met onze voederzakken in de gaten kregen. Ik vond het geweldig om te zien dat ze het leuk vonden. Maar melken heb ik nooit leuk gevonden. Mijn vingers konden het niet aan. Ze zwollen meteen op en later kon ik dan niet slapen van de pijn. Marty en ik - we probeerden altijd in dezelfde ploeg te zitten - voederden er altijd een paar met de hand als we in de gelegenheid waren, als Biggie Speklap niet in de buurt was om ons te betrappen. De kippen kietelden je als ze het mais uit je hand pikten, en de neuzen van de paarden voelden warm en zacht aan als ze hun voer opsnuffelden; je moest uitkijken dat

ze je vingers er niet bij opaten.

Eén paard sprong er voor Marty en mij uit. Het was een reus van een paard, groot en met uitzondering van één witte sok helemaal zwart. Big Black Jack heette hij, en als we het geluk hadden dat we hem mochten voeren, zorgden Marty en ik er telkens voor dat hij wat eten en drinken betreft niets te kort kwam en gaven we hem er nog wat extra's bij. Dan ging ik op mijn hurken bij zijn emmer zitten kijken terwijl hij alles opdronk, luisterde ik naar zijn geslurp en lachte ik om zijn gekwijn als hij zijn hoofd uit de emmer haalde. Dan zong ik 'London Bridge Is Falling Down' voor hem en dat vond hij mooi. Hij was Biggie Speklaps ploegpaard, en Biggie behandelde hem net zoals hij ons behandelde. Hij liet hem werken tot hij er bijna bij neerviel, totdat hij zijn hoofd liet hangen van vermoeidheid. Paarden, zo ontdekte ik, zuchten net als mensen als ze moe of verdrietig zijn. Big Black Jack deed dat vaak. Dan keken we elkaar recht aan en dan wist ik hoe hij zich voelde en wist hij ook hoe ik me voelde.

Met welk karweitje we ook bezig waren, waar we ons op de boerderij ook bevonden, we konden er zeker van zijn dat Biggie Speklap vroeg of laat kwam opdagen. Dan dook hij ineens op, uit het niets. Hij kwam altijd maar voor één ding en dat was om iemand voor iets op z'n donder te geven. Elke keer hoopte en bad ik dat hij er een ander zou uitpikken. Maar ooit kwam ik toch aan de beurt. We werkten niet vlug of

hard genoeg. Er zat niet genoeg water in een emmer, of hij vond een steentje dat we hadden laten liggen – hij greep elke gelegenheid aan. Hij sloeg ons daar niet met de riem. In plaats daarvan vertelde hij ons hoeveel slagen de bewuste overtreding kostte en hij gaf ons dan de hele dag de tijd om erover na te denken. Dat was het allerergste, het wachten.

De afstraffing vond 's avonds plaats voor de slaaphut vlak voor het avondmaal en voordat we voor de nacht werden opgesloten. Dan riep hij je naar voren en sprak hij de straf uit, net als een rechter. En dan stond je daar, met uitgestrekte handen, trillend en in tranen. Niemand ontkwam eraan. Maar Marty was vaker de sigaar dan de anderen, en je zag bij Biggie Speklap het venijn als hij Marty met de riem sloeg. Daar had hij een goede reden voor: Marty's blik.

Het was dezelfde blik waarmee hij die ambtenaar in de haven had aangekeken op de dag dat we in Australië aankwamen. Marty liet zich namelijk nooit door iemand bang maken. Hij keek Biggie Speklap recht in de ogen en dat was voor Biggie genoeg om weer in tomeloze woede te ontsteken. Wij stonden dan met het hoofd omlaag, gewoon om uit de problemen te blijven. Marty vocht terug met stille minachting. En hij schreeuwde het niet uit zoals ik, zoals de anderen als we met de riem werden geslagen – hij gunde hem dat plezier niet. Hij stond daar gewoon zonder een spier te vertrekken, zijn kaken stevig op elkaar, zijn ogen ijskoud, zonder te

huilen, zonder te trillen, en alsof dat nog niet genoeg was, bedankte hij na afloop ook nog met een stem die even kil was als zijn blik. Ik zou graag zeggen dat we daaruit allemaal moed putten, maar dat was niet zo. Niettemin bewonderden we hem, allemaal. Maar hij was niet de enige die terugvocht. Niet lang daarna hadden we een andere held die we bewonderden, iemand in wie we nooit een held hadden gezien: Wes Snarkey.

De wraak van Wes Snarkey

Marty en ik hebben Wes Snarkey nooit gemogen, en Wes liet goed merken dat dit wederkerig was. Ik zou nooit vergeten dat hij en zijn maatjes me vrijwel elke avond hadden lastiggevalen op de boot, en ik weet zeker dat hij nooit zou vergeten dat Marty mij te hulp was gekomen en hem die bewuste dag op het dek vernederd had. Dat moet hem hebben dwarsgezet. Vandaar dat we vrijwel nooit iets tegen elkaar zeiden. Tijdens die eerste maanden in Cooper's Station praatte hij trouwens zelden met iemand. In de slaapbarak, bij de rij wasemmers op de veranda, tijdens het eten aan de lange schragentafel en tijdens het werk buiten op de boerderij bemoeide hij zich met niemand. Zelfs als we 's avonds tijdens de speeltijd met z'n allen aan het voetballen waren, zat hij steeds in z'n eentje in het luchtledige te staren. Van ons allen was Wes Snarkey het enige buitenbeentje. Maar op een dag kwam ik erachter dat hij helemaal niet zo'n

eenling was. Hij had een vriend, een heel goede vriend.

Elke keer weer kreeg hij van Biggie Speklap een afranseling met de riem omdat hij van zijn werk wegliep. Niemand wist waar hij heen ging en hij vertelde het ook aan niemand. Het ene moment stond hij naast je een sloot te graven en het volgende moment was hij weg. Een afranseling met de riem hield Wes niet tegen om ertussenuit te knijpen, dus ik was ervan overtuigd dat wat hij ook deed, waar hij ook naartoe ging, echt belangrijk voor hem moest zijn. Op een dag waren we de varkenshokken aan het uitmesten toen ik merkte dat hij er weer vandoor was. Toen ik zeker wist dat Biggie Speklap niet in de buurt was, ging ik naar hem op zoek. Zo ontdekte ik dat Wes Snarkey een vriend had. Ik vond hem bij de kraal van Big Black Jack. Ik hurkte achter de stam van een omgevallen eucalyptus en sloeg hem gade. Hij stond bij het hek en voerde Big Black Jack een paar broodkorsten, en hij praatte tegen hem alsof hij een mens was in plaats van een paard. Ik was dichtbij genoeg om alles te zien en ook alles te horen.

Wes vertelde hem over een paard dat hij in Engeland had gekend, in Londen, een paard van de melkboer, een bonte merrie, en dat hij elke ochtend op de muur van het weeshuis zat te wachten tot ze eraan kwam, dat hij zijn broodkorsten spaarde om haar te voeren, dat hij op een dag van de melkboer op haar had mogen zitten en dat ze door de straat

waren gelopen, dat het de beste dag van zijn leven was geweest. “Zou ik ook eens een keer op jou mogen rijden, Jack?” fluisterde hij terwijl hij zijn hals streelde. “Zou je dat goedvinden? Ik zou hier met je kunnen wegrijden en nooit meer terugkomen.”

Ik moet me toen hebben verroerd, of misschien liet de wind de hoop bladeren bij de weg ritselen. Wat het ook was, Wes draaide zich om en zag me zitten. Zonder iets te zeggen staarden we elkaar aan. Ik zag tranen in zijn ogen en op zijn gezicht. Hij veegde ze snel weg met de rug van zijn hand en rende weg voordat ik iets kon zeggen. En ik wilde iets zeggen. Ik wilde zeggen dat ik ook van Big Black Jack hield, dat we nu vrienden konden worden als hij dat wilde.

Het geval wilde dat Wes Snarkey amper een paar dagen later de vriend van iedereen werd en dat kwam allemaal door Biggie Speklap en zijn zweep. Bij de kreek, die het grootste deel van het jaar droog stond, zat een oude boomstronk in de grond die we er niet uit konden krijgen. We hadden er een gat omheen gegraven en hadden de hele dag geprobeerd hem eruit te trekken. Terwijl wij allemaal aan de touwen sjorden, waarbij zelfs Biggie Speklap een handje meehielp – wat vrijwel nooit gebeurde – lukte het ons nog steeds niet om er beweging in te krijgen. Uiteindelijk spande Biggie Big Black Jack in om hem de klus te laten klaren. Maar hoe hard Jack ook aan de touwen trok, in de stronk kwam geen beweging.

Biggie Speklap ging tegen hem tekeer, maar dat haalde niets uit. Big Black Jack deed wat hij kon, dat zagen we. Toen greep Biggie een stok en bleef hij op hem slaan. Hij brulde naar hem en noemde hem een ‘luie donder’.

“Waardeloos karkas!” bulderde hij tegen hem.

“Waardeloos beest dat je bent!” Toen sloeg Biggie Speklap hem met zijn zweep. In een vlaag van razernij en frustratie sloeg hij dat paard met zijn zweep tot bloedens toe. Toen hij dat deed, stormde Wes Snarkey op Biggie af.

Brullend als een razende rende hij naar hem toe en gaf hij hem een kopstoot vol in de maag, waardoor hij alle lucht uit Biggie perste en hem in het stof liet bijten. Ze rolden over elkaar heen, waarbij Wes uiteindelijk boven op hem kwam te zitten en hem met zijn vuisten bewerkte. En wij stonden allemaal te juichen en te springen tot mevrouw Bacon het huis uit kwam rennen en Wes van hem af trok, al was het kwaad al geschied en was er bloed gevloeid.

Daarna waren we iets minder bang voor Biggie Speklap. Zijn driftbuien konden nog steeds vreselijk zijn en nog steeds haatten we hem. Maar we hadden de boze reus overmeesterd zien worden. We hadden zijn bloed gezien. Natuurlijk had hij het Wes betaald gezet. Hij had het ons allemaal betaald gezet. Een week lang hadden we geen speeltijd gehad en ook een week lang geen brood bij onze soep. Wes kreeg die avond twaalf slagen met de riem en het leek hem niets te doen. Na

afloop was hij met zijn pijnlijke hand op het stapelbed gaan zitten en had hij breeduit naar ons gegrijnsd; hij leek zo gelukkig als wat. Hij wist dat hij er met ons nieuwe vrienden bij had gekregen en hij was blij. Net als wij.

Vanaf die dag heerste er solidariteit onder ons. We lachten vaker. We maakten meer grappen. En dit allemaal dankzij Wes Snarkey. Hij had wraak genomen en die wraak was voor ons allemaal zoet. Hij was nu niet alleen een vriend, hij was ook onze held.

Heiligen en zondaars

Zondag was de enige dag dat we op Cooper's Station niet hoefden te werken. In plaats daarvan zongen we lofzangen en psalmen, zeiden we onze gebeden en luisterden we naar preken. Die gingen de hele ochtend door, meestal voor de slaapbarak of bij nat weer binnen, wat niet vaak gebeurde. Biggie ging dan op een kist staan en bestookte ons tussen de lofzangen door met donderpreken. Mevrouw Biggie, zoals we haar allemaal waren gaan noemen, stond daarbij plichtsgetrouw naast hem. Haar hond, die aan haar voeten vast lag te slapen, verbrak de eentonigheid enigszins door in zijn dromen krampachtig te bewegen. Het was een welkome afleiding en het gaf ons een reden om elkaar aan te stoten en naar elkaar te knipogen.

Mevrouw Biggie begeleidde op haar accordeon de lofzangen en zong ons met haar verbluffend sterke stem voor, haar ogen gesloten, zo ging ze erin op. Dit was de enige keer dat je haar vol vertrouwen en vol overtuiging zag. Ze leek te worden meegevoerd op de vleugels van het geloof, en ze

verloor zichzelf in de geest van de lofzangen. Haar schrille stem weerklonk buitengewoon gepassioneerd. Na elke lofzang riep ze zo hard ze kon: “Halleluja! Prijs de Heer!” Vervolgens boog ze haar hoofd en trok ze zich terug in haar schulp, in de mevrouw Biggie die we allemaal kenden, timide en vermoeid en doodsbang.

Biggie Speklap begon dan aan de volgende donderpreek over de heiligen in de hemel en de zondaars, zoals wij hier beneden, over duivels, het hellevuur en de verdoemenis. De hond sliep heerlijk door dit alles heen. Hadden wij dat ook maar gekund.

§

Maar wij waren niet de enige aanwezigen bij de zondagsdiensten. Dit was de enige dag dat de Aborigines, die in de omgeving woonden en soms op de boerderij kwamen werken – ‘de zwartjes’, zoals Biggie ze noemde – toestemming kregen om in de buurt van het woonhuis te komen. We hadden ze geregeld gezien als we op de boerderij waren, vooral dan de kinderen, die ons vanuit de verte in de gaten hielden. Of soms vingen we een glimp op van een groep die zich door een waas van optrekkende warmte voortbewoog. Ze liepen niet, tenminste, zo kwam het op mij over, maar zweefden eerder over de grond. Als ze te ver onze richting uit dwaalden, ging Biggie Speklap hen op zijn paard achterna en

joeg hij ze met zijn zweep weg, terwijl hij riep dat ze allemaal dieven en zatlappen waren. Maar op zondag nodigde mevrouw Biggie hen uit voor cake en gebeden. Zelfs dan kwamen ze liever niet te dicht in de buurt, maar hurkten ze op een veilige afstand neer om naar de lofzangen en de preken te luisteren.

Na afloop ging mevrouw Biggie met een dienblad met cakejes en limonade naar hen toe, gaf ze een kruisje op hun voorhoofd en zegende hen. Geen van ons had ooit zo veel donkere gezichten gezien – hooguit hadden we een toevallige zwarte voorbijganger in de straten van Londen opgemerkt – en vroeger had ik ook wel eens een paar donkere Amerikaanse soldaten in een jeep zien rondrijden. Deze mensen liepen op blote voeten en in gescheurde kleren, en hun kinderen renden naakt rond. Ze gaven je een ongemakkelijk gevoel omdat ze altijd zo stil leken als ze je op hun hurken nauwkeurig zaten te bekijken, met hun donkere ogen die recht in die van jou priemden. Zij staarden. Wij staarden. Maar we zeiden vrijwel nooit iets. Je wist nooit wat ze dachten. Maar ik vond het prettig dat ze er waren. Ze zorgden ervoor dat we niet alleen waren. En op deze afgelegen plaats met uitgestrekte luchten en verre horizonnen, waar we zo weinig mensen zagen, was alleen hun aanwezigheid al een troost.

Behalve de Aborigines kwam er vrijwel nooit iemand naar

Cooper's Station. Kwam er over de lange landweg een vrachtwagen, dan vonden we dat al een hele gebeurtenis, zo zelden kwam het voor. Het gebeurde misschien één of twee keer per week, meer niet. Zo'n vrachtwagen kwam dan veevoer brengen, of prikkeldraad voor de omheining of misschien zaad. De chauffeurs zaten vaak op de veranda en dronken met Biggie en mevrouw Biggie limonade. Ze kregen ook cake. Wij kregen alleen op zondag cake met limonade, dat was onze traktatie van de week, voor ieder een cakeje met een kers erbovenop. Dan gingen we in een rij staan en gaf mevrouw Biggie er ons ieder een. Dan zegende ze ons en maakte ze ook een kruisje op ons voorhoofd. Dat vond ik fijn. Dat was de enige keer dat ze ons aanraakte. Ik pakte altijd de kers van mijn cakeje, stopte die in mijn broekzak en bewaarde hem tot het laatst. Soms bewaarde ik hem totdat ik in bed lag en dan liet ik de kers langzaam in mijn mond smelten, terwijl ik mijn geluks-sleutel stevig vasthield.

Ze probeerden ons elke avond te laten bidden. Dan moesten we tien minuten op onze knieën zitten zonder te praten.

Ik bad niet, maar ik wenste wel. Elke avond wenste ik dat ik daar weg was, dat ik weer in Engeland was, terug bij Kitty, en dan omklemde ik de sleutel om mijn nek.

Net als alle anderen merkte ik in dat eerste jaar dat ik mevrouw Biggie bijna aardig begon te vinden, en niet alleen vanwege haar cakejes op zondag, al hielp dat natuurlijk wel. Eerlijk gezegd had ik medelijden met haar, wij allemaal. En in zekere zin denk ik dat we haar ook respecteerden. In tegenstelling tot Biggie Speklap zelf werkte ze even hard op de boerderij als wij. 's Morgens en 's avonds melkte ze de koeien met ons en ze maakte ook al ons eten klaar. Het menu van pap, soep, brood en toetjes met melk was eentonig en smakeloos, maar het was warm en we kregen op vaste tijden te eten. En mevrouw Biggie zorgde er in haar eentje voor.

Dan had je de goede dagen, de enige goede dagen, als Biggie Speklap met zijn vrachtwagen naar de stad reed en we alleen met haar op de boerderij werden achtergelaten. We moesten dan nog steeds werken, maar zij werkte met ons mee. En op die zeldzame gelukkige dagen zag je alle spanning en vermoeidheid van haar schouders af glijden en hoorde je haar zelfs af en toe lachen. Bij ons was het niet anders. Als Biggie Speklap er niet was, konden we dollen, plezier maken! Tijdens die dagen was ze een ander mens.

Maar elke keer was het weer veel te snel voorbij. Anders dan mevrouw Biggie hadden wij 's avonds een schuilplaats om naartoe te gaan, onze afgesloten slaapbarak. En wij hadden elkaar. Zij moest het met Biggie Speklap doen. Soms, als hij te veel had gedronken, smeed hij van alles en nog wat naar haar

toe en hoorde je het geluid van brekend serviesgoed in de boerderij. Dan hoorde je dat hij tegen haar schreeuwde, haar ook sloeg en in elkaar beukte. Ik heb het nooit gezien, maar we hoorden het wel.

“Waag het niet om mij te vertellen hoe ik ze moet behandelen! Ik doe wat ik wil en hoe ik het wil, hoor je me?” Zo bleef hij maar tegen haar doorgaan.

Dan lagen we te luisteren en de volgende ochtend zagen we de blauwe plekken. Dus na een tijdje begonnen we haar als een van ons te beschouwen. Als een slaaf van Biggie Speklap, net als wij. Ik heb me vaak afgevraagd waarom ze het toeliet, waarom ze bij hem bleef. Daar is echt maar één antwoord op: vanwege de liefde voor God, om Jezus' wil. Ik heb nooit een godvruchtiger vrouw gekend dan de vrouw van Biggie Speklap. Ze was met hem getrouwd voor het oog van de Heer, dus ze kon hem niet verlaten. Later ontdekten we dat ze niet alleen geloofde, maar dat ze haar geloof in praktijk bracht en daar een prijs voor betaalde. Eén keer maar heb ik vluchtig gezien hoe zwaar ze het te verduren had. Biggie had Marty en Wes en mij opgedragen zijn moestuin achter de boerderij om te spitten. Het was een warme, klamme middag. De vliegen hadden het op ons gemunt en de grond was bikkelhard door de droogte. We waren er al uren aan bezig en konden niet meer. Het was Marty's idee om even een korte pauze te nemen en iets te drinken. Marty's ideeën

waren vaak gevaarlijk. Maar nu kon het ons even niets schelen en bovendien was Biggie net langs geweest op een van zijn willekeurige patrouilles. We dachten dat mevrouw Biggie ergens buiten op het bedrijf bezig was. We lieten onze schoppen vallen en renden naar de waterpomp bij de achterdeur van de boerderij. We pompten water voor elkaar en gingen om beurten onder de pomp liggen om het water over onze gezichten te laten stromen en te drinken tot we niet meer konden. Het was net mijn beurt en ik genoot van de koelte op mijn gezicht toen Marty en Wes ophielden met pompen. Toen ik protesteerde, zeiden ze ‘ssst’ en daarna slopen ze in elkaar gedoken weg langs de muur van de boerderij. Nu hoorde ik mevrouw Biggie tranen met tuiten huilen. Ik volgde hen. Toen ze opstonden om door het raam te gluren, deed ik dat ook. Ik moest op mijn tenen staan om het net te kunnen zien.

Met haar hond op haar schoot zat ze daar wiegend op haar stoel bij de kachel. Op de tafel die bij ons aan het raam stond, lagen alle cakejes die ze voor de zondag had gemaakt. Ze probeerde met zingen haar tranen te bedwingen. Het klonk heel zacht, maar we konden net genoeg horen om het te herkennen: ‘Welk een vriend is onze Jezus’. Ze zong het ene couplet na het andere, maar moest elke keer stoppen doordat ze weer in tranen uitbarstte, waardoor haar hele lichaam schudde. Op een gegeven moment sloeg ze haar ogen op en

riep ze hardop: “Waarom, Lieve-Heer? Waarom? Neem deze beker van me aan, Jezus. Neem hem aan.” Toen zag ik de blauwe plek op haar kin, de felrode plekken in haar nek en ook wat bloed op haar lip. Ze vouwde haar handen samen en begon te bidden. Ik weet nog dat ik Biggie Speklap toen dood wenste, dat ik dacht dat er een dag zou komen dat ik hem zou vermoorden. Ik heb natuurlijk nooit plannen gemaakt om dat echt te doen, maar ik had zin om het te doen, en Marty en Wes ook.

Daarna deed hij iets wat makkelijk een moordenaar van me had kunnen maken – als ik over de juiste middelen had beschikt, als ik er het lef voor had gehad en als het lot niet anders had beslist.

Mevrouw Biggie wordt Ida

Het was kersttijd, onze tweede Kerstmis op de boerderij, zo'n anderhalfjaar na onze aankomst op Cooper's Station. Bij de lunch op kerstdag zaten Biggie Speklap en mevrouw Biggie tegenover elkaar aan onze lange schragentafel en aten ze met ons mee. We hadden die dag vrij gekregen. Alles bij elkaar kregen we drie dagen vrij per jaar: op de verjaardag van Biggie Speklap, op paaszondag en op kerstdag. De hele ochtend waren er kerstliedjes gezongen, was er gebeden en natuurlijk ook gepreekt, net als op een normale zondag, alleen vond ik de kerstliedjes veel leuker dan de saaie lofzangen die we normaal zongen. We kregen worstjes met aardappelpuree en jus, en als toetje een cakerol met jam en zo veel limonade als we wilden. Het was het beste feestmaal dat ik ooit heb gehad en het is me altijd bijgebleven. Omdat Biggie en mevrouw Biggie erbij zaten, zeiden we uiteraard geen van allen iets, dat durfden we niet. Maar ik

geloof ook niet dat iemand van ons veel wilde zeggen, we hadden het allemaal te druk met ons feestmaal om nog tijd over te hebben om te praten. We genoten van elke hap. Sinds die kerst ben ik altijd dol op worstjes geweest.

Het gebeurde na het eten. Zoals altijd moest een van ons, niet alleen voor maar ook na elke maaltijd, gaan staan om te danken. Toevallig was het die dag mijn beurt en Biggie liet me alles nog een keer zeggen omdat ik had gemompeld. “Spreek hardop tegen de Heer,” zei hij tegen me, “en hij hoort je.” Dus deed ik dat. Toen ging hij zelf staan, schraapte zijn keel en maakte bekend dat ze hadden besloten om ons allemaal een kerstcadeautje te geven. “Een geschenk van de Heer,” zei hij, een geschenk dat we mochten houden en waarop we ons leven lang zuinig moesten zijn. Toen liet hij zien wat het was. Aan zijn wijsvinger bengelde een houten kruisje aan een koordje. “Van nu af aan zullen jullie dit elke dag dragen. Dit is het teken van Jezus en jullie zullen het met trots dragen,” zei hij.

Een voor een werden we naar voren geroepen om ons geschenk in ontvangst te nemen. Hij hing het kruisje bij ieder van ons om onze nek. We bedankten hem, gaven hem een hand en gingen weer zitten. Met uitzondering van de bedankjes verliep de hele ceremonie in een pijnlijke stilte. Mevrouw Biggie, die met een bos kruisjes aan haar pols gedwee naast hem stond, gaf hem een kruisje als een van ons

naar voren kwam. Ik zag dat ze een kus op elk kruisje drukte voor ze het aan hem gaf. Toen werd ik geroepen. Ik stond daar op mijn kruisje te wachten en keek Biggie Speklap aan, toen zijn gelaatsuitdrukking plotseling helemaal veranderde. “Wat is dit?” brulde hij. Hij viel uit, greep de sleutel vast die rond mijn nek hing en trok hem er met een hevige ruk af.

“Die is van mij,” schreeuwde ik, en ik stak mijn hand uit om hem terug te pakken. Hij hield hem zo dat ik er niet bij kon en bekeek hem nauwkeurig.

“Een sleutel? Waarvoor? Een sleutel waarvan?”

“Het is mijn gelukssleutel,” zei ik tegen hem. “Ik heb hem van Kitty gekregen, van mijn zus in Engeland.”

“Geluk!” bulderde Biggie Speklap. “Geluk is toverij en alle toverij is het werk van de duivel. Geluk bestaat niet. God zorgt ervoor dat alles gebeurt, in dit leven en ook in het hiernamaals.” Ik wilde de sleutel weggrissen en bleef omhoogspringen, maar hij hield hem nog steeds te hoog. “Het is een amulet en dat is duivelse kracht, hekserij, hocus po-cus. Je kunt een kruis dragen of niets.”

“Dan,” zei ik, verbaasd over mijn eigen moed, “draag ik maar niets.” En ik draaide me om en liep weg. Natuurlijk ranselde hij me die avond af, waarna ik voor hem moest gaan staan en mijn hoofd moest buigen zodat hij het kruis om mijn nek kon hangen. Hij zei dat ik weer een afranseling zou krijgen als hij zag dat ik het niet droeg. “En mijn sleutel?”

vroeg ik.

“Die heb ik weggegooid,” zei hij. “Die ligt waar alle hocus pocus thuishoort, bij het afval.”

Die nacht hilde ik mezelf in slaap. Wes en Marty konden me niet troosten. Mijn kostbare sleutel was weg, voor altijd, en zonder sleutel voelde ik me vreselijk alleen op deze wereld. Het was alsof mijn laatste wortels eruit waren getrokken. Terwijl ik die avond in het donker lag, was ik vervuld met moordgevoelens. En ik bedoel niet alleen dat ik Biggie Speklap haatte. Ik bedoel dat ik hem echt wilde vermoorden. Ik was er ook echt toe in staat. Ik had er nu de moed voor – wraak en woede geven je moed – maar ik wist gewoon niet hoe ik het moest doen. Ik had geen flauw idee hoe ik hem moest vermoorden, nog niet, maar ik was vastbesloten om een manier te vinden, en vlug ook. Gelukkig voor hem en ook gelukkig voor mij kwam het niet zover. Het geluk kwam ertussen, of het lot, of het toeval, hoe je het ook noemen wilt, en toen het kwam, kwam het van een zeer welkome en onverwachte kant.

Toen ik op Cooper's Station aankwam, was ik doodsbang voor slangen en vooral voor spinnen. Elke dag zagen we allerlei soorten vreemde en schitterende beesten op de boerderij, variërend van wallaby's tot wombats. Maar voor spinnen en slangen keek ik uit. We zagen de slangen opgerold onder de slaapbarak liggen of tussen de keien bij de

kreek door glijden. Overal kwamen we ze tegen. Spinnen, zo ontdekten we, hielden zich graag op in het toilet, in een schuurtje met een golfplaten dak, dat aan de zijkant van de barak was gebouwd. Het was daar gloeiend heet en het stonk er als de pest, maar het waren vooral de spinnen die ik haatte. Ik was er doodsbang voor. Ik was er zo bang voor dat ik probeerde niet naar het toilet te gaan. Als ik de kans kreeg, probeerde ik buiten mijn behoefte te doen. Maar soms had ik haast en riskeerde ik het omdat het toilet in de buurt was. Maar dan deed ik het vlug, zo vlug als ik kon, terwijl ik probeerde geen adem te halen en niet te kijken of er spinnen zaten.

Ze zeggen dat je nooit de kogel ziet waardoor je geraakt wordt. Dat geldt ook voor spinnen. Ik hoorde later dat het een roodrugspin was geweest. Ik zat op het toilet. Het gebeurde toen ik opstond. Ik was bezig mijn broek op te trekken toen ik hem in mijn voet voelde bijten, de stekende pijn door me heen voelde trekken en hem zag wegrennen. Ik gaf een gil en rende naar buiten. Ik weet nog dat ik op mijn knieën viel en dat mevrouw Biggie naar me toe kwam rennen.

Ik heb geen idee hoe lang ik in bed heb gelegen. Marty vertelde me later dat ze allemaal dachten dat ik dood zou gaan. Ik herinner me nog wel dat ik besepte dat ik niet in mijn eigen bed lag, dat er gordijnen waren en schilderijen aan de muur, en een grote kast. Ik weet ook nog dat mevrouw Biggie

binnenkwam en bij me kwam zitten, en dat ik het heel warm had en een zwaar gevoel had alsof ik op een of andere manier naar beneden werd getrokken. En op een keer was ze niet alleen toen ze kwam. Ze had een Aboriginal bij zich, een man met wit haar, en hij keek in mijn ogen en voelde aan mijn gezicht en gaf me een medicijn dat ik moest innemen en legde een of ander kompres op mijn voet. Het medicijn smaakte zo bitter dat ik het bijna niet door mijn keel kon krijgen. Maar wat het ook was dat hij op mijn voet legde, het gaf een geweldige verkoeling.

Toen het beter met me ging, kwam mevrouw Biggie bij me zitten om op haar accordeon te spelen en dat vond ik schitterend. Misschien zijn deze herinneringen wel helemaal geen herinneringen. Toen ik beter was en mevrouw Biggie bedankte omdat ze zo goed voor me had gezorgd, vertelde ze me dat niet zij me had genezen, maar een ‘donkere vriend’ die ze erbij had geroepen. Hij had mijn leven gered, vertelde ze, niet zij. “En niets tegen meneer Bacon zeggen, hoor,” zei ze. “Hij zou het niet goedvinden. Hij gelooft niet in hun magische krachten. Maar ik wel. In deze wereld is plaats voor allerlei soorten magie en wonderen, dat denk ik tenminste.”

Ik had in de boerderij bijna een maand ziek op bed gelegen, zo vertelde Marty me later. Hij zei dat Wes en hij het erover eens waren geweest dat het bijna een spinnen- of slangenbeet waard was, als het je een maand vakantie op de

boerderij opleverde. Ik vertelde hun alles, over hoe goed ik te eten had gekregen en hoe goed ik was verzorgd, over mevrouw Biggie die me had verpleegd en hoe vriendelijk ze was geweest, en alles over de rimboebewoner die met zijn tovermiddel mijn leven had gered. En ik vertelde hun ook over het laatste wat mevrouw Biggie had gedaan op de ochtend dat ik de boerderij moest verlaten. Ze kwam naar mijn kamer. Ik zat op bed mijn overhemd dicht te knopen.

“Hier,” zei ze. “Dit is volgens mij van jou.” En ze gaf me een doosje, een soort pillendoosje. Ik maakte het open en zag daar mijn sleutel op een stuk watten liggen. “Verstop hem,” zei ze tegen me. “En verstop hem goed.” Meer zei ze niet, en voordat ik haar zelfs kon bedanken, was ze de kamer al uit.

Sindsdien heb ik haar nooit meer mevrouw Biggie genoemd, de anderen trouwens ook niet, want al heel snel wist iedereen hoe aardig ze eigenlijk was, dat ze mijn sleutel had gevonden, hem had bewaard en hem aan mij had teruggegeven. Daarna was ze Ida, voor ons allemaal. Vanaf dat moment wisten we dat we aan haar een echte vriendin hadden, al wisten we toen niet wat voor een goede vriendin ze was. We wisten alleen dat het belangrijk was dat we haar hadden. We hadden nog heel wat zware maanden te doorstaan voordat we daarachter kwamen. En nu ik mijn sleutel terug had, dacht ik er niet meer aan om Biggie Spek-lap te vermoorden. Eigenlijk heeft Ida niet alleen mijn leven

gered, maar ook het zijne. Veel had ze er niet aan.

Ik deed wat Ida me had gezegd en ik verborg mijn sleutel goed. Maar ik zorgde er tegelijk voor dat hij dicht bij me in de buurt was. Vlak boven mijn bed zat een raam en daarboven een houten latei met aan één kant een smalle spleet die net breed genoeg was. Ik duwde mijn sleutel er diep in, zodat hij niet te zien was, en zorgde ervoor dat Biggie hem daar niet kon vinden en haalde hem er niet meer uit. Maar hij was nooit uit mijn gedachten. Elke avond voordat ik naar bed ging, keek ik omhoog naar mijn geheime plek. Ik vertelde het aan Marty, aan niemand anders.

Maar één manier om weg te komen

W e zagen het elke dag vlak voor onze ogen gebeuren, elke dag, elke nacht weer. En we deden bij lange na niet genoeg om het te voorkomen. Ik heb van veel dingen spijt in mijn leven en ik voel me over veel dingen schuldig – te veel. Maar ik geloof niet dat iets me meer dwarszit dan wat er in Cooper's Station met Wes Snarkey is gebeurd. Na al die jaren droom ik er nog steeds van, en van hem. Ik had het moeten zien aankomen. Ik had de moed moeten hebben om hem te steunen, maar die had ik niet. Marty ook niet, niemand van ons, behalve Ida. Ida heeft het tenminste nog geprobeerd.

Ik ben ervan overtuigd dat het allemaal terug te voeren is op die roemruchte dag dat Wes Biggie Speklap op het erf had neergeslagen, boven op hem was gekropen en hem had afgetuigd. Wes was die dag onze held geworden, maar had tegelijk Marty's plaats ingenomen als Biggies favoriete

slachtoffer. Biggie ging altijd tegen hem tekeer, hij moest hem altijd hebben. Wes werd er voortdurend uitgepikt voor de vervelendste karweitjes, de klusjes waar wij het meest tegen opzagen, de smerigste, de zwaarste, de klusjes die het meest stonken: de latrine schoonmaken, sloten graven, stenen sjouwen. En Biggie was even uitgekookt als verdorven. Hij wist dat Wes graag in de buurt van Big Black Jack in de stallen werkte. Iedereen wist dat. Wes had van zijn genegenheid voor het paard geen geheim gemaakt, dus zorgde Biggie ervoor dat hij nooit in de buurt van zijn wei of stal moest zijn. En hij zorgde er ook voor dat Wes voornamelijk in zijn eentje werkte. Hij begon hem opzettelijk van ons te scheiden.

Er ging amper een dag voorbij dat Wes niet tijdens de avondlijke bestraffingsronde naar voren werd geroepen. Soms brulde Biggie alleen maar naar hem. Soms pakte hij de riem om hem een aframmeling te geven. Hij vond altijd wel een excuus, altijd wel een aanleiding om hem te straffen. We waren er allemaal getuige van dat Wes het zwaarder te verduren had dan wij. En Biggie genoot er nog van ook, dat zag ik aan zijn gezicht. Als hij Wes een afranseling gaf, deed hij dat altijd met meer venijn, meer geweld. Als ik eraan terugdenk, schaam ik me ervoor te moeten toegeven dat ik zelfs in zekere zin opgelucht was, want als Wes de klappen kreeg, kreeg ik er tenminste niet van langs.

Bij elk pak slaag met Biggies riem groeide in onze ogen de

status van Wes. Hij vertrok nooit een spier, klaagde nooit, en voor zover we wisten, hilde hij nooit. Weken- en maandenlang hielden zijn weerstand en zijn uitdagende houding tegenover onze gehate vijand ons op de been en gaven ze ons hoop. Ik verlangde naar de dag dat hij Biggie nog eens onder handen zou nemen. Ik was ervan overtuigd dat hij dat nog een keer zou doen. Ik dacht, en Marty dacht dat ook, dat Wes gewoon zijn tijd afwachtte, het juiste moment koos.

Toen begon het me op te vallen dat Wes steeds stiller werd, steeds teruggetrokken, zelfs tegenover Marty en mij, en wij waren zijn beste vrienden. Het gebeurde geleidelijk aan, zo geleidelijk dat het aanvankelijk moeilijk te geloven was dat het daadwerkelijk gebeurde. In het begin dacht ik dat het kwam omdat hij nooit in dezelfde ploeg mocht werken als Marty en ik, dus we zagen hem gewoon minder. Vaak was hij er in de pauze ook niet bij – Biggie liet hem geregeld langer doorwerken dan de rest van ons. En zelfs als we samen waren, in de barak, dan leek het of Wes zich van ons afsloot. We waren een driemanschap geweest, dikke maten, maar hoe Marty en ik nu ook ons best deden om hem overal bij te betrekken – en we probeerden het echt – we voelden allebei dat hij van ons vervreemdde en dat hij in zichzelf gekeerd raakte.

Na verloop van tijd werd hij bijna een vreemde voor ons, een buitenstaander, zoals tijdens die eerste maanden in

Cooper's Station. We wilden dat hij weer een van ons werd, omdat we hem graag mochten en ook omdat we hem bewonderden om de manier waarop hij die afschuwelijke Biggie Speklap overblufte en hem namens ons elke dag vernederde. Ik dacht dat hij het op zijn eigen manier verwerkte en het stoïcijns en in stilte verdroeg. Ik dacht dat hij het aankon. Ik had het bij het verkeerde eind.

Op een ochtend wilde Wes niet opstaan voor het appel. Hij lag in zijn bed en wilde er niet uit komen. Marty en ik probeerden hem over te halen, maar hij deed net of hij ons niet in de gaten had. Hij draaide gewoon zijn gezicht van ons af. We wisten wat er gebeuren zou. Na het appel stonden we allemaal buiten in de kou van de vroege ochtend te luisteren naar Biggie, die in de barak tekeerging. We hoorden dat hij Wes sloeg en tegen hem schreeuwde. "Je hebt erom gevraagd, klein rotjoch! Ik zal je leren. Al is het het laatste wat ik doe, ik zal je leren. Niet werken, niet eten. Eens kijken wat je daarvan vindt!" Elke zin werd kracht bijgezet door het zovende geluid en de klap van zijn stok. Hij gaf Wes een behoorlijk pak slaag, en tot onze schande bleven we gewoon staan en lieten we het gebeuren.

Toen hoorden we Wes terugpraten, met een ijzige kalmte in zijn stem. "Ik werk niet meer voor u, nooit meer. En dat smerige eten hoef ik ook niet meer. Hou het maar. Eet het zelf maar op." Even later kwam Biggie de slaapbarak uit

stormen, de veranda op. Met een gezicht waarop de woede te lezen was, nam hij ons hijgend in zich op.

Dagenlang bleef Wes liggen en weigerde hij om op te staan, en elke ochtend ging Biggie naar binnen en ranselde hij hem af, en elke dag hield hij ook zijn eten achter.

Aanvankelijk probeerden Marty en ik iets voor hem te hamsteren, zoals wat broodkorstjes. Maar Wes schudde gewoon zijn hoofd. Hij nam geen hap. Hij zei dat we niets moesten meenemen omdat we er alleen maar zelf door in de problemen zouden komen. En het had trouwens toch geen zin, zei hij, want hij meende wat hij had gezegd: hij zou geen hap meer van Biggies eten nemen, zelfs niet als wij het hem stiekem brachten. Hij zou zijn hongerstaking volhouden, zei hij, totdat Biggie Speklap ons fatsoenlijk behandelde en ophield met ons te slaan. Hij dronk wel water. Dus dat brachten we hem zo vaak we konden. We bleven hem ook eten brengen, maar dat had geen zin. Hij had een besluit genomen, zei hij, en niets zou dat veranderen. Soms glimlachte hij naar ons, maar flauwtjes, alsof we aardige vreemden waren.

Hij sprak heel weinig en naarmate hij zwakker werd, zei hij steeds minder. Maar op een avond, toen we alle drie bij elkaar waren en Marty en ik bij hem op bed zaten, zei hij wel iets. Hij zei, en ik ben die woorden nooit vergeten: “Weten jullie wat ik denk? Volgens mij is er maar één manier om hier

weg te komen, en die heb ik gevonden.” Marty vroeg wat hij bedoelde, maar hij wilde het niet zeggen. Steeds weer probeerden we allebei hem de hongerstaking uit het hoofd te praten, maar hij was vastbesloten. Hij wilde niet luisteren. Ik weet nu dat we harder ons best hadden moeten doen. We hadden veel harder moeten proberen.

Hebben we de kinderen daarvoor hier?

Uiteindelijk gingen we naar de enige persoon van wie we dachten dat ze ons kon helpen. We gingen naar de boerderij om Ida te spreken. We vertelden haar alles, dat Wes elke ochtend een pak slaag kreeg, dat hij in hongerstaking was, dat hij misschien doodging als er niet vlug iets gebeurde. Hoewel ze naar ons luisterde, keek ze zenuwachtig om zich heen. Ik zag dat ze ons liever gewoon weg had. En ik zag ook dat ze alles wat we haar vertelden allang wist. “Jullie kunnen hier beter niet zijn,” zei ze toen we ons verhaal hadden verteld. “Ga nou maar, vlug, voordat iemand jullie ziet. Ik zal kijken wat ik kan doen.” En ze deed de deur dicht en ging weer naar binnen, terwijl wij daar stonden. Ik zei tegen Marty dat ik ervan overtuigd was dat ze een manier zou vinden om Wes te helpen.

“Dat is haar geraden,” zei hij, “anders is hij er geweest, zoveel is zeker.”

Nadat de deur die avond op slot was gegaan, kwam Ida naar de slaapbarak. Het was voor het eerst dat ze ‘s avonds binnenkwam. We hoorden de deur van het slot gaan en zagen het dansende licht van haar lantaarn. We verwachtten allemaal dat het Biggie Speklap was op een van zijn sporadische avondpatrouilles, dus hielden we ons allemaal gedeisd en deden we net of we sliepen. “Ik kom naar Wes kijken,” fluisterde ze. “In welk bed ligt hij?”

Toen we hoorden wie het was, gingen we allemaal rechtop zitten. Ik bracht haar naar Wes toe. Ze ging op zijn bed zitten en probeerde met hem te praten. Wes reageerde helemaal niet, tenminste, niet in het begin. Hij wilde zich zelfs niet omdraaien en haar aankijken. Iedereen stond inmiddels om zijn bed.

Ida legde een hand op zijn schouder. “Ik heb een paar cakejes voor je meegebracht, Wes, en wat melk,” zei ze. “Alsjeblieft, je moet eten.” En ze maakte het koekblik op haar schoot open. “Ik heb speciaal voor jou op elk cakeje een kers gedaan. Je zult het lekker vinden.” Toen draaide Wes zich om en keek hij haar aan.

“Ik kan het niet,” zei hij. “Als ik eet, laat hij me werken. En ik werk niet voor hem. Nooit meer.”

Ze deed haar best. Ruim een uur lang deed ze wat ze kon

om hem te verleiden, om hem over te halen. Ze zei dat God degenen hielp die zichzelf hielpen, en dat ze zijn lijden begreep. “En ik weet dat God je ook begrijpt,” zei ze, “want dat heeft hij me verteld. Ik heb gebeden. Ik heb hem gevraagd wat ik moest doen en hij heeft gezegd dat ik naar je toe moest gaan en je eten moest geven. God houdt van ons allemaal, Wes. In ons lijden mogen we dat niet vergeten.”

Maar hoe vriendelijk ze ook probeerde hem over te halen, hij hield voet bij stuk. Zelfs haar tranen leken hem niets te doen. Terwijl ze de hele tijd zijn haren streekte, hoorden we de tranen in haar stem. Niets van wat ze zei of deed, hielp. Uiteindelijk moest ze het gewoon opgeven, net als wij eerder.

§

We hadden ‘s avonds laat vaak geluiden van ruzie uit de boerderij opgevangen, maar tot nu toe was het altijd van één kant gekomen, waarbij alleen de stem van Biggie Spek-lap raasde en tierde, gevolgd door gesnik van Ida en gejangk van de hond. Deze keer verhieven twee mensen hun stem, de hare klonk even hard en kwaad als die van hem. Voor het eerst diende ze hem goed van repleik. We konden elk woord horen. “De jongen gaat dood!” krijste ze. “Wil je dat? Hebben we de kinderen daarvoor hier?” Ik was niet de enige die zin had om haar aan te moedigen.

“Alle kinderen zijn zondaars en worden als zondaars

geboren,” raasde Biggie terug, “en dit zijn nog grotere zondaars dan de meeste anderen. Het is mijn taak om alle zonden bij hen weg te nemen, om hen voor te bereiden op de hemel. Ik spaar de roede niet, omdat het de enige manier is waarop ze iets leren. En die jongen zal moeten leren wie hier de baas is.”

“Ik dacht dat Jezus hier de baas was,” voerde ze aan. “Of ben je dat vergeten? Je straft die jongen alleen uit trots en dat weet je maar al te goed.” En zo ging het maar door. Triest genoeg eindigde het zoals zo vaak, met het geluid van serviesgoed dat werd stukgesmeten, van klappen en van Ida’s scherpe pijnkreten en gejack en gepiep van de hond. We wisten dat Biggie hem trapte. Toen stilte, en gesnik.

Marty begon te zingen, en plotseling vatten we moed en vielen we allemaal in: “Lang zal ze leven, lang zal ze leven, lang zal ze leven in de gloria!” We zongen het heel hard, steeds opnieuw, zo hard als we konden om er zeker van te zijn dat Biggie ons hoorde. En of hij het hoorde. Hij kwam de boerderij uit en brulde dat we moesten ophouden, want anders zou hij eens komen om ons met de zweep te geven. Dus hielden we op, de schrik zat er weer in. Zelfs toen vond ik dat ons stilzwijgen gelijkstond aan verraad. De schaamte iemand te hebben verraden is iets wat je nooit kwijtraakt.

We wisten allemaal dat Ida die avond voor Wes en voor ons allemaal had gevochten. Niemand van ons wist echter dat

hoewel ze de slag had verloren, ze het gevecht nog niet had opgegeven. Wes wist het natuurlijk ook niet. Ik denk dat hij daarom besloot te doen wat hij deed.

Hij verdween de volgende ochtend, maar hij vertrok niet in zijn eenje. Zoals altijd kwamen we rond lunchtijd terug van ons werk om soep met brood te eten, en toen merkten we dat zijn bed leeg was. Ik ging er onmiddellijk van uit dat Ida was gekomen en hem mee naar de boerderij had genomen om hem daar te verplegen en voor hem te zorgen. Dus rende ik daarheen en trof haar achter de boerderij aan, waar ze in haar groentetuin aan het spitten was. Ze had hem niet gezien, zei ze. Ze liet haar schop liggen en ging mee zoeken. Iedereen was nu naar hem op zoek, ook Biggie Speklap, die stampend het bedrijf rondliep en naar ons brulde dat we overal moesten kijken en verder tierde dat hij Wes, als hij inderdaad de benen had genomen, zeker zou terugvinden en hem helemaal in elkaar zou slaan. Toen ontdekte hij, of iemand anders, dat Big Black Jack ook verdwenen was. Nu werd hij helemaal razend, hij ontplofte zowat. Ik had nog nooit iemand zo woest gezien. Deze vertegenwoordiger van God explodeerde zo hevig dat een reeks krachttermen zijn mond verliet waaraan geen einde leek te komen. Alle vloeken die hij waarschijnlijk zijn leven lang had opgekropt, vlogen nu alle kanten uit.

Het was een hele vertoning en we genoten van elke

minuut. We bleven uiteraard op veilige afstand en hadden stiekem de grootste lol om zijn hulpeloze woede en machteloosheid. Het was Wes gelukt. Hij was ontsnapt. Dat had hij dus bedoeld toen Marty en ik die avond op zijn bed zaten, dit was zijn ‘enige manier om weg te komen’. Wes had de benen genomen met Big Black Jack en hij kwam niet meer terug. We wilden allemaal dat het hem zou lukken. Volgens mij heb ik er nog voor gebeden.

Biggie ging hem natuurlijk achterna. Hij reed weg op een van de andere paarden, en de hele dag keken we naar de horizon. We hoopten dat hij niet met Wes zou terugkomen, maar tegelijk vreesden we het ergste. Die avond keken we uit het raam van de barak en zagen we Biggie komen aanrijden, onderuitgezakt op zijn zadel, zijn gezicht helemaal onder het stof, zijn lippen gesprongen – en hij was alleen. Hij had hem niet gevonden. Wes was nog steeds op de vlucht. We sprongen allemaal op en neer in de barak en sloegen elkaar op de rug, dol van vreugde, niet alleen omdat Wes er weer in was geslaagd om Biggie Speklap te vernederen, maar ook omdat we er ineens allemaal van overtuigd waren dat als Wes weg kon komen, wij dat allemaal konden. Op een dag zouden we ook een manier vinden.

Die avond was er in de boerderij wederom een heel kabaal, waarbij Biggie Wes ‘een smerige, ondankbare, kleine paardendief’ noemde. En weer hoorden we Ida tegen hem in

verzet komen.

“Wat had je dan verwacht, met de manier waarop je hem behandelde?”

Het deed ons goed om haar te horen terugvechten en we reageerden spontaan. We barstten weer uit in ‘Lang zal ze leven’, en deze keer kwam Biggie niet naar buiten om ons het zwijgen op te leggen. Wij hadden hem het zwijgen opgelegd. Onze overwinning was compleet, dachten we. Maar toen hoorden we de dingo’s. We hadden ze op Cooper’s Station al vaak genoeg gehoord. We hadden ze in de verte rond zien lopen en hadden er ook een paar in de wei zien liggen die door Biggie Speklap waren doodgeschoten en die hij, zo had hij ons verteld, had laten liggen als waarschuwing voor de andere. We waren inmiddels redelijk aan de dingo’s gewend geraakt. Maar die avond sloeg de schrik om mijn hart door hun kreten. Het was een voorteken, daar was ik van overtuigd.

De volgende ochtend stonden we na het appel en het ontbijt net op het punt om aan het werk te gaan toen we Big Black Jack zagen. Hij was nog heel ver weg, maar we zagen meteen dat hij het was. Hij was niet alleen. Er waren een stuk of tien Aborigines bij hem. Doodsbenauwd keken we of Wes er ook bij was. Pas toen ze dichterbij kwamen, zagen we hem. Een van de Aborigines droeg hem in zijn armen. Maar Wes had zijn armen niet rond zijn nek geslagen. Zijn armen hingen naar beneden. Hij was slap en ik wist meteen dat hij

niet meer leefde.

Let maar eens op

Ik heb in mijn leven verschillende dode mensen gezien, maar Wes Snarkey was de eerste. De eerste vergeet je nooit. Ik dacht dat het eng was om naar hem te kijken, maar toen het zover was, viel het best mee. Hij lag op de lange schra-gentafel in het midden van onze slaapbarak en we stonden allemaal in stilte naar hem te kijken. Toen ik hem eerst had gezien, was ik te kwaad om bedroefd te zijn en ik was kwaad om de verkeerde redenen. Ik was kwaad omdat Wes het niet had gehaald, kwaad omdat hij op deze manier een einde aan onze dromen had gemaakt, omdat hij alle hoop die we op hem gevestigd hadden, had weggenomen. Ik was niet kwaad op Biggie Speklap. Nog niet.

Toen begon iemand te jammeren, een onderdrukt gesnik en al snel deden we allemaal mee. Mijn hele hoofd leek vol tranen te zitten. Niet in staat om nog langer te kijken, draaiden ze zich een voor een om en gingen ze naar buiten totdat Marty en ik alleen bij Wes overbleven. De dood, zo ontdekte ik die dag, is niet iets om bang voor te zijn omdat er dan

gewoon niets meer is. En er is niets meer omdat als de dood zich eenmaal aandient, alles ook meteen voorbij is. Het is alleen eng als je er bang voor bent, en sinds mijn eerste confrontatie met een sterfgeval, dat van Wes, ben ik er nooit meer bang voor geweest. Het is niet meer dan het einde van een verhaal, en als je het een mooi verhaal vond, dan is het een droevig einde. En soms, zoals bij Wes, is het een verschrikkelijk droevig einde.

Wes zag er niet uit alsof hij lag te slapen. Hij zag er niet vredig uit. Daar was hij te stil voor, en te bleek. Op een of andere manier was hij ook kleiner, dat weet ik nog. Hij was koud toen ik zijn hand aanraakte. Er zat een blauwe plek op de zijkant van zijn gezicht en hij had ook een paar snijwonden. Mijn gedachten dwaalden toen af naar Biggie Speklap die, zoals we allemaal wisten, eigenlijk verantwoordelijk was voor zijn dood, die hem als het ware de kogel had gegeven. Marty, die naast me stond, gaf de haat die nu in mijn hart zat een stem. “Schoft!” zei hij, eerst bijna fluisterend, om het daarna uit te brullen: “Schoft! Schoft!” En op dat moment zagen we Biggie Speklap bij de deur van de barak staan. Marty keek hem recht in de ogen en zei het nog eens, hij spuwde het er bijna uit: “Schoft!”

Biggie leek te perplex om hem te horen. Hij staarde naar Wes.

“Nu tevreden?” zei Marty.

Deze keer hoorde Biggie wel wat Marty had gezegd. Ik zag de wraaklust in zijn ogen en ik wist dat Marty zijn volgende slachtoffer zou worden. Toen kwam Ida aansnellen en zag ze Wes daar liggen. Even stond ze als aan de grond genageld, haar gezicht verstrakt. Vervolgens liep ze naar de tafel, boog ze zich voorover en kuste ze Wes op het voorhoofd. Ze pakte zijn handen, legde ze netjes op elkaar en streelde zijn gewonde kaak teder met de rug van haar hand. Toen ging ze weer rechtop staan, keek Biggie Speklap lang en indringend aan, duwde hem vervolgens opzij en liep de deur uit.

Een dokter kwam, de politie kwam. Er reden die dag meer auto's over de landweg dan ik al die tijd dat ik op Cooper's Station was, had gezien. Ze droegen Wes met een deken over hem heen op een draagbaar naar buiten en tilden hem achter in een ziekenwagen. We bleven de ambulance nakijken tot hij in een wolk van zijn eigen stof verdween. Dat was de allerlaatste keer dat we Wes Snarkey zagen. Tot op de dag van vandaag weet ik niet waar ze hem hebben begraven. De Aborigines bleven tot het begon te schemeren. Ze zaten gehurkt bij elkaar bij de kreek, bewegingloos, en hielden zo hun eigen avondwake.

Ida vertelde ons later dat de artsen een vermoeden hadden van hoe Wes was gestorven. Hij had zijn nek gebroken. Ze dacht dat hij te zwak was geweest om in de hitte op het paard te zitten, dat hij waarschijnlijk het bewustzijn had

verloren en eraf was gevallen. Hij heeft waarschijnlijk niet geleden, zei ze. Waarschijnlijk was het allemaal heel snel gegaan. Daarna werden er vragen gesteld. Het was een komen en gaan van officieel uitziende mensen in pakken met hoge boorden en met hoeden op, ze liepen de boerderij in en uit. Een paar kwamen zelfs onze slaapbarak inspecteren en naar ons kijken terwijl we op de boerderij aan het werk waren. Geen van hen sprak een woord tegen ons. Ze keken alleen en maakten aantekeningen.

De dood van Wes veranderde voor ons niets, behalve dat we onze held hadden verloren, en zonder hem voelden we ons kwetsbaarder dan ooit. Biggie Speklap paradeerde over de boerderij alsof er niets was gebeurd. Slechts één keer heeft hij het over Wes' dood gehad en dat was tijdens een van zijn zondagse preken. Het was een van zijn favoriete preken, over de tien geboden. Om zijn bewering te bewijzen voegde hij er op een zondag aan toe: "Jullie mogen niet vergeten dat het laatste wat deze jongen deed, een paard stelen was, mijn paard. En kijk eens wat er met hem is gebeurd. Het was zijn eigen schuld, van niemand anders. Hij had het helemaal aan zichzelf te wijten. "Gij zult niet stelen." Dat gebeurt er nu als je de tien geboden overtreedt. Laat dit voor jullie allemaal een les zijn, een les om nooit te vergeten."

In de dagen en weken na Wes' dood vingen we nauwelijks een glimp op van Ida. Ze bracht ons eten, maar ze zei niets,

geen woord. Ze keek niet eens naar ons. We zagen haar ook niet buiten de boerderij. Tijdens de zondagsdienst verscheen ze zelfs niet eens meer aan Biggies zijde. Dus moesten we onze lofzangen zonder begeleiding ten gehore brengen, zonder accordeon om ons voor te gaan, maar alleen met de toeterende, valse stem van Biggie. Af en toe zagen we haar buiten de was aan de waslijn hangen en soms zagen we haar 's avonds in haar eentje buiten op de veranda zitten, met haar hond aan haar voeten. Maar zelfs dan leek het haar te ontgaan wat er om haar heen gebeurde. Als ik eens iets tegen haar zei, gaf ze me geen antwoord. Dan keek ze gewoon recht voor zich uit alsof ze me niet had gehoord. Het was bijna alsof ze in een soort trance verkeerde. In huis moet ze ook zo zijn geweest, want er waren geen ruzies meer en ze speelde niet meer op haar accordeon.

§

Ida koos een zondag uit om het te doen. We stonden allemaal voor de slaapbarak in de warme zon, terwijl Biggie, gekleed in zijn zwarte domineespak, zich in de schaduw van de veranda bevond. We waren weer 'Welk een vriend is onze Jezus' aan het zingen.

We hadden haar al opgemerkt voordat hij haar zag. Ze gaf haar hond het commando om te blijven. Hij ging eerst zitten, toen liggen, met zijn kop op zijn poten. In haar schort kwam

ze het trapje van de boerderij af en beende ze recht op ons af, helemaal niet zoals ze anders liep. En ze droeg een geweer. Plotseling zong niemand meer. Ida stond nu vlak naast me en richtte het geweer op de borst van Biggie Speklap.

“Kinderen, ga naar binnen en pakje spullen,” zei ze, en ze zei het zonder ook maar één moment Biggie uit het oog te verliezen. “Opschieten, kinderen. Vlug.” We stonden als aan de grond genageld. Niemand bewoog zich. Maar Biggie wel. Hij wilde naar haar toe lopen en van de veranda af stappen. Ida’s stem was ijzig koud. “Wees ervan overtuigd dat ik dit ding gebruik als het nodig is,” zei ze. En toen tegen ons: “Opschieten, kinderen. Pak alles wat je nodig hebt. Jullie komen hier niet terug.”

“Ben je gek geworden, Ida?” Biggie probeerde een bulderende stem tegen haar op te zetten, maar het klonk meer als een woedend gepiep. “Waar ben je mee bezig?”

“Ik bevrijd ze,” antwoordde ze, “daar ben ik mee bezig. En het is waar, ik ben gek geweest. Dit allemaal, dit gebouw dat we hebben opgetrokken, dit weeshuis, alles wat we hebben gedaan, en ook hebben gedaan in de naam van de Heer, was één grote waanzin. Maar ik ben niet gek meer. Je toont Gods liefde niet door kleine kinderen pijn te doen, door ze te laten werken totdat ze erbij neervallen en zeker niet door ze te vermoorden. Het is voorbij. Ik laat ze gaan.”

We wachtten niet meer. We renden langs Biggie Speklap

het trapje op, de slaapbarak in. Dolblij met deze volkomen onverwachte ontwikkelingen gooiden we al onze kleren en andere spullen in onze koffers en renden we weer naar buiten om maar niets te missen van het drama dat zich daar afspeelde. Met mijn koffer in de hand sprong ik van het trapje van de veranda, toen ik ineens aan mijn gelukssleutel dacht. Die kon ik natuurlijk niet achterlaten. Ik rende terug naar binnen en klom op mijn bed. Ik kon hem net zien zitten in de scheur van de latei, maar ik kon er niet bij, mijn nagels waren niet lang genoeg. Volgens mij zou het me niet gelukt zijn om hem te pakken als Marty niet was teruggekomen om me te zoeken. Hij leende me zijn zakmes en toen kreeg ik hem er met gemak uit. Ik had mijn gelukssleutel.

Buiten wist Biggie Speklap niet of hij verbijsterd of woest moest zijn. Ida had het geweer nog steeds op hem gericht, haar vinger aan de trekker. “Vooruit, kinderen,” zei ze. “Ik wil dat jullie nu een heel eind achteruitgaan. Vooruit.” We deden wat ons gezegd was. Toen ik weer naar haar keek, hield ze met één hand het geweer op Biggie gericht, terwijl ze met haar andere hand iets uit haar schortzak haalde. Het zag eruit als een vaatdoekje, meer niet. Lang voordat het tot ons doordrong, leek Biggie te beseffen wat ze van plan was. Hij bleef haar maar smeken het niet te doen, maar inmiddels liep ze zijwaarts de trapjes naar de slaapbarak op, waarbij ze het geweer constant op hem gericht hield.

“Blijf waar je bent,” waarschuwde ze hem.

“Niet doen, Ida,” riep hij. “Alsjeblieft, dat kun je niet maken.”

“Let maar eens op,” antwoordde ze kil. Op dat moment rook ik wat. Dieselolie. En ineens wisten we allemaal wat ze van plan was. “Ik ga dit hier allemaal platbranden,” zei ze, “zodat ze nergens meer kunnen slapen. Dan moet je ze wel laten gaan.” En vervolgens verdween ze de slaapbarak in. Even later zagen we door het raam dat ze met een lucifer het vod in brand stak en dat de gordijnen vlam vatten. Toen kwam ze naar buiten, en er kwam rook achter haar aan. Ze liep het trapje af en smeed het geweer voor Biggies voeten.

“Zo,” zei ze. “Dat is dat.”

Lang zal ze leven

Biggie Speklap bleef even als verlamd staan en kwam toen in beweging. Hij boog zich voorover en griste het geweer weg. “Het is niet geladen,” zei Ida rustig. Biggie ontgrendelde het geweer en keek. Ik heb nog nooit een man zo zien schuimbekken als Biggie toen. Je zag het beest in zijn ogen toen hij de trapjes op stormde en de slaapbarak in rende. Hij probeerde eerst de vlammen uit te slaan met een deken. We konden hem binnen horen sputteren en proesten. Er was nu meer rook, maar er waren al minder vlammen. De moed zonk me in de schoenen. Alleen de gordijnen bleken vlam te hebben gevat. Hardop vloekend trok Biggie Speklap de gordijnen eraf.

Even later kwam hij naar buiten stuiven en rende hij naar de rij wasemmers op de veranda. Toen hij daar was, probeerde Ida hem tegen te houden, maar hij duwde haar kwaad opzij, waardoor ze op de grond terechtkwam. Terwijl het water over de rand klotste, verdween hij met een emmer in elke hand weer naar binnen. Daarna waren er geen

vlammen meer te zien. Toen we hem vervolgens naar buiten zagen wankelen, hoestte hij voorovergebogen zijn longen uit zijn lijf. Maar toen hij overeind kwam, lachte hij. Ida lag op de veranda te huilen, snikkend alsof haar hart brak.

Ineens begon Marty te zingen, eerst heel zacht, maar welbewust: “Lang zal ze leven.” Algauw zongen we het allemaal heel hard mee. Op dat moment was het ons protestlied geworden. We zongen het voor hem om te laten zien wat we van hem vonden, zoals we het ook voor Ida zongen om haar op te monteren, om haar te bedanken voor wat ze geprobeerd had voor ons te doen, om solidariteit te tonen. Big-gie brulde naar ons dat we moesten ophouden, maar dat deden we niet. We gingen maar door, aangestoken door een hernieuwde dosis moed en ook hernieuwde woede. Toen deed ik waarschijnlijk het dapperste wat ik ooit in mijn hele leven heb gedaan. Ik liep het trapje op en hielp Ida overeind. Ik kreeg daarvoor tien slagen met de riem, maar die dag kregen we allemaal slaag. Marty kreeg er vijftien omdat hij volgens Biggie de aanvoerder was.

Die nacht in de slaapbarak was de ergste die ik me kan herinneren. De hele barak stonk naar rook als een constante herinnering dat Ida bijna in haar dappere poging was geslaagd om ons te bevrijden. We hadden de moed verloren en voelden ons compleet verslagen. De verwachtingen waren zo hoog gestegen dat de tegenslag extra hard aankwam. Ik huilde

in mijn kussen. Buiten weerklonk in het gehuil van de dingo's mijn verdriet. Er waren er maar weinig die zich die avond niet in slaap hebben gehuild.

Het was nog nacht toen ik werd gewekt. Marty schudde me wakker, zijn hand over mijn mond. "Sta op," fluisterde hij. "Kleed je aan. We gaan hier weg."

Versuft van slaap en half aangekleed probeerde ik helder te worden. "Maar de deur is op slot," zei ik. "Biggie doet altijd de deur op slot, dat weet je toch."

"Ssst," zei Marty. Hij pakte me bij de arm en met onze laarzen in de hand slopen we op onze tenen naar de deur van de barak. Toen we langsliepen, was er maar één die zich verroerde. Hij ging rechtop zitten en keek ons niet-begrijpend aan.

"Jullie hebben me wakker gemaakt," kreunde hij. Toen ging hij liggen en meteen viel hij weer in slaap. Marty draaide aan de knop en als bij wonder ging hij open. Heel voorzichtig deed Marty de deur achter ons dicht. We kropen over de veranda, gingen op de bovenste tree zitten en trokken onze laarzen aan. Nog voordat ik het kon vragen, beantwoordde hij mijn vraag al. "Ida," fluisterde hij. "Ik heb haar verteld dat we vanavond zouden proberen te ontsnappen, maar dat daarvoor de deur van het slot moest zijn. Ik dacht wel dat ze het zou doen, maar ik wist het niet zeker. Maar ze heeft het gedaan. Vooruit."

Toen zetten we het op een lopen, maar niet in de richting van de rimboe, zoals ik had gedacht. In plaats daarvan leidde Marty me naar de boerderij. Ik vroeg me af wat hij van plan was en waar hij naartoe ging, tot ik beseftte dat we helemaal niet naar de boerderij gingen, maar naar de stallen. Big Black Jack schrok eerst toen hij ons zag. Maar toen Marty hem zijn halster aandeed en hem naar buiten leidde, leek hij blij. Toen begon Ida's hond in de boerderij te blaffen en mijn nekharen gingen recht overeind staan. "Koest, hond," siste Marty, en hij was inderdaad stil. Ik wist toen dat Ida dat ook voor ons had gedaan.

We klommen via de achterkant van een boerenkar op Jack. Het was een groot paard en het was voor ons de enige manier om op zijn rug te komen. Marty zat voorop en ik achter hem, me stevig aan hem vastklampend. Toen namen we hem gewoon mee de nacht in. We gingen niet over de landweg, want we wisten dat die weg uit zou komen in een of ander gehucht of stadje en we wilden uit de buurt van mensen blijven. Als iemand ons zag, zouden we vast en zeker worden teruggebracht. Dus gingen we expres de andere kant op, door een greppel zo de rimboe in. We keken niet om. Ik hoefde die plek nooit meer te zien. Maar ik nam wel stillemetjes afscheid van degenen die we in de slaap-barak achterlieten en van Ida, die zoveel had geriskeerd om ons de vrijheid te geven.

Marty en ik reden zwijgend door tot we minstens een half-

uur van Biggie Speklaps boerderij waren verwijderd. Tegen die tijd reden we in draf en we konden niets zeggen omdat we zo moesten lachen. Het was ons gelukt, we waren ontsnapt! Onder ons hoorden we Big Black Jack snuiven en blazen. Volgens mij lachte hij met ons mee en genoot hij net zo van zijn pas verworven vrijheid als wij. Maar na een tijdje moest ik denken aan alle anderen die we op Cooper's Station hadden achtergelaten. Misschien hadden we hen ook moeten meenemen. (Na al die jaren zit me dat nog steeds dwars. Hoe komt het dat je zoiets nooit uit je hoofd kunt zetten?)

Toen begon Marty 'London Bridge Is Falling Down' te zingen, eerst zachtjes, tot ik inviel en we het algauw door de rimboe blèrden.

Ik bleef maar vragen op Marty afvuren, de belangrijkste eerst. "Waar gaan we naartoe? Welke kant uit?"

"Weg," zei hij. "Maakt niet uit waarheen, als het maar heel ver weg is."

"Heb je dit voorbereid? Je hebt nooit iets gezegd."

"Dat komt omdat ik er pas aan dacht tijdens de afstraffing van gisteravond," zei hij. "Toen hij me aan het aframmelen was. Ik wist dat ik de volgende zou zijn, dat hij het voortaan op mij gemunt zou hebben, net als eerder op Wes. Vroeg of laat zou hij me hebben vermoord. Dat weet ik zeker. Daarna had ik gewoon geluk. Vlak voordat we werden opgesloten, zag ik Ida bij de stallen en ik vertelde haar wat we nodig hadden. Ze

hoefde er zelfs niet over na te denken. Maar ze zei wel één ding: ik moest je aan je gelukssleutel herinneren, ervoor zorgen dat je die meenam. Ik hoop dat je dat hebt gedaan, want ik ga niet terug, voor geen goud.”

Mijn hart klopte in mijn keel. Ik had er niet meer aan gedacht. Maar ik voelde in mijn zak en daar zat hij. “Ik heb hem,” zei ik.

“Mooi zo,” zei Marty, “want die zullen we nodig hebben. We zullen al het geluk nodig hebben dat we kunnen krijgen.”

De angst om te worden gepakt en de pure blijdschap dat we vrij waren, hielden ons die nacht op de been. We wisten dat we geen moment mochten stoppen of vaart mochten minderen, want Biggie zou bij het ochtendappel ontdekken dat we weg waren en dan vast en zeker achter ons aan komen. We hadden tot dan om zo ver mogelijk weg te komen. Big Black Jack had geen zin om lang te draven, maar gestaag ging hij door, onvermoeibaar, terwijl wij met z’n tweeën op zijn rug deinden en in de richting van het licht van de morgenstond reden. Wat waren we blij om bij Cooper’s Station weg te zijn. Onder het rijden zaten we constant te praten en te lachen. We lachten zo hard we konden. Ik weet nog dat ik me veilig voelde door de nacht om me heen, opgeslokt door zijn oneindigheid, beschermd. Op een gegeven ogenblik zagen we aan de horizon een paar lichtjes. Het was een of andere nederzetting, dus we hielden afstand. We zongen naar de

sterren, naar alle miljoenen sterren die aan de hemel stonden. We zongen ‘Lang zal ze leven’ tot we er hees van werden. Die sterren leken zo dichtbij, dichtbij genoeg om ons te horen.

Het was die nacht koud, heel koud. We hadden geen water. We hadden geen eten. Maar daar maakten we ons geen zorgen over. Nog niet. We waren veel te blij om ons zorgen te maken. Zelfs het gehuil van de dingo’s deed ons niets. Pas toen de zon opkwam en de rimboe om ons heen tot leven kwam, begonnen we ons alleen te voelen in deze wilde en onbekende omgeving, waar kilometers lang in elke richting alleen struikgewas en bomen te zien waren. We hadden al een hele tijd door een opgedroogde kreek gereden toen ik voor het eerst de hitte van de zon voelde. Op dat moment bedacht ik voor het eerst dat ik dorst had. We praatten nu niet meer met elkaar. We lachten ook niet meer. Het begon langzaam tot me door te dringen hoe uitgestrekt dit gebied was en dat we vreselijk verdwaald waren. Maar ik wilde het liever niet zeggen. Big Black Jack liep gewoon door, resoluut en met vaste tred als altijd. Hij leek te weten waar we naartoe gingen en dat gaf me een goed gevoel.

Maar toen Marty eindelijk iets zei, bevestigde hij alleen mijn grootste angst. “Dit staat me niet aan,” zei hij. “We zijn hier al eens geweest, toen het donkerder was. We kwamen toen van de andere kant. En er is nog iets wat maar door mijn

hoofd blijft spoken, iets wat Wes me verteld heeft, en Wes wist alles van paarden. Hij zei dat een paard nooit verdwaalt. Dat hij altijd de weg naar huis kan vinden. Misschien brengt Big Black Jack ons wel terug naar huis, terug naar Cooper's Station."

Op uitgestrekt als de oceaan

Niet veel later waren we allebei de wanhoop nabij. Toen we de schaduw van de eucalyptussen verlieten, slurpte de hitte van de zon al onze krachten en onze goede moed op. De behoefte aan water werd al gauw een hevig verlangen. Al na een paar uur konden we alleen nog maar over water praten, al deden we nog zo ons best om dat niet te doen. Het kon me niet meer schelen als Big Black Jack terug naar Cooper's Station liep, terug naar de boerderij, en ook niet als Biggie Speklap ons opspoorde en achter ons aan kwam. Bij elke glinsterende, waterige horizon die we zagen, kregen we weer hoop, maar we kwamen er snel achter dat we zelfs onze ogen niet konden vertrouwen. Luchtspiegelingen hielden ons elke keer weer voor de gek. We probeerden dan ook om ze te negeren. Maar een luchtspiegeling is pas een luchtspiegeling als je hebt ontdekt dat het er een is. Tot dan is het een poel helder water die daar op je wacht, een poel vol

hoop. Dit wrede bedrog zorgde meer dan eens voor een woordenwisseling tussen Marty en mij. Maar uiteindelijk hadden we daar zelfs de fut niet meer voor.

De diepe greppel die we volgden, was zanderig, maar boven aan het talud groeiden wat braambosjes en wat struikgewas en hier en daar stonden groepjes lange, dunne eucalyptussen. Waar bomen staan, dachten we, moet ook water zijn. Wisten wij veel. Dus reden we door de droge greppel in de hoop ergens in de schaduw een verborgen poel te vinden. Maar het enige wat we vonden, was kurkdroog zand. Er was geen spoor van enige vochtigheid te bekennen. En gedurende deze vruchteloze zoektocht ging de zon steeds hoger staan en steeds feller branden.

Het viel niet mee om helder te blijven denken, dus het was moeilijk om beslissingen te blijven nemen. Maar we konden ons nog net genoeg concentreren om gezamenlijk iets te beslissen. We vestigden er onze laatste hoop op. We zagen dat het terrein voor ons aan een kant van de greppel steil overging in een granieten rots. Vanaf de top van deze steile rots, zo dachten we, zouden we kilometers om ons heen kunnen kijken. Van daaraf zouden we zeker ergens een rivier of een poel kunnen zien. Maar Big Black Jack weigerde om de greppel uit te gaan, en we wisten al dat hij te sterk was om tegen hem in te gaan. Hij volgde zijn eigen pad en dat was dat. Uiteindelijk zat er niets anders op dan af te stappen en hem

de helling op te leiden naar het hoogste punt van de klip.

Heel Australië lag voor ons, zo leek het wel, zo uitgestrekt als de oceaan en net zo onherbergzaam. We zagen dat de greppel slingerend door de rimboe liep en dat andere greppels erop uitkwamen, waardoor er één grote baan met zand door het struikgewas liep, maar nergens was een druppel water te bekennen of een schittering te zien. Nu begon ik echt te hopen dat Biggie Speklap ons zou vinden en ons zou terugbrengen naar Cooper's Station. Die afranseling kon me niets schelen. Ik wist dat we die zouden krijgen. Ik kon alleen maar denken aan de wasemmers op de veranda, dat ik mijn hoofd erin stak en ze daarna een voor een leegdronk.

Marty was niet in gemijmer verzonken. Hij gaf de hoop niet zo makkelijk op. Hij wees opgetogen naar een plaats waar we volgens hem water moesten vinden, en in de verte leek een stuk rond een paar heel hoge bomen inderdaad veel groener en vruchtbaarder te zijn. Het lag kilometers ver weg en het zag er wat mij betreft niet veelbelovend uit. Maar dat zei ik niet. "Als het groen is, moet er ergens water zijn," zei Marty. "Dat moet. Vooruit." Zelfs als er een geschikt rotsblok had gelegen vanwaar we konden opstijgen, geloof ik niet dat een van ons de kracht had gehad om dat te doen. Met veel moeite konden we alleen nog maar lopen. Dus leidden we Big Black Jack weer de heuvel af, de greppel in.

We vonden de veelbelovende oase van Marty, maar de

tocht daarheen had ons helemaal uitgeput. Er stonden bomen en het was er groen, maar water konden we niet vinden. Inmiddels had de zon ons verslagen. Ik was zo duizelig dat ik vaak dacht dat ik zou flauwvallen. Ik bleef struikelen en Marty ook. Hijgend en met het schuim op zijn flanken liep Big Black Jack van ons weg de schaduw in. Hij legde zijn hoofd tegen de stam van een boom en bleef op drie benen staan. Net als wij had hij het helemaal gehad. Hij kon niet meer. Op zijn manier vertelde hij ons dat wij dit ook moesten doen, dat we ons nooit op het warmst van de dag in de zon hadden moeten wagen.

We gingen bij hem in de buurt liggen. Ik rolde me op tegen Marty's rug omdat dit makkelijk lag. "Het zal allemaal wel goed komen," zei hij tegen me, maar ik wist dat het helemaal niet goed met ons ging. Toch gaf het me wat moed dat hij dat zei. Ik probeerde er niet aan te denken dat ik misschien nooit meer wakker zou worden als ik in slaap viel, maar ik dacht het toch. Toen de slaap me overmande, gaf ik me er graag aan over.

Het was avond toen ik wakker werd en ik had meteen in de gaten dat we niet alleen waren. Ze waren misschien met zijn tien, Aboriginals, mannen en jongens, en ze zaten een stukje verder op hun hurken. Ze bestudeerden ons aandachtig en waren zo onbeweeglijk als de rotsen om hen heen. Ik schudde Marty door elkaar totdat hij wakker werd en

rechttop ging zitten. “Het zijn dezelfde mensen,” fluisterde hij, “de mensen die Wes hebben teruggebracht. Ik herken ze.”

“Zeg iets,” zei ik. “Je moet iets zeggen.”

“Drinken,” gebaarde Marty terwijl hij sprak. “Water. We moeten water hebben. Begrijpen jullie?” Op dat moment stapte de grootste van hen naar voren en op zijn hurken kwam hij bij ons zitten. Toen herkende ik hem. Het was de oude Aboriginal die naar het huis van Ida was gekomen en mijn spinnenbeet had behandeld. Hij glimlachte naar me als een vreemde die je als eens eerder hebt gezien en die blij is dat je hem hebt herkend. Hij stak zijn handen uit. De kommetjes van zijn handpalmen zaten vol fruit, rode vruchten, groene vruchten. Het waren net pruimen, maar dan ronder. We aten ze op. We dronken hun sap. We verslonden ze. Ik kan me de smaak niet meer herinneren, maar ik weet nog wel dat ik het sap van de vruchten heerlijk vond en dat ik ze tot de laatste druppel leegzoog. Ze gaven er Big Black Jack ook een paar, en hij at ze gretig op.

Toen gebaarden ze ons om te gaan staan, om op het paard te klimmen, maar al gauw hadden ze in de gaten dat dit zonder hun hulp niet lukte. Moeiteloos tilden ze me op, zodat ik schrijlings op Big Black Jack kwam te zitten. Hetzelfde deden ze met Marty, die nu achter me zat en me stevig vasthield. Een van de Aboriginals pakte de teugels en leidde ons door de greppel. Ze waren overal om ons heen en de kinderen

glimlachten nu naar ons. Toen we teruglachten, gierden ze het uit en ik wist dat ze me niet uitlachten, maar dat ze gewoon uitgelaten waren. Zelfs als ik er nu aan terugdenk, ontroert het me nog steeds. Het stelde niet veel voor, maar tegelijk heel veel, en ik heb dat moment altijd gekoesterd.

“Ze brengen ons terug,” fluisterde Marty in mijn oor, “net als ze dat met Wes hebben gedaan.”

“Maar wij zijn niet dood,” zei ik.

Nog geen uur later hadden ze ons door wat borstelig struikgewas naar een verborgen poel gebracht, een waterbekken van donker gesteente. Een koele avondbries toverde rimpelingen op het wateroppervlak. We hadden geen uitnodiging nodig en Big Black Jack ook niet. Hij draafde naar de rand en was al aan het drinken voordat we erin geslaagd waren van hem af te rollen. Het volgende moment stonden we naast hem en met z'n drieën, één snoet en twee monden, dronken we zoveel we konden. Toen schudde Big Black Jack al zijn kwijl over ons heen en de Aboriginals moesten lachen. Zij dronken ook, maar ze hadden geen haast. Zij dronken niet zo gulzig als wij. In plaats daarvan schepten zij het met een hand op en namen ze kleine slokjes. In een mum van tijd brandde er een vuurtje. Ze haalden wat vissen uit het water met een speer en bakten ze. Ik probeerde net zo langzaam te eten als zij, maar dat viel niet mee. En daarna waren er nog meer vruchten, nog meer bessen. Big Black Jack stond een

stukje verderop te grazen. We hoorden zijn kaken malen, zijn tanden knarsen. Ook hij liet het zich goed smaken.

Ik had verwacht dat we daarna zouden gaan slapen, want het begon heel snel donker te worden, maar dat deden we niet. In plaats daarvan tilden ze ons weer op Big Black Jack en samen trokken we verder, de steeds donkerder wordende nacht in. Toen ik omhoogkeek, zag ik dat de sterren opnieuw het hele firmament vulden. Ik dacht aan de nacht ervoor, aan hoe blij we waren geweest dat we vrij waren en naar de sterren hadden gezongen. En nu werden we teruggebracht naar Cooper's Station en er was niets wat we daartegen konden doen. Ik vroeg me af waarom de Aboriginals dat deden, of Biggie hen betaalde om ons op te sporen en terug te brengen. Maar dat kon niet, dacht ik. Dit waren immers dezelfde mensen die Biggie met zijn paardenzweep van de boerderij wegjaagde als ze te dichtbij kwamen. Ik fluisterde tegen Marty dat we konden proberen hun uit te leggen dat we niet terug wilden, maar volgens hem had het geen zin. "Ze begrijpen geen woord van wat we zeggen," zei hij. "Dus waarom zouden we?"

De hele nacht zag ik enorm op tegen de ochtend en de eerste aanblik van Cooper's Station. Ik moest er niet aan denken om daar tijdens de avondlijke afstraffingsronde met gestrekte hand te staan, mijn tranen verbijtend. Hoe meer ik erover nadacht, hoe langer ik tegen de komst van de ochtend

opzag. Daarom haalde ik mijn gelukssleutel uit mijn zak en hield ik hem stevig vast, zo stevig dat het pijn deed. Ik wilde al het geluk eruit knippen, omdat ik nu meer geluk nodig had dan ooit.

Maar ik begon me ongerust te maken dat zelfs mijn gelukssleutel niet voldoende was. Dus bad ik ook. Ik dacht aan Ida en aan alles wat ze voor ons had gedaan, en aan de problemen die ze zou krijgen als Biggie erachter kwam dat ze voor ons de deur van het slot had gehaald. Ik tastte naar het houten kruisje dat ik om mijn nek droeg. Ik raakte het aan en dacht aan haar. En terwijl ik het vasthield, bad ik voor haar. Maar als ik eerlijk ben, denk ik dat ik het meest voor mezelf bad. Of het nu aan de sleutel of aan het kruisje te danken was, zal ik nooit weten. Ik probeer daar al sinds die tijd achter te komen. En dat doe ik nog steeds.

Een stelletje haveloze vogelverschrikkers

Pas nadat enkele dagen waren verstreken, durfden Marty en ik voorzichtig te hopen dat de Aborigines ons toch niet terug naar Cooper's Station zouden brengen. We konden geen van beiden geloven dat deze mensen verdwaald waren. Ze leken elke wortel, elke boom, elke greppel in deze doolhof van een wildernis te kennen. De vruchten die ze vonden, vormden nooit een verrassing, net zomin als de wortels die ze opgroeven of de poelen waar ze ons naartoe leidden. Ze wisten precies waar ze zich bevonden. Ze hoorden hier thuis. Ze vonden hun weg door de rimboe met zo'n gemak dat we ons niet konden voorstellen dat ze hier ooit konden verdwalen. Dus als ze niet verdwaald waren, wij niet opzettelijk in kringetjes werden rondgereden en we na al die tijd nog steeds niet in Cooper's Station waren aangekomen, leek het logisch om aan te nemen dat we daar niet heen gingen. Maar waar brachten ze ons dan naartoe?

Marty en ik stelden elkaar die vraag meer dan eens, maar antwoorden hadden we niet.

Met elk uur dat verstreek, kwam de wildernis ons steeds minder bekend voor. We bevonden ons nu in een veel groener gebied. Er waren heuvels om ons heen en nog meer boerderijen en nederzettingen in de valleien. De Aborigines wilden die zo te zien net zo graag vermijden als wij. Inmiddels waren we erachter gekomen dat ze ons, om welke reden dan ook, niet terugbrachten. En hoe langer we bij hen waren, hoe meer we ervan overtuigd raakten dat we van deze mensen absoluut niets te vrezen hadden. Ze mochten dan niets tegen ons zeggen, afstand houden en meer naar ons staren dan ons lief was, ze toonden nooit de minste of geringste vijandigheid. Het was eerder het tegenovergestelde: ze waren heel beschermend en waren net zo geboeid door ons als wij door hen. En de kinderen vonden ons oneindig grappig, vooral als we naar hen lachten, dus dat deden we vaak. Maar we hadden ook alle reden om te lachen. Ze deelden hun voedsel met ons: bessen, wortels, vruchten en zelfs een keer gebakken wallaby. En we hadden meer dan genoeg water.

Marty probeerde een paar keer te vragen waar we heen gingen, maar als reactie kreeg hij dan alleen nog meer vruchten of bessen. Dus gaf hij het op. Maar als we op de rug van Big Black Jack door de nacht reden, of in de schaduw uitrustten, speculeerden we uitvoerig. Misschien werden we

wel nergens naartoe gebracht. Ik bedoel, ze zagen er niet uit alsof ze een bepaald doel hadden. Ze zagen eruit alsof ze het heel prettig vonden om gewoon te lopen, er gewoon te zijn. Of misschien namen ze ons wel op in hun stam en doolden we voor de rest van ons leven met hen door de rimboe. Het zou ook kunnen dat ze nog aan het bedenken waren wat ze met ons zouden doen. Misschien werden we op een dag gewoon wakker en merkten we dat ze weg waren. Het maakte ons allemaal niet uit. Het enige wat we zeker wisten, was dat we inmiddels een heel eind van Cooper's Station vandaan waren en dat de afstand met de dag groter werd. Waar we naartoe gingen, was niet belangrijk. Soms zagen we 's nachts in de verte lichtjes, waarschijnlijk meer nederzettingen, maar het kwam niet één keer in ons op om ervandoor te gaan. We waren veilig bij hen. We hadden geen reden om bij hen weg te gaan.

Ik weet niet precies hoeveel dagen en nachten onze reis heeft geduurd, het kunnen er vijf of zes zijn geweest. Wat ik wel weet, is dat het voor Marty en mij lang genoeg was om er min of meer van uit te gaan dat het wel eens permanent kon zijn, dat we inderdaad op een bepaalde manier door hen waren opgenomen. Ik begon me in elk geval bij hen op mijn gemak te voelen, al was dat niet omdat ze minder afstandelijk werden, want dat was niet zo. Afstand houden leek belangrijk voor hen. Maar de kinderen waren een ander verhaal. Algauw

waren we het stadium van glimlachen en lachen voorbij. We spetterden elkaar nat in de poelen. We keilden stenen over het water, gooiden met stokjes, stoeiden. Er was er een die het leuk vond om op Marty's schouders te zitten, en de kleinste van het stel vond het schitterend om bij ons op de rug van Big Black Jack te kruipen. We begonnen ons thuis te voelen bij hen en we hadden het idee dat we werden geaccepteerd. Toen aan onze reis uiteindelijk een einde kwam, voelden we ons dan ook in de steek gelaten, afgewezen zelfs.

We waren nu een dag of twee door heuvelachtig gebied getrokken en Big Black Jack had het zwaar. Dat kwam niet alleen door de heuvels. We hadden inmiddels gemerkt dat kangoeroes hem zenuwachtig maakten, al waren we er tot nu toe niet veel tegengekomen. Nu waren ze overal en daar was hij niet blij mee. In de schemering konden we hun veranderende vormen onderscheiden, net als Big Black Jack. Dan voelden we hem onder ons verstarren. In een poging hem te kalmeren, streelden we daarom zijn hals en gaven we hem klopjes, maar niets leek te werken. Dan bewoog hij zijn oren zenuwachtig heen en weer, schudde hij met zijn hoofd en snoof hij naar hen. Het ergste was dat hij zonder enige waarschuwing ineens stilstond. En dan vielen we er nog af ook. De kinderen hadden daar reuzepret om, maar voor ons was het pijnlijk. Uiteindelijk besloten Marty en ik dat het in alle opzichten beter zou zijn, en ook veiliger, om Big Black

Jack rust te geven en te gaan lopen. Dus de laatste nachten van onze reis liepen we met de Aboriginals mee, waarbij een van ons **Big Black Jack** aan de teugel meevoerde. Hij vond het op die manier blijkbaar prettiger. Hij hijgde en snoof minder. De laatste nacht dat we bij hen waren, voelde ik me echt een van hen, zoals we de stilte en de sterren deelden.

Toen de zon de volgende ochtend opkwam, kwamen we op de top van een hoge heuvel. Het was een lange, steile klim geweest. Beneden lag een uitgestrekte groene vallei, waar een riviertje doorheen liep en waar bomen stonden, meer bomen dan ik in mijn hele leven had gezien. Voor ons, op de top van de heuvel, hielden de Aboriginals halt. Ze praatten met elkaar. Ik dacht dat we hier even zouden rusten. Daar was ik maar wat blij om, want mijn benen waren moe en ik snakte naar eten en slaap. Ik had last van een doorn in mijn voet en ging zitten om ernaar te kijken. Naast mij stond **Big Black Jack** tevreden te grazen.

Ineens riep Marty: “Ze gaan weg! Ze laten ons achter!” En waarachtig, de Aboriginals liepen dezelfde weg terug als waar we vandaan waren gekomen en lieten ons achter. Tijdens het lopen keken de kinderen af en toe over hun schouder naar ons. We bleven hen naroeppen, maar ze stopten niet. Toen verdwenen ze achter de heuvel. Ze waren weg.

“Waarom?” zei Marty. “Waarom hier? Waarom hebben ze ons hier achtergelaten?”

Zwijgend probeerden we te begrijpen wat ons overkwam, waarom ze dit met ons hadden gedaan. We waren helemaal uit het lood geslagen. Het vertrek was zo onverwacht geweest, zo plotseling en zo vreemd. Geen afscheid, zelfs geen wuivend gebaar.

Toen begon Big Black Jack ineens weer te snuiven. Ik keek om me heen of ik kangoeroes zag. Die waren er niet, in elk geval, ik zag er geen. Maar Big Black Jack was opeens gestopt met grazen. Hij hield zijn hoofd nu omhoog en zijn oren stonden overeind. Hij hinnikte hard en langdurig, zodat het nagalmde in de vallei. Hij stak zijn neus omhoog, snoof de lucht op en luisterde. We hoorden koo-kaburra's en rosékaketoës, al het kabaal van de rimboe bij het aanbreken van de dag, maar zeker niets vreemds. Maar toen hoorden we gefluit, een zingende vrouwenstem en beneden, tussen de bomen, hoorden we ook een paard lopen en een krakend zadel. Big Black Jack hinnikte weer.

Tussen de bomen vandaan kwam een vos onze kant op. Hij beklom de heuvel met op zijn rug iemand met een breedgerande strohoed op. Maar veel interessanter dan het paard of de berijdstster was alles wat erachter liep, een hele optocht van jonge beesten: wombats, wallaby's, babykangoeroes. En toen de berijdstster dichterbij kwam, zag ik dat er een koala aan haar nek hing die me over haar schouder aankeek. Ze reed recht op ons af en liet de paarden elkaar

besnuffelen. Ondertussen zette ze haar hoed af en bekeek ze ons van top tot teen. Ik weet nog goed wat haar eerste woorden tegen ons waren.

“Allemachtig,” zei ze. “Kijk nu eens wat de kat heeft meegebracht. Maar misschien was het de kat wel niet. Hoe zijn jullie hier gekomen?”

“Met de Aboriginals,” zei Marty tegen haar.

“Dat dacht ik al. Zijn jullie dan zwervers? Ze brengen me alleen maar jonge zwervers, want ze weten dat ik die meeneem, snappen jullie? Ze eten de kleintjes niet op, tenzij ze niet anders kunnen. Het zijn goede lui. Volgens mij kun je geen betere hebben. Waar komen jullie vandaan?”

“Engeland,” zei ik. Er zat nu een wombat aan mijn been te snuffelen.

“Laat hem maar. Hij bijt niet,” zei ze tegen me. “Dan zijn jullie lang onderweg geweest.”

“We zaten in Cooper’s Station,” zei Marty. “We zijn ontsnapt.”

“Ik ken Cooper’s Station. Dat is toch waar meneer Bacon zit? Met al die weeskinderen.” Ze liet haar ogen over ons dwalen.

“Voordat hij daarheen ging, was hij dominee hier in het stadje,” vervolgde ze. “Als ik ergens niet tegen kan, dan is het wel tegen fanatieke lui, van wat voor soort ook, en godsdienstfanatici zijn de ergste van allemaal. Ik geef jullie

groot gelijk dat jullie daar zijn weggelopen. Dan zijn jullie zeker op zoek naar onderdak.”

Marty en ik keken elkaar aan. Ze draaide haar paard en liep van ons weg, met haar beestengevolg achter zich aan. “Nou, komen jullie nog of niet?” riep ze. “Als jullie komen, neem dan dat arme zwarte paard ook mee. Zo te zien kan hij wel wat eten gebruiken. Nu ik het daar toch over heb, jullie ook. Als een stelletje haveloze vogelverschrikkers, zo zien jullie eruit. Ik zal jullie eens vetmesten. Als jullie mee willen, schiet dan op. Denk er niet te lang over na. Ik heb niet de hele dag de tijd.”

Marty en ik aarzelden geen moment. We sloten achter de optocht aan en net als wij had Big Black Jack weer nieuwe kracht gekregen. “Die gelukssleutel,” zei Marty. “Heb je die nog steeds?”

“Ja,” antwoordde ik.

“Zorg dat je die niet verliest,” zei hij.

Henry's hopeloze hoedenhol

Big Black Jack wist het ook, net als wij. We wisten allemaal dat we thuiskwamen. Briesend van enthousiasme en vol goede moed stapte hij achter de beestenoptocht aan. Grootte was voor Big Black Jack kennelijk alleen belangrijk als het om volwassen kangoeroes ging, het kleintje dat naast de dame op het paard huppelde, deed hem helemaal niets. Hij maakte zich nu nergens zorgen om, niemand van ons trouwens. Als we in Cooper's Station in de hel hadden gezeten, dan reden we nu het paradijs in.

De hele tijd keken we of we ergens een huis zagen, maar we zagen alleen maar bomen en omheinde groene weiden met daarachter de kronkelende rivier. In de verte zag ik de blauwste bergen die ik ooit heb gezien. Ineens was hij er, een langgerekte, lage keet met aan de ene kant een schoorsteen en een veranda rondom. In de buurt lag een vijver met snaterende ganzen, die eruit kwamen om ons te begroeten,

gevolgd door een stel opgewonden hennen en kippen. Dit zou de komende zeven jaar onze thuishaven worden, het eerste echte thuis dat ik ooit had gehad, het thuis van mijn jeugd. Ik ben Ida en de Aboriginals die ons hier brachten altijd dankbaar gebleven, omdat ze moeten hebben aangevoeld wat we nodig hadden.

Ze noemde het de Ark, en we begrepen meteen waarom. Het wemelde er van de beesten, je kon geen huisdier bedenken of er zaten er wel een paar: geiten, schapen, varkens, een treurig kijkende ezel die Barnaby heette, drie melkkoeien met hun kalveren en niet te vergeten haar hele familie wilde beesten. De huisdieren hadden allemaal een naam, maar ik kan me alleen Barnaby herinneren en een koe die Schijtluis heette, maar dat is een naam die je niet makkelijk vergeet.

Aan de wilde dieren gaf ze geen namen, zei ze, omdat die maar op doorreis waren, op eentje na. Henry was een wombat. Henry lag volgens haar waarschijnlijk nog te slapen en hij was niet dol op vreemden. Hij was nu zeven jaar bij haar. Henry was gekomen en gewoon gebleven. Hij woonde in een gat onder de veranda en verzamelde hoeden. Eigenlijk haalde hij ze weg, geen hoed was voor hem veilig en dat was ook de reden waarom zij de hare altijd op hield. Henry sliep daarbeneden in zijn hol op zijn voorraad hoeden en was heel gelukkig. Volgens haar was hij waarschijnlijk de gelukkigste

wombat van de hele wereld, wat niet moeilijk was omdat wombats over het algemeen niet overlopen van gelukzalige gevoelens.

“Jullie moeten straks zelf maar eens kijken,” zei ze tegen ons, “maar adem dan niet in. Het is hopeloos daarbeneden. Het stinkt er een uur in de wind. Hij blinkt niet uit in persoonlijke hygiëne, onze Henry.”

Ze stelde haar hele beestenbende voor voordat ze vertelde wie ze zelf was. Dat deed ze tijdens een heerlijk ontbijt van eieren en geroosterd brood met jam en melk, dat we verslonden. Nog steeds konden we niet bevatten hoe ons geluk was gekeerd. Ze wachtte tot we de laatste kruimel en de laatste slok ophadden. We kwamen er algauw achter dat ze dit altijd deed. Intuïtief voelde ze aan waar we bang voor waren en waaraan we behoefte hadden. Dat had ze bij al haar ‘kinderen’ en dat is ook de reden waarom we ons vanaf de allereerste dag bij haar zo op ons gemak voelden, waarom we van haar gingen houden en haar vertrouwden, of we nu jongens of kleine kangoeroes waren. Ze had ons allemaal gered. We hielden niet van haar omdat we haar dat verschuldigd waren, maar om wie ze was.

Ze wilde ons verhaal horen, dus vertelde Marty haar alles. Hij is altijd een betere prater geweest dan ik. Ik keek naar haar terwijl ze zat te luisteren en ik zag het verdriet en de woede op haar gezicht. Ik zag dat het gezicht onder de hoed ouder was

dan ik eerst had gedacht. Als je jong bent, is het moeilijk de leeftijd van een volwassene te schatten. Ze zijn gewoon oud of heel oud. Zij was oud (ik schat nu, want ik heb het haar uiteraard nooit gevraagd), ongeveer vijfenvijftig. Haar grijze haren hingen tot op haar schouders en bij haar slapen werden ze al wat wit, wat in tegenspraak was met de jeugdige uitstraling van haar gezicht. Ze glimlachte veel en als ze dat deed, leek ze helemaal te stralen. Ze had ook een ongedwongen lach. Ik ben heel veel over haar vergeten, over die hele tijd trouwens, maar nog steeds hoor ik haar lach. Die gaf me toen een warm gevoel. En als ik eraan denk, krijg ik er nog steeds een warm gevoel van, want in haar lach klonk liefde door, nooit spot, of het moet zelfspot zijn geweest. En de manier waarop ze naar je keek en tegen je sprak, maakte een openhartige indruk.

“Zo, jullie hebben me je verhaal verteld,” stak ze van wal, “dus zal ik jullie het mijne vertellen. Dan weten we in elk geval wat meer over elkaar.”

En dus vertelde ze ons wie ze was en wat ze in de Ark deed met al haar beesten om zich heen en Henry beneden in zijn hol. We hingen aan haar lippen, want ze was een geweldige verteller. Ze kon met woorden beelden in je hoofd schilderen, en ze raakte ook je hart.

“Megs Molloy, zo heet ik – eigenlijk heet ik Margaret, maar tante Megs is goed. Noem me zo maar, dat doet iedereen. Ik doe van alles wat, een beetje boeren, wat gedichten schrijven –

daar ben ik dol op – en in mijn schuur maak ik boten, want Mick maakte boten. Jullie zullen hier overal foto's van hem tegenkomen. Hij was mijn man, maar ik heb hem verloren in de oorlog, wat triest voor mij was, maar nog triester voor hem. Zijn schip is in een konvooi tot zinken gebracht, dus maakt hij nu deel uit van de zeebodem. Ach ja, je moet ergens eindigen. Zijn hele leven heeft hij modelboten gebouwd, en hij heeft er ook mee gevaren, met allerlei soorten, met als laatste een torpedobootjager. Boten waren zijn leven, boten en ik. Dus nu bouw ik boten omdat ik dat van hem heb geleerd, en ik doe het graag. Maar ik doe niet sentimenteel over Mick, niet vaak tenminste. Daar is het leven te kort voor.

Bovendien moet hier nog genoeg worden gedaan. Toen Mick en ik hier jaren geleden kwamen, zag hij een dode wal-laby op de weg liggen, ondersteboven gereden door een of andere stomme vrachtwagenchauffeur. Hij zag een hoofdje uit haar buidel steken, het beestje leefde nog. Dus bracht hij hem mee naar huis. Dat is nu zo'n twintig jaar geleden. Dat jonkie, een kleine kangoeroe, was de eerste van enkele honderden, inmiddels duizenden misschien. Vanaf die dag ging een van ons elke ochtend vroeg naar de weg om te kijken en als we een wees, een buidelrat, een kleine kangoeroe of een wombat vonden, dan namen we die mee naar huis. En de Aboriginals zullen daar na verloop van tijd achter zijn gekomen, want jonge dieren die ze hadden gevonden,

kwamen ze brengen en ze lieten die bij ons achter. Ze zeggen niet veel, maar ze hebben hun hart op de juiste plaats.

Maar we hielden ze niet. En ook knuffelden we ze niet. Niets daarvan. We gaven de kleintjes alleen eten en verzorging. We hebben nooit geprobeerd ze te temmen, hebben ze zelfs niet aangeraakt, tenzij het niet anders kon. Heb je ze eenmaal tam gekregen, dan gaan ze nooit meer terug de wildernis in. Dus hielden we onze kleine vrienden bij ons tot ze sterk genoeg waren. Dan namen we ze mee de heuvels in en als er een paar boven wilden blijven, vonden wij dat prima, dat was precies wat we wilden. Ze waren dan weer waar ze thuishoorden.

Toen de oorlog uitbrak en Mick bij de marine ging, bleef ik gewoon hetzelfde doen. En toen hij niet terugkeerde, ging ik door. Dat leek me het beste. Dus zit ik hier en ik schrijf gedichten, bouw boten, neem de verzorging op me voor wie of wat ik buiten tegenkom en me nodig heeft. Maar vanochtend trof ik iets wat ik nog niet eerder was tegengekomen: een stelletje haveloze vogelverschrikkers, door de Aboriginals achtergelaten voor mij. Dus ik zei tegen mezelf: daar hebben ze vast een goede reden voor gehad. En nu weet ik wat die reden is. Dus nu weet ik waarom jullie daar waren en weten jullie waarom ik daar was. Net als al die kleine vrienden buiten mogen jullie blijven zolang je wilt.”

Daarna liepen we met z'n tweeën naar Big Black Jack, die

in de omheinde wei stond. Hij probeerde vriendjes te worden met het paard van tante Megs en met Barnaby. Maar Barnaby moest niets van hem hebben, en hij vond het ook niet leuk toen Jack het paard van tante Megs ging besnuffelen. Ik kon tante Megs in het huis horen zingen en ik voelde me de gelukkigste jongen ter wereld. Ik heb mezelf niet geknepen, maar die eerste dag heb ik me meerdere malen afgevraagd of Marty en ik niet samen in een prachtige droom verzeild waren geraakt en of we, als we wakker werden, niet terug in Cooper's Station zouden zijn.

Maar toen ik de volgende ochtend ontwaakte, lag Marty in het bed tegenover me nog lekker te slapen. En in de kamer, hoog op een plank, zag ik overal modelboten staan, en op dat moment wist ik dat de droom helemaal geen droom was. Toen hoorde ik geschuifel onder mijn bed. Ik keek eronder en zag een wombat die me aanstaarde. Hij had een van mijn sokken in zijn bek. Tante Megs stond voor de deur met voor ieder van ons een glas melk. "Ik zie dat je al kennisgemaakt hebt met Henry," zei ze. "Ik was vergeten te zeggen dat hij ook sokken weghaalt."

Ik moet naar de zee

Henry bleek niet alleen hoeden en sokken weg te halen, maar zo ongeveer alles wat hij leuk vond. Dus lieten we onze kleren, schoenen en handdoeken niet meer rondslingeren. Tante Megs zei dat we hem het huis uit moesten jagen als hij binnenkwam, maar vroeg of laat vond hij toch altijd weer een manier om binnen te komen. En tante Megs had gelijk, hij stonk inderdaad. Als hij ergens in huis was, roken we hem al voordat we hem zagen en als we hem hadden buitengezet, bleef die stank nog een hele tijd hangen. Niettemin waren we dol op hem, net als tante Megs. Volgens mij kwam dat door de manier waarop hij naar je opkeek. Zijn ogen zeiden: “Oké, ik stink dus. Oké, ik ben een dief. Maar wie is er nu wel volmaakt? Dus doe me een lol. In je hart weet je dat je dol op me bent, dat is iedereen.”

Henry de melkfles geven was nooit een straf. Marty en ik kibbelden vaak wie van ons dit laatste karweitje van de dag op zich mocht nemen. Wie won, ging op het trapje van de veranda zitten, vlak boven het hol van Henry. Dan klom hij

bij je op schoot, ging op zijn rug liggen en wachtte op de fles. Volgens tante Megs is hij gewoon nooit volwassen geworden en ze vertelde dat ze keer op keer had geprobeerd hem die gewoonte af te leren, maar dan bleef hij om haar drementen tot ze zo'n schuldgevoel kreeg dat ze geen weerstand meer kon bieden. Dus kreeg Henry nog steeds zijn melk en dat moest uit de fles.

We hadden wel taken op de Ark. We molken de koeien en de geiten en leerden ook hoe we boter en kaas moesten maken. We hakten hout, voerden de kippen en werden achternagezeten door de ganzen als we probeerden ze op te sluiten voor het geval de dingo's 's nachts kwamen. Maar nu wilden we werken omdat we wilden helpen en omdat we het allebei fijn vonden om bij tante Megs te zijn. Onze handen kwamen onder de blaren te zitten, onze ruggen deden pijn, maar dat vonden we niet erg. Elke ochtend nam ze ons mee naar de hoofdweg, zo'n anderhalve kilometer verderop, en dan liepen we door de berm, de een aan de linkerkant, de ander aan de rechterkant, en dan keken we of we dode of gewonde dieren zagen. Bijna elke dag vonden we er wel een, maar meestal waren ze dan al dood. Maar af en toe hadden we geluk.

Ik herinner me nog de eerste keer dat ik een kleine kangoeroe bibberend en in elkaar gedoken naast zijn dode moeder zag zitten. Ik kon mijn enthousiasme niet bedwingen

en riep naar tante Megs, die kwam aanrennen om hem op te tillen. Ze was heel streng als het ging over hoe we met ze om moesten gaan. Ze stond ons nooit toe ze te voeren of te verzorgen. Als ze heel klein waren, hield ze hen een tijdje in een kist naast het fornuis in de keuken. We mochten er op onze knieën bij gaan zitten, maar we mochten ze nooit aanraken. Maar zodra ze oud genoeg waren, werden ze op een omheind stuk land buiten bij de andere dieren gezet. Marty en ik konden er door het gaas uren naar kijken, maar tante Megs was de enige die naar binnen mocht. Ze sprak nooit tegen ze en ze aaide ze nooit. Ze voerde ze alleen.

We mochten ook nooit met haar mee als ze op haar paard de wildernis in ging met haar weesdieren, haar 'kleine vrienden' achter zich aan. Volgens haar zouden we ze alleen maar in verwarring brengen als we meegingen. Het had geen enkele zin ze te redden als ze niet in staat waren terug de wildernis in te gaan, beweerde ze. Ze was er heel duidelijk in dat dit geen oefening in sentiment was en dat ze het ook niet deed om er zelf een goed gevoel aan over te houden. Het was om ze een tweede kans te geven, een kans die ze allemaal verdienden. Iedereen verdient zo'n kans, zei ze, zowel mens als dier.

Tante Megs had een stationcar. Die stond in de schuur die voor de helft als kippenhok en voor de helft als garage dienstdeed. En omdat de kippen graag boven op de stationcar

zaten, was het zo'n beetje de smerigste auto die ik in mijn hele leven heb gezien. Maar we vonden het een heerlijke wagen. Naar de stad gaan, zo'n vijftien kilometer verderop, was dan ook een waar feest. Tante Megs zong vaak onder het rijden. Ze zong sowieso veel, daar werd ze blij van, zei ze. Ze had ons al haar liedjes geleerd en dan zongen we mee. Met ons drieën maakten we een afschuwelijk kabaal, maar we genoten. Ze kende alle woorden en coupletten van 'London Bridge Is Falling Down', en dat was meer dan ik voordat ik haar kende.

We gingen niet vaak naar de stad, eens per week ongeveer. Dan banjerde ze met haar strohoed door de hoofdstraat, op de voet gevolgd door ons. Iedereen kende haar en zij kende iedereen. In het begin waren ze allemaal heel nieuwsgierig naar ons. Ze legde niet uit wie we waren of waar we vandaan kwamen. Ze zei alleen dat we haar jongens waren, en dat was het. En het was waar. We waren haar kinderen en zij was onze moeder, de enige moeder die we overigens ooit hebben gekend.

Op een van de eerste uitjes naar de stad nam ze ons mee naar het politiebureau. Ze had eens nagedacht, vertelde ze ons op de rit daarheen, en het werd tijd dat iemand er iets aan deed. Meer wilde ze niet zeggen. Ze liep met ons naar de balie en zei dat we de brigadier onmiddellijk alles over Cooper's Station moesten vertellen, het hele verhaal dat we ook aan haar hadden verteld. Dus dat deden we. De

politie­man schreef alles op en schudde ondertussen heel wat keren zijn hoofd. Een tijdje later vertelde tante Megs ons dat het ‘weeshuis’ gesloten was en dat de kinderen allemaal elders onderdak hadden gevonden. Ik was daar blij om, en helemaal dolblij dat Biggie nu geen kinderen meer kon afranselen. Maar ik was vooral heel verdrietig om Ida. Ik weet nog dat ik liever niets meer over die plaats wilde horen, ik wilde alles vergeten. De naam alleen al, Cooper’s Station, was genoeg om herinneringen op te rakelen en ik wilde er nooit meer aan denken.

Maar waaraan je wilt denken, is niet noodzakelijk waaraan je dént. De waarheid is dat ik altijd gebukt ben blijven gaan onder de herinneringen aan Cooper’s Station, ook tijdens die gelukkige, heel gelukkige jaren dat we bij tante Megs hebben gewoond. Het waren gelukkige jaren omdat ik nog nooit zo weinig zorgen heb gehad als toen. Als ik teruglees wat ik net heb geschreven, weet ik dat het lijkt alsof ik me wentel in nostalgie, dat ik een idylle van de Ark maak. Het valt niet mee om dat niet te doen. Na Cooper’s Station zou alles eruit hebben gezien als een paradijs op aarde.

Tante Megs mag dan de aardigste persoon ter wereld zijn geweest, ze kon ook streng zijn en daar kwamen we snel achter. Ze was onthutst toen duidelijk werd, en dat bleek natuurlijk vlug, dat Marty en ik niet naar school waren geweest en dat we dan ook geen van beiden fatsoenlijk konden lezen

of schrijven. Dus vanaf dat moment zette ze ons ‘s morgens aan de keukentafel en gaf ze ons les, je kon er de klok op gelijkzetten. Ik zal niet net doen alsof we gewillige leerlingen waren. We wilden gewoon buiten rondscharrelen, in bomen klimmen, op Big Black Jack rijden, kampen maken, tegen Henry of Schijtluis praten of proberen die arme oude Barnaby op te monteren. Het duurde soms uren om een ia uit Barnaby te krijgen. Voor ons stond een ia gelijk aan een lach, dus bleven we altijd bij hem tot we dat voor elkaar hadden. En als het regende, bleven we veel liever bij tante Megs in de grote schuur in de tuin om haar te helpen bij het boten bouwen; dat had ze ons ook geleerd.

Maar de lessen kwamen voor haar op de eerste plaats. We gingen niet tegen haar in, niet omdat we zelfs maar in de verste verte bang voor haar waren, maar omdat we allebei wisten dat ze altijd het beste met ons voorhad. Ze maakte geen geheim van haar genegenheid voor ons, net zomin als van haar wens om ons een zo goed mogelijke opvoeding te geven. “Op een dag,” zo vertelde ze, “zullen jullie hiervandaan de wijde wereld in moeten trekken en net als ieder ander zelf voor jullie kost moeten zorgen. Daarvoor zul je eerst iets moeten leren. Hoe meer jullie nu leren, des te interessanter jullie leven zal worden.” Dus legden we ons toe op onze lessen, misschien vaak met tegenzin, maar zonder protest.

Als onderdeel van haar lessen vertelde tante Megs ons

verhalen, verhalen die ze van de Aborigines had gehoord, volksverhalen uit Engeland. Ze las ons legenden voor. 's Avonds las ze ons bij het fornuis een roman voor, Schateiland van Robert Louis Stevenson (omdat we daar geen genoeg van konden krijgen), elke avond een hoofdstuk. Just So Stories van Rudyard Kipling, Het kleine huis op de prairie en Heidi. Ze was dol op Heidi en ze las het ons voor, ook al wist ze dat het een meisjesboek was. Maar het liefst hoorden we de verhalen uit Wouter in de hoofdrol van Richmal Crompton. Soms moest ze zo hard lachen dat ze niet verder kon. (Later, toen we goed konden lezen, lasen we Barnaby er stukjes uit voor, maar hij kon er helemaal niet om lachen. Er kon geen ia af.)

Maar het meest hield tante Megs van poëzie. Dat kwam door Mick, vertelde ze, die haar de liefde voor de klank van woorden had bijgebracht. Hij had haar vaak voorgelezen, vooral gedichten over de zee. 'Zeekoorts' en 'Cargo's', en 'The Yarn of the Nancy Bell', dat ons altijd aan het lachen maakte, en Micks favoriete gedicht 'De ballade van de oude zeeman'. Dan ging ze ontspannen op haar stoel zitten en las ze het aan ons voor, en elke keer weer namen haar woorden ons mee naar de zee. Ruim vijftig jaar later vind ik ze nog steeds schitterend, en 'De ballade van de oude zeeman' vind ik de mooiste. Ik ken hem helemaal van buiten, van het begin tot het einde. Elke keer als ik het gedicht lees, en dat doe ik

vaak, hoor ik in gedachten haar stem. Ze vertelde ons dat ze zelf ook gedichten schreef, maar dat die alleen voor haarzelf bedoeld waren. En hoe we ook zeurden om ze te mogen horen, ze las ze nooit voor. “Mijn gedichten vormen een soort dagboek,” zei ze, “en die zijn alleen voor mijn ogen bestemd.”

Tante Megs was erg gesloten als het om haar privéleven ging. Je wist altijd meteen wanneer je een vraag te veel had gesteld, zoals toen Marty naar de foto op de schoorsteenmantel keek waarop Mick in zijn matrozenpak stond met een klein jongetje aan zijn hand. Toen Marty vroeg wie dat was, gaf ze geen antwoord. En toen hij het nog een keer vroeg, antwoordde ze: Temand die je niet kent en die ik ook niet ken.” En de plotse kilte in haar stem maakte heel duidelijk dat ze niet van plan was er nog iets meer over te zeggen. We hebben natuurlijk altijd gedacht dat het haar zoon moet zijn geweest, maar we hebben het nooit meer durven vragen.

Tante Megs had echt veel geweldige dingen te bieden, veel dingen die mijn leven hebben veranderd. Om te beginnen hadden we in haar een moeder gevonden, en misschien is Marty daardoor een echte broer voor me geworden. Samen leerden we hoe we boten moesten bouwen, weliswaar alleen modelboten, maar deze modelboten vormden het begin van een onze levenslange liefdesrelatie met de zee. We luisterden

als tante Megs haar gedichten over de zee voorlas en praatten dan nog tot diep in de nacht door over onze plannen om naar zee te gaan en zeeman te worden, net als Mick. En ik leerde ‘De ballade van de oude zeeman’ uit mijn hoofd en droeg die op tante Megs verjaardag voor haar voor. Ze luisterde met gesloten ogen en toen ze na afloop haar ogen weer opendeed, zaten ze vol tranen en vol liefde. Volgens Marty had ik het niet slecht gedaan, maar had ik wel een fout gemaakt en was ik een couplet vergeten. Dus daarom gooide ik een kussen naar hem en gooide hij er een naar mij. We gooiden allebei mis, waarop we alle drie moesten lachen. Henry stormde binnen om te zien waar al die herrie vandaan kwam. Hij wierp ons één blik toe, vond blijkbaar dat we allemaal gek waren, pakte het kussen op en draaide zich om om naar buiten te lopen. Op dat moment was ik gelukkiger dan ik ooit was geweest.

Roereieren en witte bonen in tomatensaus

We woonden al een jaar of vier, vijf op de Ark toen tante Megs het ongeluk kreeg. Marty en ik hadden gezwommen. Als het goed weer was en er genoeg water in de rivier stond, deden we dat bijna elke dag. Ook zwemmen hadden we van tante Megs geleerd. “Dat is bijna net zo belangrijk als poëzie,” had ze gezegd. “Het is de beste lichaamsbeweging die er is en het zou ook nog eens je leven kunnen redden!”

We slenterden terug naar huis, maar toen we tante Megs riepen, was ze er niet. Een snelle blik op de lege kraal vertelde ons wat ze aan het doen was en waar ze uithing. Ze was met haar paard de rimboe in getrokken in de hoop een paar van haar dierenvriendjes vrij te kunnen laten. Dan was ze meestal hooguit een paar uurtjes weg. Maar na een paar uur was er nog steeds geen spoor van haar te bekennen. We besloten niet langer te wachten en haar te gaan zoeken.

Ik was net bezig Big Black Jack uit de kraal te halen toen we haar paard vanuit de heuvels over het pad zagen galopperen. Hij was alleen. We verspilden geen seconde meer, maar reden terug over het pad waarlangs het paard was gekomen en riepen om tante Megs. We wisten ongeveer welke kant ze meestal uit ging om haar dieren vrij te laten. Het was het gebied waar ze ons al die jaren geleden had aangetroffen. Dus daar gingen we nu samen op de rug van Big Black Jack naartoe, met het paard van tante Megs achter ons aan. Even later hoorden we haar zingen, heel hard zingen. Later vertelde ze ons dat zingen hielp om niet aan de pijn te hoeven denken.

We vonden haar op open terrein achter de bomen, zittend tegen een rots met haar hele beestenfamilie om zich heen. Ze had haar arm stevig tegen haar borst gedrukt en had een lelijke diepe wond aan de zijkant van haar gezicht. Tante Megs zat helemaal onder het bloed. Haar bloes was doordrenkt en ook haar handen en haar nek zaten onder het bloed. Ze glimlachte naar ons. “Wat ben ik blij jullie te zien,” zei ze. “Maak je maar geen zorgen om het bloed. Daar heb ik nog veel meer van. Help me maar overeind en breng me naar huis, jongens.”

Ze was te zwak om ver te kunnen lopen, dus we wisten dat we haar op een of andere manier op haar paard moesten zien te krijgen. Dat viel niet mee. We moesten eerst een goede boomstronk zoeken die we als opstap konden gebruiken.

Daarna moesten we haar helpen in het zadel te klimmen. Ik kon aan haar zien dat haar schouder behoorlijk pijn deed. Ik ging met Big Black Jack voorop, terwijl Marty achter tante Megs op haar paard ging zitten om ervoor te zorgen dat ze de hele weg naar huis stevig in het zadel bleef zitten. Vervolgens reed ik naar de stad om een dokter te halen. Het bleek dat haar gezicht op een plek of tien moest worden gehecht en dat ze haar sleutelbeen had gebroken. Hij deed haar een mitella om en zei ook dat ze veel bloed had verloren en een tijd zou moeten rusten, minstens een maand, misschien wel langer. Ze zei: “Poeh.”

De dokter stond op en zwaaide met zijn vinger. “Waag het niet nog een keer ‘poeh’ tegen me te zeggen, Megs Molloy,” zei hij vermanend. “Dit is ernstig. Je moet die mitella omhouden en rust houden. Die jongens van je zullen wel voor je zorgen. Je verroert je niet, begrepen? Doktersvoorschrift.”

En daarna draaide hij zich om naar ons. “En als ze probeert op te staan en naar die beestjes van haar gaat kijken, dan hebben jullie mijn toestemming om haar op te sluiten.” Ik denk dat dit maar voor een deel een grap was.

Marty en ik volgden zijn orders op. Nu zorgden wij voor tante Megs, waardoor de rollen waren omgedraaid. We maakten een afspraak met haar. U vertelt ons wat we moeten doen en dan doen we dat, zeiden we. Maar ze moest wel blijven zitten, op haar plaats blijven, rusten zoals de dokter

haar had opgedragen. Met tegenzin ging ze akkoord. Dus zo gebeurde het. Ze hoefde ons maar een paar dagen te vertellen wat we moesten doen en toen ging het min of meer vanzelf. Daarna gingen we er gewoon mee door. Dingen waaraan we een hekel hadden, deden we om de beurt en dat was vooral koken, afwassen en wassen.

Vanaf de bank leerde tante Megs me hoe ik roereieren met geroosterd brood moest maken. Ze was heel gedetailleerd en specifiek in haar instructies. Ze stond geen verandering toe. Klop de eieren, voeg wat peper en zout en wat melk toe. Je moest de boter uitsmeren over de geroosterde boterham en die warm houden. Dan de eieren bakken en dat moest goed gebeuren, niet te lang, want dan kwamen er brokken in en smaakte het niet meer. Ik deed het beter dan Marty, die altijd het geroosterde brood vergat, waardoor het verbrandde. Na al die jaren maak ik nog steeds de allerbeste roereieren ter wereld. Het is nog steeds mijn favoriete gerecht. Tijdens tante Megs' herstel werden de roereieren geregeld afgewisseld door witte bonen in tomatensaus, stoofpot van aardappelen met kool of hachee. En spek bakken konden we ook. Die arme tante Megs. Nu ik eraan terugdenk, is het niet het beste dieet voor een patiënt, wat die ook mankeert. Maar ze mopperde nooit. In plaats daarvan lachte ze erom en zei ze heel vriendelijk dat we later maar beter geen van beiden kok konden worden.

Maar buiten waren Marty en ik pas echt op onze plaats. We deden alles wat tante Megs had gedaan. Er was geen tijd meer om te zwemmen of te vissen of in bomen te klimmen. 's Ochtends gingen we net als zij meestal naar de hoofdweg om te kijken of we nog achtergebleven levende dieren zagen. We gaven de dieren op het omheinde terrein te eten, en af en toe reden we de wildernis in met de beestenoptocht achter ons aan, in de hoop dat er daar een paar zouden blijven. We molken de koeien en de geiten, voerden de kippen en schoten met het geweer van tante Megs in het rond om de dingo's op afstand te houden. We leerden zelfs om ons dapper te gedragen bij de ganzen en om Henry uit het huis te houden, wat niet altijd lukte. We leerden hoe we ons moesten redden. En om eerlijk te zijn genoten we er nog van ook, van elke minuut, zelfs van de was en het boodschappen doen.

Eens per week reden we naar de stad, de een op Big Black Jack, de ander op het paard van tante Megs. We reden om beurten op Big Black Jack, omdat we geen van beiden dol waren op het paard van tante Megs. Hij was erg schichtig en ook wat zenuwachtig, en niet alleen als er kangoeroes in de buurt waren, maar eigenlijk altijd. Als ik met hem de stad in reed, voelde ik me net als hij, altijd gespannen, altijd geprikkeld. Ik moest er steeds aan denken dat het zijn fout was dat tante Megs met een gebroken sleutelbeen op de bank lag. Volgens haar had hij iets in de bomen horen ritselen en

was hij uit paniek gaan steigen; zo is het gegaan. Dat kon ik niet van me afzetten, dus ik kon hem niet vertrouwen.

Af en toe kwam er ook bezoek, meestal rond theetijd. Tante Megs hield net zomin van deze bezoeken als wij. Ze zwoer nooit meer van een paard te vallen of ziek te worden. Niet dat ze niet van mensen hield, maar het probleem was dat ze dolter op haar waren dan zij op hen. Nu ze uitgeschakeld was, kwamen ze veel te vaak langs en ze kon er niets tegen doen.

Toen de dominee verscheen, stond haar dat helemaal niet aan en ze deed dan ook niet de minste moeite om haar gevoelens te verbergen. Ik was erbij toen hij kwam. Ze was behoorlijk bot tegen hem. “Ik ga nog niet dood,” zei ze. “Het is alleen maar een gebroken sleutelbeen, meer niet. Laat die laatste sacramenten dus maar zitten.” Hij kon er niet om lachen en vertrok vrijwel meteen daarna. Ook Marty en ik vonden de komst van bezoekers niet prettig. We hadden het gevoel dat ze ons controleerden om te zien of we goed voor haar zorgden. Ze brachten manden met eten mee en vroegen allemaal of ze iets konden doen. We vonden het schitterend als tante Megs zei dat haar jongens geweldig voor haar zorgden, dat alles gewoon op rolletjes liep.

Het zal in die tijd zijn geweest dat ik voor het eerst een verandering in Marty bespeurde. Hij was de laatste tijd veel gegroeid. Hij was altijd al een stuk groter dan ik geweest, maar

nu leek hij ook een stuk ouder. Tot nu toe was het leeftijdsverschil tussen ons me nauwelijks opgevallen. Maar nu wel. Hij werd de man in huis. Hij kon urenlang naar tante Megs zitten luisteren, naar de verhalen over haar familie en de familie van Mick, die een eeuw eerder van Ierland naar Australië waren gekomen, verdreven door de hongersnood als gevolg van de aardappelziekte. Ze waren in deze vallei terechtgekomen en hadden zich daar gevestigd. Marty vond het ook leuk om samen met tante Megs in haar fotoalbums te bladeren. Hij vond het vooral fijn om verhalen over Mick te horen en zij vond het ook fijn om over hem te praten.

Ik kan me nog herinneren dat ik daar naar hen zat te kijken en dat ik voor het eerst een beetje jaloers op hem was. Marty leek op een manier met haar te kunnen praten die ik niet kon. Hij was niet meer een van haar jongens, hij was meer een vriend aan het worden. En mij behandelde ze nog steeds alsof ik een jongen was, een kind. Tot dat moment was dat geen punt geweest, maar plotseling vond ik het vervelend. Soms kon ik het niet langer verdragen om toe te kijken en dan ging ik vroeg naar bed. Opnieuw voelde ik me daardoor alleen. Af en toe zat ik daarover te pruilen, maar als Marty erbij was, was dat zo voorbij. Hij gaf je de gelegenheid niet. Op een of andere manier praatte hij me om, maakte hij me weer aan het lachen.

Als we 's avonds weer op onze kamer zaten, was hij weer

dezelfde oude Marty. In het donker deelden we onze diepste geheimen. Soms gingen we door tot in de vroege uurtjes. Tijdens een van die lange nachten vertelde Marty me zijn grootste angst, wat toen ook mijn grootste angst werd.

“Weet je wat ik denk, Arthur?” zei hij. “Soms denk ik dat dit ons echte thuis is, dat we echt haar kinderen zijn, dat we hier voor altijd kunnen blijven. Dan denk ik: maar we zijn toch haar kinderen niet? We zijn als haar dierenfamilie buiten, haar kleine vriendjes, haar wezen. Wij zijn ook wezen, niet? Ze heeft niets gezegd, maar soms denk ik dat ze ons weg wil hebben, net zoals ze hen weg wil hebben. Die jongen op de foto met Mick. Hij is haar echte zoon. Ze heeft het nooit over hem. Maar hij moet weggegaan zijn, en hij is nooit meer teruggekomen. Maar ik wil niet weg, nooit. Ik heb het gevoel dat ik echt deel uitmaak van haar gezin, dat jij mijn broer bent, dat Mick ook mijn echte vader is. Op een dag word ik net als hij. Echt waar.”

Toen voegde hij eraan toe: “Heb jij nog steeds die geluks-sleutel?” Die had ik, maar ik droeg hem niet meer, misschien omdat ik dacht dat hij niet meer nodig was. Ik had hem al een tijdje in de la van mijn nachtkastje liggen. Af en toe keek ik er nog naar, maar het was of hij niet meer zo belangrijk voor me was als in Cooper’s Station. Ik moet hebben gedacht dat ik toch niet gelukkiger kon worden, dus had ik hem gewoon niet meer nodig. Het kruisje dat we van Biggie Speklap moesten

dragen, zal ik wel hebben verloren. Al weet ik niet meer hoe of wanneer. Marty heeft het zijne op een dag in de rivier gesmeten en toen vroeg ik me af of hij zijn geluk of dat van ons allebei weggooide.

Vanaf die avond kon ik Marty's woorden niet meer uit mijn hoofd krijgen. Hij had gezegd dat tante Megs ons op een dag weg wilde hebben. Als we met ons tweeën waren, hadden we het nergens anders over. We besloten te wachten tot tante Megs weer op de been was en dan zouden we het haar vragen. Maar zelfs toen haar schouder was genezen en alles weer bij het oude was, toen zij kookte en wij weer eens iets anders aten dan roereieren en witte bonen in tomatensaus, stelden we het nog steeds uit. Uiteindelijk kwamen we er niet meer op terug. Eerlijk gezegd denk ik dat we het uit angst voor haar antwoord eigenlijk geen van beiden durfden te vragen. Het zou nog een paar jaar duren voordat we het antwoord kregen, zonder dat we haar iets hadden hoeven vragen. Tante Megs was niet iemand die ergens omheen draaide. Toen ze het ons vertelde, vertelde ze het ook zonder omhaal.

Jullie zijn toch mijn jongens?

Tante Megs was een paar dagen heel stil geweest. Zo was ze nu eenmaal. Er waren van die tijden dat ze volledig in gedachten verzonken was. Dan zong ze niet. Dan zat ze in haar eentje op de veranda in haar dichtbundels te lezen en maakte ze lange ritten. Volgens Marty kwam dat omdat ze Mick miste. En het klopte inderdaad dat ze rond zijn verjaardag of sterfdag opmerkelijk stil werd. Maar deze keer was het anders. Ze had iets ongedurigs dat we nog nooit bij haar hadden gezien. Het was bijna alsof ze ons meed.

Achteraf gezien hadden we natuurlijk kunnen raden wat er zou komen, maar dat deden we niet. Ik weet het aan Henry. Henry was enkele dagen daarvoor verdwenen. Veel zorgen maakten we ons niet, want Henry trok altijd de rimboe in, soms een paar uur, soms een paar dagen. Hij kwam altijd terug. Ik had net buiten gekeken of hij in zijn hol zat. Ik was binnengekomen voor het avondeten en was in de gootsteen

mijn handen aan het wassen. “Hij is nog niet terug, tante,” zei ik.

“Nou ja, misschien is hij deze keer voorgoed weg,” zei tante, terwijl ze het eten opdiende. “Misschien heeft Henry eindelijk besloten dat de tijd om te vertrekken is aangebroken. Het werd tijd ook, als je het mij vraagt.” Ze haalde diep adem voor ze doorging. “Nou, ik denk dat ik het jullie net zo goed nu kan vertellen, jongens.”

“Ons wat vertellen?” vroeg ik, terwijl ik aan tafel ging zitten. Op mijn bord lag een groot stuk hartige taart, een combinatie van vlees met aardappelen, afgedekt met bladerdeeg, die tante Megs vaak maakte. Ik snakte ernaar om aan te vallen, maar we moesten altijd wachten tot er voor iedereen was opgeschept. Tante Megs was heel streng in dat soort dingen. “Ik heb een paar brieven geschreven,” vervolgde ze, “naar een vriend van me in Sydney, een oude vriend van Mick uit zijn tijd bij de marine, Freddie Dodds. Het heeft even geduurd, maar het is nu allemaal in kannen en kruiken.” Tot dat moment had ze ons niet aangekeken, maar nu wel. “Ik had besloten te wachten tot jullie allebei oud genoeg waren, tot jullie er klaar voor waren en ik denk dat jullie dat nu zijn. Freddie zegt dat jullie over een paar weken bij hem kunnen beginnen.”

Mijn eetlust was ineens verdwenen. Nu wisten we het. Onze ergste angst stond op het punt uit te komen.

“Freddie Dodds heeft een scheepswerf. Hij maakt net

zulke boten als wij in de schuur, alleen groter natuurlijk, het echte werk. Hij wil jullie aannemen als leerling. Het is allemaal geregeld. Een fatsoenlijk betaalde baan op de werf en een plaats voor jullie om te wonen.”

Terwijl ze aan het praten was, duwde Henry de deur open en kwam hij binnenlopen. Niemand besteedde aandacht aan hem. “Ik ga jullie niet vragen wat jullie ervan vinden,” zei tante Megs. “Maar ik zal jullie wel vertellen waarom ik dit doe. Als ik in dit leven iets heb geleerd, is het wel dat je nergens moet blijven hangen. Nadat Mick was gestorven, nadat ik had gerouwd, moest ik hem loslaten. Al die beesten buiten in de kraal moet ik gewoon laten gaan. Ze zijn niet van mij. Ze hebben een eigen leven. En jullie zijn evenmin van mij. Ik moet jullie loslaten. Jullie hebben een eigen leven.”

Marty sprong op, geschokt zoals ik hem nog nooit had gezien. “Maar we zijn niet dood. En we zijn verdorie ook geen jonge beesten. Dit is ons thuis. Ik wil niet naar Syd-ney. Ik wil helemaal niet weg.”

Tante Megs ging naar hem toe, sloeg haar armen om hem heen en trok hem tegen zich aan. “Denk je nu echt dat ik jullie weg wil hebben?” zei ze. “Denk je nu echt dat ik hier in mijn eentje wil zitten? Jullie zijn toch mijn jongens? De Ark is jullie thuis en dat zal altijd zo blijven. De deur zal hier altijd voor jullie openstaan als jullie terug willen komen, en dan zal ik er ook zijn. Ik ben toch jullie moeder?” Toen draaide ze

zich om naar mij. “Kom, sta eens op en geef je oude moeder ook eens een dikke knuffel.” Door de omhelzing werden de tranen na een tijdje wat minder, maar toen kwam de verlamrende realiteit. We vertrokken. Over een paar weken zouden we thuis weggaan, weg bij tante Megs.

Die laatste weken deden we of elke dag onze laatste was. Ze gingen in een vaas voorbij met paardrijden, vissen en zwemmen. We borstelden Big Black Jack elke dag totdat zijn vacht glom als nooit tevoren. Henry kreeg een paar keer per dag de fles en werd nog meer verwend dan anders. En tante Megs werd steeds stiller. We hoopten vurig dat ze zou zwichten en ons liet blijven, maar ze bleef bij haar besluit. Elke avond was ze iets aan het stoppen of aan het verstellen. Ze kon haar jongens toch niet naar Sydney laten vertrekken als een stelletje haveloze vogelverschrikkers, zei ze. Terwijl ze bezig was, en omdat we wisten dat ze er net zo van genoot als wij, zeiden we gedichten voor haar op. Marty deed ‘The Yarn of the Nancy Bell’, dat vanwege de vrolijke versmaat en de gruwelijke wending aan het eind altijd zijn lievelingsgedicht was geweest. En ik deed mijn vaste gedicht ‘De ballade van de oude zeeman’.

De laatste keer dat het ik gedicht voordroeg, sloeg ze haar ogen naar me op en zei ze: “Bedankt, lieve Arthur, ik zal het nooit vergeten.” Ik ben het ook nooit vergeten. Op de laatste avond kwam ze onze kamer binnen en stopte ze bij ieder van

ons een boek in de koffer. Dat van mij was ‘De ballade van de oude zeeman’, dat van Marty ‘The Yarn of the Nancy Bell’. Nu ik dit schrijf, liggen ze hier bij me. Het zijn nog steeds mijn dierbaarste boeken.

Van een leren schoenveter maakte ik die avond een nieuw koordje voor mijn gelukssleutel en ik hing die om mijn nek. Ik wist niet of ik nog echt in zoiets moest geloven. Met mijn vijftien jaar dacht ik dat het best eens kinderlijk bijgeloof kon zijn, maar ik was er niet genoeg van overtuigd om hem weg te gooien. Bovendien was de sleutel de laatste schakel met mijn zus, de Kitty die ik me kon herinneren of die ik me had ingebeeld. Herinnering of verbeelding? Ik wist al niet meer of Kitty ooit had bestaan. Alleen de sleutel vertelde me dat ik het niet had gedroomd. En de sleutel had ons geluk gebracht. Had hij ons al die jaren geleden niet bij tante Megs gebracht? Dus ik hield mijn sleutel. En ik ben blij dat ik dat gedaan heb, heel blij zelfs.

§

Het laatste wat ik van tante Megs zag, was dat ze haar strohoed vasthield en langzaam verdween in de stofwolk die door de bus werd achtergelaten. Voor Marty en mij was dit de eerste keer dat we in de bus zaten sinds we tien jaar eerder in Australië waren aangekomen. Toen waren we uit Sydney vertrokken. Nu gingen we terug. Ik herinner me dat Marty

ongeveer hetzelfde tegen me zei als toen: “Alles komt goed met ons.”

De hele weg lang spraken we geen woord, geen van beiden konden we geloven wat er gebeurde. Allebei wisten we dat we onze jeugd voorgoed achter ons lieten. Het was alsof we de wildernis weer in trokken, het onbekende tegemoet.

Ook al waren we samen, tijdens die reis voelden we ons toch allebei heel alleen. Toen ik de tranen in me voelde opwellen, probeerde ik mezelf op te beuren door aan Henry's hopeloze hoedenhol te denken, of aan onze pogingen om Barnaby een ia te ontlokken. Maar vroeg of laat kwamen mijn gedachten toch weer uit bij tante Megs, en als dat gebeurde, raakte ik overmand door een verdriet dat ik nooit eerder had gevoeld, een verdriet dat zo'n pijn deed dat het aan mijn maag knaagde. Zelfs als ik nu aan haar denk, voel ik dezelfde pijn, misschien afgezwakt als een verre echo, maar hij zit er nog steeds. Zo veel hield ik van haar, zo veel hield ik van onze geweldige tijd bij haar.

Freddie Dodds

Het geheugen is een grote, machtige tovenaar. Het haalt trucs met je uit waaraan je geen touw kunt vastknopen, hoezeer je ook je best doet om ze te begrijpen. In mijn geval wiste het mijn prilste herinneringen vrijwel helemaal uit, waardoor mijn gelukssleutel de enige aanwijzing was dat ik ooit pril moest zijn geweest. En van mijn zus Kitty liet de geheugentovenaar me niets meer na dan een wazige schim, die met het jaar waziger werd. Toch kan ik me de afgrijselijke jaren in Cooper's Station met Biggie Speklap herinneren als de dag van gisteren. Maar gelukkig voor mijn geestelijke gezondheid staan de helende, belangrijke jaren met tante Megs en met Marty in de Ark me helderder voor de geest dan de vreselijke jaren die daaraan voorafgingen.

Natuurlijk gis ik nu, maar zoals ik het zie, heeft het voor een deel te maken met intensiteit. Tijdens die perioden in het begin van mijn leven, misschien voor ik een muur rond me optrok zoals de meesten van ons doen bij het ouder worden, voelde ik alles heel sterk, heel intens. Goed, slecht of akelig,

dat vergeet ik nooit meer. Maar dat verklaart nog steeds niet waarom er zoveel van wat er sinds die beginjaren is gebeurd in een waas is opgegaan, waarom het lijkt of ik evenveel ben vergeten als dat ik me herinner. Het is alsof de tijd tijdens mijn jeugd alle tijd van de wereld had, maar sneller is gaan lopen vanaf het moment dat ik in Sydney uit die bus stapte. En dat ik toen de achtbaan heb genomen, een met veel hobbels, die me naar het heden heeft gebracht en waarvan ik me nu alleen nog enkele vluchtige momenten kan herinneren, hoogte- en dieptepunten met heel veel daartussenin waarvan ik niets meer weet.

Freddie Dodds stond ons in Sydney bij de bus op te wachten. Hij bracht ons naar de scheepswerf in Newcastle. Meneer Dodds – ik heb nooit gehoord dat iemand hem Freddie noemde, behalve tante Megs – was de zwijgzaamste persoon die ik ooit heb gekend. Hij was niet onvriendelijk. Integendeel, hij lachte heel wat af en hij was nooit kortaf of koel. Hij zei gewoon niet veel, niet tegen ons, tegen niemand. Maar hij was door en door aardig en hij runde zijn scheepswerf als een vriendelijke scheepskapitein. Hij was een gezagvoerder die leiding gaf door een voorbeeld te geven, niet door tegen de mensen tekeer te gaan. Iedereen wist wat hij moest doen en hoe hij het moest doen, ook Marty en ik.

We begonnen als manusjes-van-alles en moesten vegen, spullen halen en brengen, thee zetten – we hebben heel wat

thee gezet. En we waren ook nachtwakers. Dat had vooral te maken met onze verblijfplaats. We betaalden er onze huur mee.

Marty en ik woonden op een boot in een kreek op amper een steenworp afstand van de scheepswerf. Eigenlijk was het niet meer dan een oud wrak en stelde het niet veel voor. De ruim dertien meter lange boot was gebouwd in de jaren veertig en had betere tijden gekend. Hij viel bijna uit elkaar en reparatie loonde niet meer. Maar dat vonden we niet erg. Het was ons thuis. We hadden een eigen plekje en dat was fijn.

Zonder Zorgen, heette de boot, en die naam paste er prima bij. Bij ons trouwens ook. 's Avonds, als vanaf het water een koele bries opstak, zaten we samen onder de sterrenhemel aan dek. Sindsdien ben ik dol op sterren. Daarbeneden was het een waar paradijs. Een zevende hemel. Bovendien verdienden we geld. Niet veel, maar het gaf ons een goed gevoel, alsof we ineens volwassen waren geworden. Maar al voelden we ons dan volwassen, allebei misten we tante Megs en de Ark, en Barnaby en Big Black Jack en Schijtluis en Henry. Wat hadden we altijd een plezier met Henry gehad.

De andere kerels op de werf beschouwden ons natuurlijk niet als volwassenen. Voor hen waren we gewoon een paar kinderen, vooral ik, omdat ik er nog als een kind uitzag. Een paar mannen probeerden het me lastig te maken, maar Marty

was met zijn ruim één meter tachtig inmiddels behoorlijk uit de kluiten gewassen. Hij hield een oogje in het zeil en dat zagen ze. Dus werd ik soms geplaagd, maar meer ook niet. We voelden ons snel thuis en werden opgenomen door de anderen. Volgens mij werd ik een soort mascotte.

Meneer Dodds kregen we nauwelijks te zien. Hij zat boven in zijn kantoor boten te ontwerpen. Het stond er propvol modelboten die hij had gemaakt. We kwamen alleen boven om ons loon aan het einde van de week op te halen, of een brief van tante Megs. Ze schreef niet vaak, maar als ze schreef, stonden haar brieven vol nieuws over Henry en Barnaby. Het leek nu nieuws uit een heel andere wereld.

Toen we op een dag boven waren, zag hij dat we de modellen aan het bekijken waren van jachten die hij had gemaakt. “Volgens Megs kunnen jullie ook modellen bouwen,” zei hij. En hij liet ons een ontwerp zien waarmee hij bezig was. “Denken jullie dat jullie dit voor mij kunnen maken?”

“Natuurlijk,” zei Marty meteen. Ik dacht dat hij niet goed bij zijn hoofd was. We hadden geen benul hoe we van een tekening moesten werken. In de schuur thuis hadden we altijd tante Megs bij ons gehad. Nu stonden we er alleen voor. Ik dacht niet dat het ons zou lukken. Maar het ging wel. We leerden snel omdat we wel moesten. Na ons werk gingen we samen in de Zonder Zorgen aan de werktafel zitten en

maakten we een model van het laatste ontwerp van meneer Dodds. We zaten nu niet in de zevende, maar in de achtste hemel!

Op een of andere manier heb ik sindsdien bijna altijd op een boot gewoond, een enkele langdurige en vooral vervelende onderbreking daargelaten. Ik weet niet hoe het komt, waarom ik zo dol op boten ben. Misschien voel ik me er gewoon veilig, alsof ik deel uitmaak van de boot en de boot van mij. En ik hou van het geluid van de zee, het klotsen van het water boven me, de deining onder me, het klappen van de mast in de wind, en van de vogels. Ik ben dol op vogels. Sinds de Zonder Zorgen ben ik vrijwel mijn hele leven gewekt door het geluid van zeevogels. Maar zeemeeuwen konden me gestolen worden. Dat stelletje viezerds. Ze kozen altijd de Zonder Zorgen uit om op te gaan zitten. Er waren nog tientallen boten om uit te kiezen, maar ze pikten er altijd de onze uit. En het waren geen kleine boodschappen die ze achterlieten, o nee. Marty had er een hekel aan om de boel achter hen op te ruimen, dus moest ik het wel doen. Als ik daarmee bezig was, was ik iets minder op Marty gesteld en sinds die tijd haat ik zeemeeuwen.

Maar als ik erover nadenk, en dat heb ik vaak gedaan, moet mijn liefde voor de zee terug te voeren zijn op tante Megs en op Mick, haar man. Hij was zeeman. Hij bouwde modelboten. Toen deed zij het omdat hij het had gedaan.

Toen deden wij het omdat zij het deed. Van haar hebben we ook de gedichten over de zee geleerd en onze boeken gekregen, ‘The Yarn of the Nancy Bell’ en ‘De ballade van de oude zeeman’, die we allebei van buiten kenden. Dus eigenlijk is het nauwelijks verwonderlijk dat Marty en ik ons op zee in ons element voelden.

Gelukkig vond meneer Dodds ons eerste model mooi. Dus daarna bouwden we het volgende voor hem en al gauw stonden we tussen alle andere kerels in de loods. Nu niet meer als manusjes-van-alles, maar als echte botenbouwers, net als zij.

Elke boot van meneer Dodds vond ik een wonder. Het waren meestal jachten van tussen negen en twaalf meter lang. Eerst zag je de boot als een schets op zijn bureau en daarna verder uitgewerkt op het tekenbord. Marty en ik maakten het model en voor je er erg in had – daar gingen maanden overheen, al voelde dat niet zo – voor je er erg in had, lag hij in het water. Elke keer was het weer een wonder, en wel een wonder dat door mensenhanden was gemaakt. Ik vond het vergelijkbaar met een geboorte, nou ja, het kwam aardig in de buurt. En Marty en ik en alle kerels van de werf waren apetrots op die boten, alsof het onze kinderen waren.

Maar hun echte vader was natuurlijk meneer Dodds. Ik heb van meneer Dodds meer over boten geleerd dan van wie dan ook. Zijn boten hadden nooit iets opvallends of

extravagants. Ze waren gebouwd om snelheid te maken. Ze waren gebouwd om te varen. En dat is het andere wat ik van Freddie Dodds heb geleerd. Hij heeft ons niet alleen geleerd hoe we boten moesten bouwen, maar ook hoe we ermee moesten varen. En dat zou mijn leven voor altijd veranderen. En ook dat van Marty.

Op een nacht in januari

Ik denk dat we op de scheepswerf van meneer Dodds met een man of tien werkten, Marty en mij meegerekend, en dat we over het algemeen een redelijk hechte club vormden. Er kwamen en gingen er een paar, maar de meesten hadden het er naar hun zin en bleven. En dat kwam vooral omdat meneer Dodds iedereen goed behandelde. De verdiensten waren niet geweldig – bij de duurdere werven verdiende je absoluut meer – maar bij meneer Dobbs mocht je de hele boot bouwen, en het allermooiste was dat je er ook nog mee mocht varen. We hadden arbeidsvreugde, zoals ze het tegenwoordig noemen.

Als een boot klaar was, vroeg meneer Dobbs aan een paar mensen om ermee te proefvaren. Vaak ging hij dan zelf ook mee. Iedereen kwam een keer aan de beurt, maar niet iedereen wilde het. Marty en ik wel. Elke gelegenheid om te proefvaren grepen we met beide handen aan. Uiteraard

werden we zeeziek, maar toen onze benen en magen na een tijdje aan de zee gewend waren, was het enorm spannend. Het was hard werken, zo ontdekten we, maar altijd een en al pret.

Dus dankzij meneer Dodds maakten we kennis met alle delen van de boot, van de kiel tot aan de top en van binnen naar buiten. We bouwden ze en voeren er ook in. En tijdens het varen leerden we van meneer Dodds hoe we in harmonie met de wind en de zee moesten varen. Hij heeft ons eens verteld dat hij al zijn kennis over boten bouwen heeft opgedaan door op zee te leven en er te overleven.

Volgens hem moet je de zee begrijpen, naar haar luisteren, oppassen voor haar grillen, haar leren kennen en respecteren en van haar houden. Alleen dan kun je boten bouwen die zich op zee thuis voelen.

Elke keer als we met meneer Dodds met een nieuwe boot weggingen, kwam ik tot de ontdekking dat elke boot die we bouwden anders was en een eigen karakter had. Als hij eenmaal in het water ligt, komt hij tot leven. Met een boot ga je op dezelfde manier om als met een paard. Je moet alle kleine nukken en grillen en angsten leren kennen, weten hoe hij zich het liefst laat meevoeren op de golven, hoe hij het liefst danst op de zee. Want dat is varen, dansen, en je partner is de zee. En bij de zee veroorloof je je geen vrijheden. Je vraagt haar iets, je gebiedt niets. Je mag nooit vergeten dat zij

degene is die leidt, niet jij. Jij en je boot dansen volgens haar ritme.

Ik weet niet hoe meneer Dodds ons dit allemaal ooit duidelijk heeft gemaakt. Op zee was hij even zwijgzaam als op de werf. Maar op een of andere manier pikten we toch zijn ideeën over varen en boten bouwen op, en die zijn me altijd bijgebleven. Hij was mijn mentor als het om varen ging, mijn leermeester op zee, een goede man en een goede zeeman. De beste.

Hij moet ook een hoge pet van ons hebben opgehad, want na een jaar of twee – Marty zal inmiddels eenentwintig zijn geweest en ik zeventien – riep hij ons boven bij zich op kantoor en zei hij dat we er volgens hem klaar voor waren om een paar langere tochten te maken. Alleen, wij tweeën. We waren nog jong, zo zei hij, maar hij had er ons voor klaargestoomd, hij had ons voorbereid. Veel anderen wilden geen lange tochten maken. De meesten hadden een gezin thuis. Vanaf dat moment wilde hij niet alleen dat we met zijn boten gingen proefvaren, maar ook dat we ze bij hun nieuwe eigenaren gingen afleveren. Daardoor kwamen Marty en ik overal: in Hobart, de Whitsunday-eilanden en drie keer in Nieuw-Zeeland.

Op een van die reizen naar Nieuw-Zeeland, naar Auckland, bracht Marty me op een idee, een idee dat me sindsdien niet meer losliet. We voeren vlak voor de kust van Dunedin.

“Weet je,” zei hij, “als we willen, zouden we helemaal kunnen doorvaren naar Engeland. Om je zus te gaan zoeken. Dan kun je Kitty gaan zoeken.”

Dat hebben we natuurlijk nooit gedaan. Maar het idee bleef in mijn hoofd hangen. Ondertussen werd ik betaald voor wat ik het liefste deed, en dat nog wel met mijn beste vriend. Beter kon niet. We werden echte zeemannen. En vanaf die tijd, misschien ook wel door het varen, zag ik Marty niet meer als mijn oudere broer, mijn grote broer. Het leeftijdsverschil dat ooit zo belangrijk was geweest, en zelfs even voor een verwijdering had gezorgd toen we jonger waren, verdween vrijwel helemaal. Aan boord was er geen kapitein. We werkten naast elkaar, samen, niet meer als de jongere en oudere broer, maar meer als een tweeling. Het leek of we intuïtief aanvoelden wat de ander dacht, wat de ander ging doen. Onze wereld was nu al zo lang de zee. We hadden heel veel gemeen. We waren gevormd door dezelfde leermeester.

Eens per jaar gingen we een paar weken terug naar tante Megs, meestal met Kerstmis. Henry was er jammer genoeg niet meer, maar Barnaby wel. Ezels leven langer dan wombats. Uit Barnaby kregen we nog steeds geen ia los, hoezeer we ons best ook deden. Dan gingen we met ons drieën op de veranda naar de ondergaande zon zitten kijken en vertelden we haar alles over de plaatsen waar we waren

geweest en over de boten waarop we hadden gevaren. En op onze laatste avond zeiden we ‘De ballade van de oude zeeman’ op, waarbij we alle drie een paar coupletten voor onze rekening namen. Als we aan het einde van de vakantie terug moesten, gingen we met enorme tegenzin weg. We wilden bij tante Megs blijven. Maar op een januaridag, vlak na onze terugkeer van een verblijf bij tante Megs, werd onze wereld op zijn kop gezet. We waren toen begin twintig. Op een of andere manier is het sindsdien nooit meer helemaal goed gekomen.

Nu ik eraan terugdenk, hadden we het kunnen zien aankomen. Vlak voor de kerstdagen had meneer Dodds een paar jongens naar huis gestuurd en hij was al een tijdje zichzelf niet meer. Hij verschuilde zich in zijn kantoor en vertoonde zich nauwelijks. Ik dacht dat hij helemaal in beslag genomen werd door een of ander nieuw ontwerp, dat dachten we trouwens allemaal. Maar dat jaar was er geen kerstpremie en ook geen kerstfeest in de loods. We wisten dat het voor de botenbouw een moeilijke tijd was, maar die bewuste nacht in januari beseften we pas echt hoe moeilijk.

Ik lag op de Zonder Zorgen te slapen toen het gebeurde. Marty was weg voor zijn laatste nachtronde op de werf. Ik vermoed dat het rond middernacht was. Wij liepen altijd om de beurt een ronde en die nacht had Marty dienst. Je hoefde alleen maar met een zaklamp een half-uur over de werf te

lopen. We vonden het geen van beiden een leuke klus, maar dankzij die nachtelijke rondes woonden we vrijwel voor niets op de Zonder Zorgen, dus je hoorde ons niet klagen.

Het eerste wat ik me bewust was, was dat Marty me wakker schudde. Ik zag de vlammen onmiddellijk door het dakraam. Eerst dacht ik dat de boot in brand stond. Toen we op het dek van de Zonder Zorgen stonden, zagen we dat de hele werf, van het begin tot het einde, brandde. Tegen de tijd dat we daar waren, was de brandweer er al. Ze konden niets doen, niemand kon iets doen. Gelukkig stonden er geen boten binnen. Ze lagen allemaal buiten op de vlonder of in het water. Marty bleef maar zeggen dat hij er amper een uur geleden nog was geweest om de boel te controleren. Hij kon er met zijn verstand niet bij. Ik zag meneer Dodds staan kijken hoe zijn hele wereld in vlammen opging. Hij had zijn pyjamajas nog aan.

De politie nam Marty en mij mee en hoorde ons afzonderlijk. Ik vertelde ze wat ik wist, wat natuurlijk niets was, behalve dat we allebei om de beurt 's avond laat een rondje over de werf maakten, en dat we dat samen al jaren zo deden. Toen ze vroegen wiens beurt het die avond was geweest, zei ik dat Marty dienst had gehad. Nadat ik het had gezegd, besepte ik pas wat ze misschien dachten. Ik had er meteen spijt van. Maar het was te laat.

Marty werd die avond gearresteerd op verdenking van

brandstichting. Ik mocht niet bij hem. Toen ik meneer Dodds vertelde wat de politie gedaan had, keek hij me aan en draaide hij zich zonder een woord te zeggen om. Zo'n reactie had ik helemaal niet verwacht. Ik kende hem niet als een harteloze man, daarom mocht ik hem ook zo graag.

Het bleek dat ze gelijk hadden over de brandstichting, maar dat ze met Marty de verkeerde hadden. Ik had me ook vergist in meneer Dodds, ik had me niet meer kunnen vergissen. Hij meldde zich de volgende ochtend op het politiebureau en bekende alles. De geniale ontwerper en botenbouwer, de goede, vriendelijke man had zich blijkbaar financieel ernstig in de nesten gewerkt. Het was de bedoeling geweest om de verzekering op te lichten. De arme man had geprobeerd zijn hachje te redden. Maar toen hij hoorde dat ze Marty hadden opgepakt, kon hij er niet mee doorgaan. Zoals ik al zei, hij was een goed mens. Maar ze stuurden hem voor zeven jaar naar de gevangenis. Marty en ik wilden bij hem langsgaan, maar we kregen te horen dat hij niemand wilde zien. We hebben hem nooit meer gezien. We hebben het nog verschillende keren geprobeerd, maar hij weigerde elke keer ons bezoek.

Dus dat was het einde van de scheepswerf, het einde van een goede, gelukkige periode. Eén nacht was genoeg geweest om onze wereld in elkaar te laten storten. Over die ene nacht in een politiecel is Marty nooit meer heen gekomen. Ik ook

niet trouwens. Ik had het idee dat ik Marty verraden had, dat ik degene was die als het ware de sleutel van zijn celdeur had omgedraaid. Ik vertelde hem wat een rot gevoel ik daarover had, maar hij heeft het me nooit kwalijk genomen. “Vergeet het nu maar,” zei hij. Maar dat kon ik niet. Na die bewuste nacht is Marty nooit meer dezelfde geweest. Niets was daarna trouwens nog hetzelfde.

Toch een wees

Marty en ik kregen toestemming om nog even op de Zonder Zorgen te blijven wonen. Overdag gingen we scheepswerven af om werk te zoeken, maar het waren moeilijke tijden. Noch op de scheepswerven in Newcastle of Sydney, noch op andere plaatsen was werk te krijgen en boten bouwen was het enige wat we konden. In haar brieven schreef tante Megs dat we altijd terug naar huis mochten komen als we dat wilden, dat er daar altijd plaats en genoeg werk voor ons was. Ik snap nog steeds niet hoe we zo dom konden zijn om niet op haar aanbod in te gaan. Ik weet nog dat ik haar brieven keer op keer herlas om tot een besluit te komen of we wel of niet moesten gaan. Maar om allerlei redenen besloten Marty en ik dat niet te doen. Hij zei dat je nooit terug moest gaan omdat het dan net was of je de moed opgaf. En destijds vond ik dat hij nog gelijk had ook. En we waren allebei dol op de zee en op boten. We wilden per se werk in de buurt van de zee vinden en het liefst nog op het water.

De maanden die we langs de havens en scheepswerven

van Sydney trokken, vielen ons allebei zwaar, maar vooral Marty. Sinds onze kindertijd was hij altijd degene geweest die me door moeilijke perioden heen had gesleept. Nu stond hij bijna op het punt om het op te geven en was ik degene die hem elke ochtend uit bed moest halen omdat hij anders zou blijven liggen. Bij elke vruchteloze dag, bij elke afwijzing zag ik hem zwijgzamer en wanhopiger worden. Ik probeerde hem erbovenop te helpen, hem op te monteren, positief te laten blijven. Maar het lukte niet.

Elke avond wilde hij het café in om tot in de vroege uurtjes te blijven drinken. Steeds weer moest ik hem de kroeg uit slepen. En geregeld gebeurde het dat hij in een vechtpartij belandde, meestal om een of andere griet. Dat was de invloed die drank op hem had. Drank maakte hem boos, niet gelukkig. Het beetje geld dat we hadden gespaard, raakte snel op. Erger nog was dat ik merkte dat we uit elkaar begonnen te groeien. Daarvoor deden we altijd alles samen. Maar nu ging hij er 's avonds in zijn eentje op uit. Ik merkte dat hij me niet om zich heen wilde hebben. We hadden nooit ruzie, niet als zodanig. Hij ging gewoon zijn eigen gang en ik kon er niets tegen doen.

Op een ochtend kon ik hem op geen enkele manier uit zijn bed krijgen. Dus liet ik hem liggen en ging ik in mijn eentje op zoek naar werk. Zoals altijd vond ik niets. Ik was de hele dag weg. Toen ik 's avonds op de Zonder Zorgen

terugkwam, was Marty weg. Ik dacht dat hij de kroeg in was en wel zou thuiskomen. Zelfs toen ik de volgende ochtend vroeg door een paar agenten werd gewekt, maakte ik me nog geen zorgen. Ik dacht dat hij weer in een vechtpartij verzeild was geraakt en de nacht op het politiebureau had moeten doorbrengen. Een van de agenten herkende ik nog, hij had me gehoord in de nacht van de brand.

Ik sliep nog half toen ze het me vertelden, dus in het begin drong het eigenlijk niet helemaal tot me door. Het ging over Marty, vertelden ze me, en ik moest met hen mee. Ik kon het nog steeds niet begrijpen. “We hebben een getuige,” zei de politieman die ik al eerder had gezien, “iemand die hem kende. Toch moet je meegaan om te kijken.”

Toen vertelden ze me het rechtuit. Marty was dronken geweest. Hij had wat rondgehangen in de haven en was van boot naar boot gesprongen. Hij was in het water beland en niet meer bovengekomen. Er was nog naar hem gezocht, maar het was donker. Die ochtend had men een lichaam aangetroffen. Nog steeds kost het me moeite om te geloven wat er is gebeurd. Zelfs nu, na al die jaren, ben ik geschokt en doet het me elke keer weer pijn als ik eraan denk.

Ze namen me mee naar het ziekenhuis om naar hem te kijken. Het was Marty niet. Het was alleen zijn lichaam. Ik voelde toen niets. Ik probeerde iets te voelen, ik ben daar uren bij hem gebleven. Maar leegte kun je niet voelen. Ze

brachten me terug naar de Zonder Zorgen, waar tante Megs op haar koffer op me zat te wachten. Het was gek. Ze was een paar nachten eerder wakker geworden en had meteen geweten dat we haar nodig hadden. Toen ik het haar vertelde, zei ze alleen maar: “Dan ben ik dus te laat.”

We waren de enige aanwezigen op Marty's uitvaart. We begroeven zijn as boven op de heuvel waar de Aboriginals ons hadden achtergelaten en tante Megs ons had gevonden. Ik zei een paar coupletten op van ‘De ballade van de oude zeeman’ en eindigde met de versregel waarvan ik wist dat hij die het mooiste vond: ‘Alleen op een wijde, wijde zee’. Ik ben blij dat ik dat heb gedaan, want dat gedicht gaat niet alleen over een reis over zee, maar over een reis door het leven, en over de eenzaamheid tijdens die reis. Het was een passend gedicht om voor te lezen.

Tante Megs nam me weer in huis. Ze zorgde zo goed mogelijk voor me. Maar nu bevonden er zich twee geesten bij ons in huis: Mick en Marty. Op de schoorsteenmantel stonden hun foto's naast elkaar. Maar ze waren alom aanwezig, vooral, zo herinner ik me, als we 's avonds zwijgend bij elkaar zaten, wat nogal eens gebeurde.

Er was nog veel hetzelfde. Maar ook veel niet. Henry's hol bevond zich nog steeds onder het trapje van de veranda en zijn geliefde hoeden lagen er nog steeds. Barnaby volgde Big Black Jack nog steeds als een schaduw door de kraal. Die twee

waren duidelijk onafscheidelijk geworden. Maar het oude paard van tante Megs leefde niet meer.

Tante Megs en ik deden nog steeds wat we vroeger met zijn drieën hadden gedaan. Ze had geen koeien meer, alleen nog een geit die moest worden gemolken. Maar we gingen nog wel naar de hoofdweg om de verweesde buideldieren te redden, haar kleine vriendjes. We hielden ze nog steeds op het omheinde terrein. En af en toe maakten we de lange tocht naar de heuvel van Marty, zoals we die nu noemden, om te zien of er een paar terug de wildernis in zouden gaan.

Ik heb nooit geweten hoe oud tante Megs precies was, maar ze moest inmiddels een jaar of vijfenzeventig geweest zijn, en ik eind twintig. Het verstrijken der jaren had geen invloed op haar geestelijke gesteldheid, ze bleef actief, nog altijd even energiek. Maar, zoals ze zei, haar ‘arme oude lijf werkte niet meer zoals het moest’. Ze ging dan ook niet vaak meer op pad. Haar benen deden pijn. Ze zei er nooit veel over, ze praatte nooit over haar kwalen en pijntjes, maar ik zag het. Ze bewoog zich langzamer voort, stijver ook.

Maar ze kon wel de hele dag paardrijden zonder maar de minste last te hebben. Sterker nog, ze voelde zich gelukkiger op de rug van een paard dan waar ook. Ze heeft me eens verteld dat ze van God vier benen had gekregen om te galopperen en een staart om de vliegen mee weg te meppen, maar dat hij een grote fout had gemaakt met de rest van het

menselijke ras. En galopperen deed ze. Ze deed niets liever. Ze zei dat ze dan pas het gevoel had dat ze echt leefde. En ik weet precies wat ze bedoelde, want zo had ik me ook gevoeld toen ik met Marty op de boten van meneer Dodds aan het varen was met de wind in mijn gezicht, de zeilen wapperend boven mijn hoofd en het zoute, opstuivende water op mijn lippen. Mijn verlangen naar de zee bleef.

Tante Megs had een goede, snelle dood. De beste die je kunt wensen, zei de dokter toen het zover was. Zoals altijd was ze 's avonds laat met haar zaklamp naar buiten gegaan om nog even bij haar jonge dierenvrienden in de wei te gaan kijken. Toen ze terugkwam, zat ik op de veranda te dromen. Ze kwam naast me zitten en zei dat ze rook dat er regen in de lucht zat. Daarna was ze stil. Ik dacht dat ze in slaap was gevallen, dat deed ze vaak als we op een warme avond buiten op de veranda zaten. En eigenlijk had ze dat nu weer gedaan. Ze was gaan slapen, maar het was een slaap waaruit ze niet meer wakker werd, de eeuwige slaap.

Het hele stadje kwam naar de heuvel van Marty op de dag dat ze werd begraven. Er waren ook tientallen Aboriginals. Ik denk dat ik toen pas echt beseft hoe geliefd ze was. Ik begroef haar as naast die van Marty, samen met een foto van Mick. Toen iedereen weg was, zei ik voor beiden 'De ballade van de oude zeeman' op. Toen ik wegliep, voelde ik me weer een wees, een volwassen wees weliswaar, maar toch een wees.

Het gaat fout

Als er één periode in mijn leven is die ik graag zou vergeten, zijn het de vijftien jaar daarna. Je zou het mijn jaren in de wildernis kunnen noemen. Ik vind het niet prettig om erover te schrijven, maar het zal wel moeten. Of ik het nu leuk vind of niet, ik kan die jaren er niet zomaar tussenuit laten. Het is een geluk dat een groot deel ervan verloren is gegaan in een waas van vergetelheid. Soms gebeurt dat. Waarschijnlijk is het een overlevingsstrategie die je in staat stelt om je erdoorheen te slaan. Misschien zegt het geheugen gewoon: en nu is het genoeg. Ik loop over van verdriet en ik kan het niet meer aan, dus ik doe even niet meer mee. Maar op de achtergrond houdt het geheugen wel alles in de gaten. Vandaar dat je je alles nog kunt herinneren, maar wazig doordat alles naar de achtergrond is verdrongen. Soms is het beeld echter helder en zie je overal ijsbergen. Je hoort ze kreunen en knarsen, en dan wil je alleen maar tussen de ijsbergen door laveren, vlug terug naar de andere kant. Of je wilt dat het beeld weer wazig wordt. Ik zal je wat over die

ijsbergen vertellen. En zoals de meeste ijsbergen doemden ze onverwachts op en waren ze beslist niet welkom.

Na de dood van tante Megs bleef ik op de Ark wonen. Ik deed wat zij had gedaan en leefde zoals we altijd hadden geleefd. Veel geld had ik niet nodig. Ik had melk en eieren en groenten. Ik leefde als een soort kluizenaar. Ik ging zelden naar de stad en bezoek kreeg ik nooit. Ik was niet ongelukkig, zelfs niet eenzaam.

Maar ik was dan ook niet alleen. Ik had de beesten en net als dokter Doolittle praatte ik met ze. Ik denk dat ik meer tegen Big Black Jack heb gepraat dan tegen wie dan ook. Hij was waarschijnlijk inmiddels ruim dertig jaar oud, dus ik reed niet vaak meer op hem. We gingen met z'n drieën wandelen, Barnaby, Big Black Jack en ik. Dan liep hij naast me, met zijn besnorde oude snoet vlak bij mijn hoofd, en dan praatten we. Nou ja, ik praatte. En ik praatte ook tegen de beestenbende in de kraal. Tante Megs zou dat natuurlijk nooit goed hebben gevonden. Je maakt ze alleen maar tam door tegen ze te praten, zei ze altijd. Tem ze en ze kunnen in de wildernis niet meer overleven. Maar ze leken het leuk te vinden dat ik tegen ze praatte en als ik ze losliet, gingen ze evengoed weg. En de meeste kwamen niet terug. Dus het ging goed. Alles ging goed, tenminste, voor een tijdje.

Toen gebeurde er iets heel vreemds, iets heel triests. Op een zomerochtend liep ik met een emmer water de kraal van

Big Black Jack in om de trog te vullen. Dat deed ik elke ochtend en meestal kwamen Big Black Jack en Barnaby dan aanlopen voor een aai en een paar woordjes, en om te drinken natuurlijk. Maar die bewuste ochtend kwamen ze niet. Dus ging ik kijken waar ze waren. Ik vond Big Black Jack languit op de grond, dood, en Barnaby met hangend hoofd naast hem. Het kostte me de hele ochtend om Big Black Jack te begraven. Barnaby keek de hele tijd toe. Daarna heeft hij geen druppel meer gedronken en geen hap meer gegeten. Hij bleef staan waar ik Big Black Jack had begraven en kwijnde weg. Een paar weken later was hij dood.

Ik was bezig hem in de kraal te begraven toen ik over de landweg een auto hoorde aankomen. De man in het pak zei dat hij een advocaat uit Sydney was. Hij was keurig en beleefd. Hij vertelde me onomwonden dat ik het huis uit moest. Het had geen haast, zo zei hij. Ik kon nog een paar maanden blijven. Toen vertelde hij me iets waarvan ik eigenlijk niet had moeten opkijken, al deed ik dat wel. Tante Megs had een zoon - de jongen op de foto die ik vroeger had gezien, de jongen over wie ze nooit wilde praten. Volgens de advocaat hadden ze jaren geleden ruzie gehad en hadden ze sindsdien geen contact meer. Tante Megs had geen testament achtergelaten en dus ging alles wat ze bezat, het huis en de boerderij en de inboedel, naar haar zoon. Dat was de wet. De zoon wilde niets met het huis en de grond te maken hebben,

zo bleek. Hij wilde alles gewoon verkopen. Natuurlijk kon ik blijven als ik het kocht. Ik vertelde hem dat ik daar het geld niet voor had. Toen vroeg ik hem wat er met de beesten zou gebeuren. Hij zei dat die, net als de rest, nu ook van de zoon waren.

Ik bleef geen twee maanden. Ik bleef geen twee weken. Ik bleef maar een paar dagen. Langer was niet nodig. Ik gaf de geit aan de boer die naast me woonde en liep elke dag de rimboe in met een steeds kleiner gevolg van jonge dieren achter me aan. De laatste die vertrok, was een kleine kangoeroe. Ik heb me altijd afgevraagd of ik hem had opgejaagd, of hij er al klaar voor was. Hij was heel klein, maar heel zelfstandig. Toen hij huppelend achter een struik verdween, draaide ik me om en liep ik vlug weg. Ik keek maar één keer om en hij was verdwenen. Ik hoop dat hij het gered heeft.

Ik vertrok de volgende ochtend en ging langs de heuvel, de heuvel van Marty, de heuvel van tante Megs, om nog een laatste keer afscheid te nemen. Ik beloofde Marty dat ik op zoek zou gaan naar Kitty, en ik vertelde tante Megs dat haar dierenvriendjes nu terug in de wildernis waren, waar ze thuishoorden. Toen ging ik op pad. Ik had een kleine reistas waarin wat kleren zaten en een foto van ons allemaal. En om mijn nek had ik mijn gelukssleutel. Ik keek niet om.

Ik ging weer naar Sydney, want ik dacht nu nog maar aan

één ding: naar zee gaan. Ik had geluk, tenminste, zo leek het toen. Ik vond meteen werk op een vissersboot. Ik aarzelde geen moment en monsterde gewoon aan. We zouden in de Zuidelijke Oceaan gaan vissen, vooral op tonijn. Het maakte mij niet uit waarop. Ik was gewoon heel blij weer op zee te zijn, de deining onder me te voelen, de vogels boven mijn hoofd op de wind te zien drijven, de sterren te zien. Op zee zijn die beter zichtbaar dan waar dan ook.

Toen gingen we vissen. De meeste mensen kennen tonijn alleen uit een blikje. Ik ook voordat ik op zee ging vissen. Als mensen een levende tonijn zouden zien, als ze zouden zien wat ik in de maanden en jaren die volgden had gezien, zouden ze nooit meer een blikje tonijn uit het schap in de supermarkt halen, laat staan de vis eten die erin zit. Een tonijn is een prachtig, glanzend dier, voor mij de meest indrukwekkende vis die er bestaat, en nog groot ook. Dag in, dag uit zag ik ze op het dek van de sleepboot liggen, happend naar lucht, bloedend tot de dood erop volgde, krimpnd van de pijn. En ze waren niet de enige dieren die leden: albatrossen, schildpadden, dolfijnen, haaien, ze werden allemaal uit de oceaan gevestigd, waarna hun de dood wachtte.

Niemand leek zich te storen aan wat we deden, zolang we maar genoeg tonijn mee terug naar de haven brachten. En ik bleef echt niet staan toekijken. Ik was even schuldig als de rest. Afslachting, moord, noem het zoals je wilt, ik heb eraan

deelgenomen. Ik had er een rol in. Maar het betaalde goed en ik was op zee, de plaats waar ik wilde zijn. Ik nam het geld aan. Ik bleef op zee. Maar ik was niet trots op mezelf en hoe langer ik bleef, hoe schuldiger ik me begon te voelen bij wat ik aan het doen was. De anderen leken er geen problemen mee te hebben. Sterker nog, hoe meer we vingen, hoe beter ze het vonden. Het waren geen slechte kerels. Ze probeerden gewoon de kost te verdienen, net als ik.

We konden het allemaal goed met elkaar vinden. Als we niet aan het vissen, slapen of eten waren, zaten we te gokken. Ik gokte graag. Heel graag. Te graag. Het gaf me het gevoel dat ik erbij hoorde. Ik was er ook goed in. Bovendien werd je er helemaal door in beslag genomen. Het zorgde ervoor dat ik nergens anders aan behoefde te denken. Maar elk spel was niet meer dan een korte onderbreking. Even later zou ik weer aan dek staan om verder te gaan met moorden.

Ik hield het zo lang mogelijk vol, maar na een paar jaar had ik er genoeg van. De aanblik van de zoveelste stervende tonijn was genoeg om over de nek te gaan. Op een avond, op de terugweg naar de haven, lag ik in mijn hut en kon ik niet slapen. Elke keer als ik mijn ogen sloot, zag ik op het dek een spartelende tonijn in doodsstrijd. Ik wist dat een volgende reis er niet meer in zat. Ik pakte mijn gelukssleutel vast en zwoer dat ik bij mijn terugkomst in Sydney zou doen wat ik jaren eerder had moeten doen, wat ik Marty had beloofd. Ik zou

naar Engeland gaan om mijn zus Kitty te zoeken. Ik was echt van plan om het te doen, maar de anderen wilden nog de stad in en ik ging mee. Tegen de tijd dat ik het casino verliet in de vroege uurtjes, was elke dollar die ik had verdiend, verdwenen. Een vliegtuigticket naar Londen kon ik niet meer betalen.

§

Nu, jaren later, vind ik het nog steeds moeilijk om mijn volgende stap te verklaren. Ik denk dat ik toen maar aan twee dingen dacht: ik had geld nodig en ik wilde hoe dan ook naar zee. En ik wilde nooit meer de visserij in. Ik weet nog dat ik in Sydney door een straat liep en vanaf een poster een lachend gezicht op me zag neerkijken. De man had een uniform aan, een uniform van de marine, en hij leek sprekend op Mick zoals hij op de foto in de Ark stond. Hij had hetzelfde uniform aan, dezelfde pet met een klep op en met hetzelfde insigne van de Koninklijke Australische Marine. De zeeman in het rekruteringskantoor, want dat was het, wenkte me binnen. Zo gemakkelijk ging dat. En zoals altijd dacht ik dat mijn gelukssleutel er weer voor had gezorgd. Ik zou bij de marine gaan, dan had ik een vast soldij en was ik op zee. Perfect. Ik zette mijn handtekening op de stippellijn en na een paar maanden was ik weer aan boord van een schip, een heel ander soort boot nu, een torpedobootjager.

Ik las nooit veel kranten en keek ook nauwelijks televisie. Ik besteedde niet veel aandacht aan de wereld om me heen, niet in die tijd. Als ik dat wel had gedaan, had ik het misschien zien aankomen. Een paar jaar later zetten we koers naar de oorlog, de Vietnamoorlog. Een ander soort doden. Ditmaal waren het geen vissen, maar mensen.

Ik trek het niet meer

De meeste mensen van nu zijn te jong om zich de oorlog in Vietnam te herinneren. Oorlogen worden te snel geschiedenis en worden ook te snel vergeten, nog voor er lering uit kan worden getrokken. Daarom breken er nog steeds oorlogen uit, steeds weer. Maar zij die erin hebben gevochten, vergeten ze niet. De toorn van onze wapens zal ik nooit vergeten, de trilling die door het schip trok als het geraakt werd, de stilte die volgde en de kreten van de gewonden. Na afloop werd het ‘eigen vuur’ genoemd. We werden bestookt door onze eigen troepen, een ‘betreurenswaardige fout’, zeiden ze. Ik vond het toen iets meer dan betreurenswaardig. Goede mannen stierven die dag voor niets en ik had het geluk niet een van hen te zijn.

Die periode herinner ik me maar al te goed, maar ik wil er niet meer over nadenken. Ik wil er ook niet over schrijven, maar ik kan niet aan Vietnam voorbijgaan alsof het nooit is gebeurd, alsof ik er nooit ben geweest, er niet aan deelgenomen heb. Niet dat ik er trots op ben. Integendeel.

Als er niets te doen was, duurden de maanden lang op zee. Ik weet nog dat mijn opwindning omsloeg in angst toen er voor het eerst werd gevuurd. Ik zie Dickie Donnelly uit Adelaide, wiens achttiende verjaardag we net hadden gevierd, nog op het dek liggen, zijn ogen, die niets meer zagen, opgeslagen naar de hemel boven hem. Er was niets aan hem te zien. Het moet de sterke luchtstroom zijn geweest die hem heeft gedood. Ik hield zijn hand vast toen ik hem zijn laatste adem voelde uitblazen.

Maar afgezien van Dickie Donnelly vielen de meeste doden tijdens die oorlog ver weg, op de kust. Ik ontdekte dat het een heel stuk makkelijker is om te doden als je kilometers van je doelwit verwijderd bent. Je zit op je schip, ver op zee, en je vuurt gewoon. Je ziet niet waar de granaten neerkomen. Dus je denkt er niet over na, want dat hoeft niet, tenminste, in het begin niet, niet voordat je er direct mee geconfronteerd wordt. Na Dickie Donnelly kon ik het niet meer uit mijn gedachten krijgen. Dit deden onze granaten nu ook bij de vijand, bij de Vietcong, bij de Noord-Viet-namezen. Dat waren jonge knullen, net als Dickie, met vaders en moeders, broers en zussen, een vijand die ik zelfs nog nooit had gezien. En ik bediende de wapens. Het leek alsof het enige wat ik op zee ooit had gedaan, moorden was.

Ik keek halsreikend uit naar het einde van de oorlog, zodat ik de marine kon verlaten. Verdrietig en vol walging keerde ik

de zee de rug toe. Voor altijd, hoopte ik. Ik was de zee gaan haten, de plek waar ik altijd van gehouden had, waar ik altijd wilde zijn. Voor mij stond de zee gelijk aan bloed.

§

Nadat ik de marine had verlaten, trok ik de binnenlanden in en nam ik elke klus aan die ik tegenkwam. Ik heb goud gedolven in West-Australië en op een veebedrijf gewerkt in de Northern Territories, waar ik het grootste deel van de tijd vee moest brandmerken. Ik deed seizoenwerk door druiven te plukken in de wijngaarden in de Clare Valley vlak buiten Adelaide. En daarna ben ik nog enige tijd knecht geweest op een schapenfarm bij Armidale in New South Wales. Daarna wilde ik nooit meer een schaap zien.

Het was ontzettend zwaar werk waarbij je geen rug overhield, smerig werk ook. Soms had ik het idee dat ik weer op Cooper's Station zat.

Ik kon nergens aarden. Ik bleef trekken, van de ene plaats naar de andere. Ik ging nergens weg. Ik ging nergens heen. Ik was gewoon op de dool. De sleutel van Kitty had ik nog steeds om mijn nek hangen en ik haalde hem er ook niet af. Maar ik geloofde niet meer dat hij geluk bracht. Ik droeg hem vooral uit gewoonte en misschien omdat ik nog steeds hoopte dat ik op een dag terug naar Engeland zou kunnen om Kitty te zoeken, om erachter te komen of ze wel bestond en erachter

te komen waar de sleutel voor was.

Maar ik ben nooit gegaan en ik weet waarom. Ik was bang, bang om achter de afschuwelijke waarheid te komen dat ze nooit heeft bestaan, dat ik haar had verzonnen om me niet helemaal alleen te voelen op deze wereld. Maar elke keer als ik me voor de spiegel stond te scheren en ik de sleutel zag, moest ik eraan denken. Telkens als ik hem aanraakte, dacht ik eraan. Maar alle hoop die ik had gekoesterd om er echt iets aan te doen vervaagde snel, samen met mijn gezondheid. Ik trok het niet meer.

Ik weet niet waarom het gebeurde. Zelfs nu kan ik het nog steeds niet echt bevatten. Als mijn problemen een lichamelijke oorzaak hadden – als het om gezondheid gaat, denk ik niet dat lichaam en geest kunnen worden gescheiden – had het best wel eens een tekort aan slaap kunnen zijn. Hoe vermoeid ik na een dag werken ook was, ik kon nooit in slaap komen. Dan lag ik daar, niet te woelen en te draaien, maar gewoon te denken. En hoe ik ook probeerde, mijn gedachten keerden steeds terug naar hetzelfde onderwerp. Het moorden. Naar de glimmende tonijn die bloedend op het dek lag te vechten voor zijn leven, naar de laatste warme adem van Dickie Donnelly op mijn hand.

Maar er was nog een beeld dat me achtervolgde, dat elke keer als ik mijn ogen sloot maar niet weg wilde gaan. Volgens mij had ik het voor het eerst als een zwart-witfoto in een

tijdschrift gezien en daarna in een film op tv. Het was de afbeelding van een jong meisje in Vietnam, dat over de weg haar dorp uit rende. Ze was verbrand tijdens een napalmbombardement, afgrijselijk verbrand. Ze had hulp nodig. Ze kwam op me af. Ze was naakt en ze gilte. En ze bleef maar op me afkomen, haar armen wijd uitgestrekt, en plotseling veranderde haar gezicht in dat van Kitty. Ik wist dat ik deel had uitgemaakt van de oorlog die haar dat had aangedaan, een meisje zoals Kitty, en dat ik het ook duizenden anderen had aangedaan. Elke nacht was ze er en elke nacht kon ik de slaap niet vatten.

Ik kwam 's morgens te laat op mijn werk of viel daar in slaap. Dan werd ik ontslagen. Steeds weer kreeg ik mijn ontslag. Het geld dat ik verdiende, vergokte ik nog diezelfde dag. Ik lifte gewoon met iemand mee en als ik dan uitstapte, had ik geen idee waar ik was of waarom ik daarheen was gegaan. Ik merkte dat ik steeds verder wegzakte in een diep zwart gat, dat wanhoop heette. Ik wist niet hoe ik daar zelf een einde aan kon maken, en uiteindelijk wilde ik dat zelfs niet meer. Het leek een stuk eenvoudiger om de strijd op te geven en alles maar over me heen te laten komen. Dus dat deed ik.

Ik werd wakker in het ziekenhuis. Ze vertelden me dat ik een fles whisky had opgedronken en een heleboel pillen had geslikt. Volgens de dokter had ik geluk gehad. Iemand had me op tijd gevonden. Ik vond helemaal niet dat ik geluk had

gehad. Ze wilden me in het ziekenhuis houden, voor mijn eigen veiligheid, zei hij. Ik zou een zenuwinzinking hebben gehad. Het was een ziekte zoals elke andere en ik moest tot het einde van de behandeling in het ziekenhuis blijven. Ik was er al snel achter dat het zo'n ziekenhuis was waar je alleen weg mocht als de arts dat zei. Ik keek uit het ziekenhuisraam en zag de zee. Ik vroeg waar ik was. "Hobart, Tasmanië," zei de dokter. Toen hij wegging, deed hij de deur achter zich op slot, net als meneer Bacon op Cooper's Station. Ik was weer een gevangene.

Daar lag ik dan, inmiddels ruim vijfenveertig jaar oud, aan lagerwal, suïcidaal en bezig gek te worden in een of andere inrichting in Hobart, terwijl ik tot op de dag van vandaag geen flauw idee heb hoe ik ooit in Hobart verzeild ben geraakt. Maar ik had nog steeds Kitty's sleutel om mijn nek. De arts stelde me een heleboel vragen over mijn jeugd. Ik liet hem mijn sleutel zien en vertelde hem ook over Kitty. Hij vroeg of ik Kitty niet verzonnen had. Of ik haar niet bedacht had omdat ik zo graag wilde dat ze bestond, omdat ik zo graag familie wilde hebben.

Mijn arts was een vreemde man. Er kon nooit een lachje af, zelfs geen glimlachje. Maar ik moet er wel eerlijk bij zeggen dat hij ook nooit boos werd. En ik gaf hem reden genoeg om boos te zijn. Nu ik eraan terugdenk, behandelde ik de man als een soort boksbal. Het leek hem niet te deren,

hij liet me gewoon uitrazen. Hij liet zich door niets van zijn stuk brengen. Ik had sterk de indruk dat hij geen woord geloofde van wat ik zei. En ik geloof ook niet dat het hem veel kon schelen. Dus na een tijdje vertelde ik hem niets meer. Dan zaten we lange tijd zwijgend samen en staarde ik uit het raam naar de zee en keek ik naar de boten.

Tijdens een van die stille sessies voelde ik het begin van een nieuw verlangen opkomen. Ik wilde weer boten gaan bouwen en ermee varen. In mijn kamer zei ik ‘De ballade van de oude zeeman’ op, steeds weer. Het gaf me het gevoel dat ik daar op zee zat en het herinnerde me aan Marty en tante Megs. En ik weet ook nog dat ik onder de douche heel hard ‘London Bridge Is Falling Down’ zong. Ik vond het heerlijk om onder de douche te staan en zingen maakte het alleen nog maar prettiger. Ik voelde me verdrietig en alleen, heel alleen, en ik treurde om iedereen van wie ik had gehouden, om iedereen die ik had verloren.

Op een ochtend was er op de afdeling een nieuwe verpleegster, die naar me lachte. Niet omdat ze aardig probeerde te zijn, maar omdat ze aardig was. Ze behandelde me als een mens, niet als een patiënt. Mijn hele wereld lichtte op als ik haar zag. Ze fascineerde me en niet alleen omdat ze er zo lief en leuk uitzag of door haar glanzend zwarte haar. Het was haar lach, haar geestdrift die me oppepte en me een eenzaam gevoel gaf als ze er niet was. Toen ik haar vertelde

over de sleutel van Kitty, over Cooper's Station en Marty en tante Megs en Vietnam, luisterde ze en wilde ze meer weten. Toen ik voor haar 'De ballade van de oude zeeman' opzei, luisterde ze. Stukje bij beetje voelde ik me weer de oude worden als ik haar zag. Ik maakte voor haar een modelboot, een lijnschip met drie schoorstenen. Ik begon een weg te zien om uit de duisternis te raken. En toen ik eenmaal het licht zag, wist ik dat ik verder kon.

Dus dat deed ik en toen ik een paar maanden later het ziekenhuis uit liep, stond mijn verpleegster op me te wachten. Zita, heette ze. En toen ze die ochtend met me wegreed, wist ik dat zij degene was naar wie ik al die jaren op zoek was geweest. Bij Zita vond ik meer dan geluk alleen. Ik vond ook mezelf weer terug en daarna een thuis en een hele familie. Maar het allermooiste was dat ik nu een reden om te leven had.

Wat een gelukzak ben ik toch!

Zita had mijn vertrouwen hersteld, en niet alleen het vertrouwen in mezelf, maar ook in de wereld om me heen. Als alles tegenzit, ga je denken dat de wereld somber en wreed is. Hoe meer je daarvan overtuigd raakt, hoe meer je verwacht dat het zo ook is en des te meer blijkt het ook zo te zijn. Het is een voorspelling die zichzelf waarmaakt. En ik zat in die spiraal. Sinds ik Zita ken, weet ik dat de wereld niet zo in elkaar zit, dat de meeste mensen niet zo zijn, dat ik zo niet ben. Dat deed ze niet door me dat te vertellen of door tegen me te preken, maar door gewoon te zijn wie ze was. Oprecht goede mensen zijn zo. Ze verspreiden zonlicht. Ze geven je een warm gevoel, door en door. Zita is zo iemand. Het is zoals in dat liedje, en liedjes hebben het soms bij het rechte eind: als zij lacht, dan lacht de hele wereld mee. Ze was half zo oud als ik en ze had mij uitgekozen. Als zij niet als eerste had gezegd dat ze van me

hield, had ik het haar nooit durven vertellen. Wat een gelukzak ben ik toch!

Ze kwam uit een gezin van lachende mensen. Op de dag dat we bij het ziekenhuis wegrede, nam ze me mee naar haar ouderlijk huis aan de kust in Hobart. Het was een hele volkssam, ik had nog nooit zo'n grote familie gezien. Het waren allemaal Grieken, Kretenzers. Ze waren met een hele bende en allemaal lachten ze, als ze tenminste niet aan het huilen waren. Het zijn mensen van uitersten, schitterende mensen. Ze beschouwden me al meteen als een van hen en dat betekende alles voor me. Ik was de man van Zita, dus hoorde ik bij de familie, zo zat dat. Ze waren allemaal even hartelijk en oprecht. 's Middags tijdens het eten kropen de kinderen al meteen op mijn knie. Ze trokken me aan mijn vingers mee naar de zandbak of de schommel op het strand. Ze hadden een nieuwe, grote pup gevonden om mee te spelen. Ik lachte met hen in de zon, net zoals ik jaren daarvoor met Marty op de Ark had gelachen.

Vanaf die dag wist ik dat ik een eigen thuis en een eigen familie had. En ik danste, voor het eerst in mijn leven danste ik. Zoals de Kretenzers. Dat leerde Zita me. Ze loodste me door het moeilijke stadium waar mijn voeten eenvoudigweg weigerden op de muziek vooruit te gaan. Ze vertelde dat ik de muziek moest voelen, dat ik de muziek het werk moest laten doen. Het lukte. Maar ik zal nooit zo dansen als een echte

Kretenzer, als Zita. Je ziet dat de muziek haar vleugels geeft. Ze is een wonder om naar te kijken.

Maar er was meer. Zita had het er niet eerder over gehad. Misschien vond ze dat haar vader het me zelf moest vertellen. “Zita, ze zegt dat je houdt van boten, Arthur,” zei de oude heer toen we na de lunch samen over het strand wandelden. Hij had een schitterend witte snor waar hij vaak met zijn vingers langs streek. Niet uit aanstellerij, maar uit genegenheid, denk ik. Er was een blik in zijn ogen die aangaf dat hij een antwoord verwachtte. Je voerde geen gesprek met Zita’s vader. Hij sprak en jij luisterde.

“Ik ook,” vervolgde hij. “Ik hou van boten. Toen ik kleine jongen op Kreta was, groeide ik op met boten. Nu ik heb mijn eigen scheepswerf, Stavros Boten. Nu bouw ik mijn eigen boten: grote, kleine, brede, smalle, alle boten die verkopen. En ik bouw ook goede boten, de beste boten. We bouwen allemaal boten, de hele familie. Je kunt ons helpen, ja?” Hij wachtte niet op een antwoord. “Mooi zo, mooi zo.” Hij stond stil en keek me aan. “Ik wil dat Zita met een goede Kretenzer trouwt, jong en sterk. Maar ze zegt dat ze met jou wil trouwen. Zita is net als haar moeder, je spreekt haar niet tegen. Je bent dus geen Kretenzer, maar daar kun je ook niets aan doen. En je bent niet jong, ook daar kun je niets aan doen. Zij houdt van jou en jij houdt van boten, dat is voor mij genoeg.”

Zoals het spreekwoord zegt, was ik met mijn neus in de boter gevallen. Wat zeg ik, niet alleen met mijn neus, maar helemaal. En het werd nog beter. Amper een paar maanden later was ik met Zita getrouwd en ontwierp ik alle boten voor de oude heer. Ik maakte ook modellen voor de kinderen. We woonden allemaal bij elkaar in het grote ouderlijke huis bij de scheepswerf, waar iedereen zijn eigen stoel op de veranda had. Zelfs ik had er een, het was mijn huwelijkscadeau van Zita's vader.

Toen kwam de kers op de taart. Ik weet dat je metaforen niet door elkaar moet halen, dat met je neus in de boter vallen en de kers op de taart nauwelijks verenigbaar zijn. Maar om dit geweldige moment van mijn leven te beschrijven, heb ik alle metaforen nodig die ik te pakken kan krijgen. Voordat ik er erg in had, hadden Zita en ik een dochtertje, Allie – eigenlijk heette ze Alexis, maar zo noemde ik haar nooit. De anderen wel, maar voor mij was ze altijd Allie.

“Ze heeft jouw neus,” zei Zita tegen me. Gelukkig voor mij is dat het enige wat ze van me heeft. De rest is perfect. Dat moet ik natuurlijk wel zeggen, want op dit moment vertrouwt Allie mijn verhaal aan het papier toe, ze typt dit voor me uit op haar computer. Maar het is toevallig waar. Ze typt even snel als ik kan praten, wat fantastisch is. Maar ik heb haar dan ook altijd fantastisch gevonden, vanaf de dag dat ze geboren is, nu bijna achttien jaar geleden. Het lijkt als de dag van gisteren.

Op de scheepswerf van de oude heer paste ik de ontwerpen van meneer Dodds aan voor jachten die geschikt waren voor op de oceaan, voor jollen en ook voor motorboten. Voor het eerst had ik de gelegenheid me een boot voor de geest te halen, hem eerst te bedenken zoals een verhaal, vervolgens te tekenen en te ontwerpen en hem dan te bouwen. Maar zonder daarbij de principes van meneer Dodds te vergeten: een boot moet worden gebouwd om op de zee te dansen, niet alleen om snel te gaan of er gestroomlijnd uit te zien. Ik heb daarover een paar keer met mijn schoonvader in de clinch gelegen, maar toen hij merkte dat mijn ontwerpen goed verkochten, liet hij me maar al te graag mijn gang gaan.

Eén boot had ik zowel bedacht, ontworpen als helemaal met eigen handen gemaakt. Niemand mocht in de buurt komen of er zelfs maar naar kijken voordat hij af was, en de eerste die hem mocht zien, was Allie. Ik doopte de boot Kitty. Die naam was ineens bij me opgekomen en het leek destijds een goed idee. En Allie kon er geen genoeg van krijgen om Kitty te zeggen. Daarom bleef het bij die naam. De Kitty was felgeel en gebouwd om de wildste golven van Allie's bad te trotseren, om alle confrontaties met haar plastic eendjes en sponzen te overleven. De Kitty, die uiteraard gebaseerd was op een ontwerp van meneer Dodds, was sterk en betrouwbaar en was de meest badwaardige boot die ik ooit heb gebouwd.

Het lukte Allie niet die boot te laten kapseizen, wat ze nogal eens probeerde. Draai de Kitty om en ze springt meteen weer recht.

Toen Allie ouder werd, bouwde ik voor haar een grotere boot waarmee ze op de vijver kon varen. Deze boot, die weer geel was en compleet was uitgerust, noemde ik de Kitty Twee. Ik merkte dat de ontwerpen van meneer Dodds het even goed deden op zee als op een vijver of in bad. En zodra Allie kon lopen, bouwde ik haar eerste echte zeilboot, een kleine, de Kitty Drie. Deze was groot genoeg om er met z'n drieën in te kunnen varen. Op een dag, het was Kerstmis, wilde Allie met alle geweld zelf aan het roer staan, dus liet ik haar begaan. Toen ze koers zette naar open water, begon ze haar favoriete lied te zingen, wat vreemd genoeg ook mijn lievelingslied was. 'London Bridge Is Falling Down'! Wie zou haar dat hebben geleerd?

Allie was een geboren zeilster. Ik weet zeker dat dit kwam omdat ze er al zo jong mee was begonnen. Ik heb haar amper iets hoeven leren. Ze pikte het automatisch op en genoot van elke minuut ervan. Ze won haar eerste wedstrijd toen ze zes was. Ze leefde er gewoon voor om op het water te zijn. Elke dag na school zat ze steevast op de werf. Niet alleen om te kijken, maar ook om te bouwen. Bij haar kwam de werf meteen na de zee en vaak pakte ze het slim aan om ervoor te zorgen dat het ene tot het andere leidde.

Ze leerde alles over boten op de juiste manier, de manier van meneer Dodds, mijn manier, van de kiel tot aan de top, van binnen naar buiten. En ze leerde alles over de zee, want daar was ze altijd. Als ik kon, ging ik natuurlijk met haar mee, maar als ik niet kon, wist ze altijd wel iemand anders van de werf voor haar karretje te spannen. Het was moeilijk om haar iets te weigeren, en ik was echt niet de enige die daar moeite mee had. Zelfs de oude heer, haar grootvader, die toch echt niet makkelijk te overreden was, was als was in haar handen. Zita zei altijd dat Allie ons alle drie om haar vinger wond en dat klopte nog ook. Maar ze pakte het ook slim aan. Ze wist dat er op de werf ook wat van haar werd verwacht. Wat er gedaan moest worden, deed ze dan ook. Ze was hetzelfde soort manasje-van-alles als Marty en ik ooit op de werf van meneer Dodds waren geweest. Ze was een harde werker en de jongens zagen dat en waardeerden dat. Daarom wist ze ook meestal wel iemand zover te krijgen om met haar te gaan zeilen.

Ze was zo één met haar boot, zo gelukkig, dat ik alleen al door de aanblik ervan zin kreeg om zelf weer te gaan zeilen. De blijdschap op haar gezicht, de pure vreugde werkte aanstekelijk. Ik ontdekte dat ik het niet alleen leuk vond om te zeilen omdat zij erbij was, maar omdat ik er zelf weer plezier in begon te krijgen, net als vroeger. Ik had er plezier in omdat ik het gevoel had dat ik weer helemaal tot leven kwam. Al

moet ik wel eerlijk zeggen dat de aanblik van een passerende vissersboot of het onmiskenbare silhouet van een oorlogsschip aan de horizon me nog steeds een vervelend gevoel gaf. Maar ik moest vooral denken aan de onstuimige, gelukkige tijd met Marty. En nu zat ik daar weer, alleen of met mijn eigen dochter. Zita ging heel af en toe met ons mee en wel op picknickdagen, zoals zij ze noemde. Dat waren dagen waarop de zee rustig was en er zo weinig wind stond dat de zeilen slap boven onze hoofden hingen. Zij vond dat heerlijk, maar Allie en ik verveelden ons daarbij te pletter.

Het was tijdens een van die picknickdagen. Allie zal toen volgens mij een jaar of tien geweest zijn. We lagen met z'n drieën te luieren na de lunch. Ik had mijn ogen dicht toen ik voelde dat Allie aan mijn gelukssleutel aan het friemelen was. Dat vond ze leuk. “vertel nog eens over de sleutel, pa,” zei ze, “en over je zus Kitty.” Ik had haar dat verhaal al honderden keren verteld, en had het verhaal, zoals je nu eenmaal doet, elke keer iets spannender gemaakt. Toen ik ditmaal bij het einde was aangekomen, pakte ze de sleutel van me en ze hing die om haar eigen nek. “Weet je wat we moeten doen als ik wat ouder ben, pa? Naar Engeland varen om haar te zoeken. Doen we dat, pa?”

Dat was precies wat Marty jaren geleden had gezegd toen we langs Dunedin bij Nieuw-Zeeland voeren.

“Doen we dat, pa?” vroeg Allie weer.

“Het is een heel lange reis naar Engeland,” zei ik. “Het is de halve wereld rond. En als we Kitty nu eens niet kunnen vinden als we daar zijn? Ik heb geen idee waar ze zit.”

“We vinden haar wel,” zei Allie. “Natuurlijk wel, en dan weten we meteen waar de sleutel voor is. Ik denk voor een doosje. Dat moet toch wel. Het is maar een klein sleuteltje. En dan maken we het open. Wat denk je dat erin zal zitten?”

En toen zei ik het. Ik zei het weloverwogen. Ik had erover nagedacht en ik meende het. “Ik weet niet wat erin zit,” antwoordde ik. “Maar daar zullen we achter komen, Allie. Ik zal natuurlijk eerst een grotere boot moeten bouwen, maar dat kan ik en dat zal ik doen. Dan varen we naar Engeland om Kitty te zoeken. Als ze daar is, zullen we haar vinden. Het is iets wat ik al lang geleden had moeten doen.”

“Beloof je dat, pa?” zei ze en ze keek me met grote ogen van opwinding aan.

“Dat beloof ik je, Allie,” antwoordde ik. En het was een belofte die ik van plan was te houden.

Toen keek ik naar Zita en ook zij wist dat ik het meende. Ik merkte dat ze ineens bang was. Maar ik kon nu niet meer terug. Ik had het beloofd. Alles was in die paar tellen beslist. Als Allie ouder is, doen we het. Dan varen we samen naar Engeland en gaan op zoek naar mijn zus, Kitty, en ontdekken we waar mijn gelukssleutel eigenlijk voor diende. Die avond, op weg naar huis, was ik in mijn hoofd al bezig met het

ontwerp van de boot. De Kitty Vier, zou die gaan heten.

De Kitty Vier

Het had een hersenschim kunnen zijn. Dat zou het geweest zijn als Allie me niet aan mijn belofte had herinnerd. Niet dat ze zat te drammen. Maar ze gaf me af en toe wel een por, en elke por was een herinnering. Al die herinneringen samen waren bedoeld om me aan het werk te zetten, me aan te sporen en me een schuldgevoel te geven als ik het in mijn hoofd zou halen om terug te krabbelen. Ze kende me maar al te goed, nog steeds trouwens. Ze wist dat er van de droom van de boot, de droom van haar grote avontuur op de oceaan niets zou komen tenzij zij ervoor zorgde dat het zou gebeuren, tenzij zij me ertoe dwong. Ik had mijn eigen redenen om de toezegging uit te stellen en dat was niet om eronderuit te komen. Ik had heel goede redenen.

Zowel zij als ik hadden veel meer ervaring op de oceaan nodig voordat we aan zo'n zeiltocht konden beginnen. Zita was niet te vermurwen als het daarom ging. Er was geen denken aan dat ze ons zou laten gaan, zei ze, tenzij ze er helemaal zeker van was dat we er allebei klaar voor waren. De

oude heer zei hetzelfde.

“Jullie gaan niet tot ik zeg jullie zijn klaar,” zei hij. En hij meende altijd wat hij zei.

Zita maakte ook heel duidelijk dat Allie pas mocht gaan als ze achttien was, en dat was ze nog lang niet. Maar jaren hebben de vreemde hebbelijkheid om te verstrijken. De boot die ik in gedachten aan het bouwen was, was tien meter lang. Omdat hij zo compact is, is dat de ideale lengte om mee op de oceaan te zeilen, zei meneer Dodds altijd. “Grootte,” vertelde hij me eens, “wil helemaal niets zeggen. Kijk maar eens wat er met de Titanic is gebeurd.” En terwijl ik aan het bedenken was hoe mijn tien meter lange boot eruit moest komen te zien, was ik druk aan het oefenen, aangemoedigd door Allie, die zelf aan zowat elke wedstrijd meedeed en die nog won ook.

Ik wist wat ze van plan was. Met elke nieuwe zilveren beker op de schoorsteenmantel wilde ze ons allemaal bewijzen hoe goed ze kon zeilen. Zita was trots op haar en haar grootvader ook, te trots vond ik weleens, maar grootvaders mogen dat nu eenmaal. Maar geen van beiden waren ze blij met het vooruitzicht dat wij tweeën samen de halve wereld rond gingen varen. Dat lieten ze ons merken ook. En Allie had het er ook al over om niet alleen naar Engeland te gaan en Kitty te gaan zoeken, maar om de hele wereld rond te varen.

Ik won geen bekertjes, maar ik was in opleiding. Ik deed mee

aan de race Sydney-Hobart en natuurlijk deed iedereen me thuis uitgeleide. Ze volgden mijn vorderingen op televisie en ze waren er om me welkom te heten toen ik thuiskwam. Ik heb diverse hachelijke momenten meegemaakt, de race Sydney-Hobart staat daar bekend om. Geen enkele boot waarop ik heb gezeten, heeft ooit gewonnen. Maar voor mij ging het daar niet om. Ik leerde weer alles wat ik bij meneer Dodds en Marty had geleerd en zelfs meer. Met elke race voelde ik mijn zelfvertrouwen en mijn kracht groeien. Maar het allermooiste was dat de oude heer dankzij Allie volharding en koppigheid langzaam bijdraaide. Hij was nog steeds voorzichtig, maar hij begon ons nu aan te moedigen. Allie had het in haar bloed. Krenzeners waren volgens hem de beste en dapperste zeelui ter wereld.

Toen ik hem vertelde dat ik wat dagen vrij wilde hebben om in m'n eentje een paar langere tochten te maken, regelde hij dat ik boten van Stavros naar verre oorden kon brengen, net als meneer Dodds dat destijds had gedaan. Zo voer ik weer naar Nieuw-Zeeland, maar ditmaal alleen. Met Allie heb ik een keer een boot naar Bali gebracht, en ook een naar Hongkong, deze keer weer alleen. Bij elke tocht testte ik mijn uithoudingsvermogen en leerde ik met grote en kleine tegenslagen om te gaan. Ondertussen leerde ik de zee weer kennen, de wind en de getijden. Ik was er klaar voor. Ik was optimaal voorbereid.

Allie was inmiddels zestien. We hadden samen al heel wat zeiltochten gemaakt, lange tochten op de oceaan. Ik wist dat ze goed kon zeilen. Al een stuk beter dan ik, zoveel is zeker. Ze hoefde de wind maar te voelen en naar de golven te kijken om te weten hoe ze wilde dansen en welke zeilen ze moest hebben. Alle moderne nieuwe zeiltrucjes had ze inmiddels onder de knie. Die kant ervan leek ze even automatisch op te pakken als het zeilen zelf. Als zij aan boord was, hield ik me meestal bezig met koken, naar de albatrossen en dolfijnen kijken of naar de sterren staren.

Ze had mij gewoon niet nodig. Maar ze was pas zestien. Zita was er nog steeds helemaal niet blij mee. En we hadden nog steeds geen boot.

We hadden inmiddels een ontwerp en, zeker zo belangrijk, we hadden de middelen om een boot te bouwen. De oude heer had een afspraak met me gemaakt. Hij zou alles sponsoren, zei hij, alles betalen tot aan het laatste blikje witte bonen in tomatensaus. Maar hij wilde de naam van Stavros Boten en het logo op de zeilen en op de zijkanten van de boot. En hij wilde dat we zo veel mogelijk reclame maakten.

“Dan kunnen we later heel wat boten verkopen,” zei hij.

“Als we hem maar de Kitty Vier mogen noemen,” zei ik.

“Noem hem zoals je wilt,” antwoordde hij. “Als je maar de veiligste boot bouwt die je ooit hebt gemaakt. En breng mijn

kleine Allie veilig en wel mee terug, begrepen?”

Inmiddels was natuurlijk iedereen op de werf betrokken bij het project. Samen bouwden we de kiel. Iedereen schaarde zich om de boot en hielp, aangemoedigd door Allies energie en enthousiasme. Ze kenden haar allemaal. Als kleine turf hing ze immers al op de werf rond. Ze hadden haar zien opgroeien en nu wilden ze deel uitmaken van haar droom, wilden ze haar helpen hem waar te maken. Allemaal kenden ze het verhaal van de sleutel die ik om mijn nek droeg en van mijn zus Kitty. Iedereen op de werf had het gevoel deel uit te maken van hetzelfde verhaal. Nog mooier was dat ze ervoor zorgden dat het gebeurde. Nog nooit was er een boot gebouwd met zoveel liefde en zorg als de Kitty Vier. We wilden allemaal de veiligste boot bouwen die ooit op de oceaan heeft gevaren. Laat hem kapseizen en hij komt weer overeind. Laat hem omslaan en hij komt weer boven. Hij mocht niet zinken, dus we zorgden ervoor dat hij niet zonk.

Allie werkte met ons mee in de loods, tot in de vroege uurtyes, en dat maanden aan een stuk. Zita vond dat best, zolang ze maar niet achteropraakte met school. Ze was daar erg streng in. Dus Allie deed het allebei. Zita aan onze kant zien te houden was het moeilijkste van alles. Toen het skelet van de kiel op een echte boot begon te lijken, Allies verjaardag steeds dichterbij kwam en de plannen voor de tocht vorm begonnen te krijgen, werd ze steeds banger. Allie

en ik deden alles wat we konden om haar angst te verminderen en haar ervan te overtuigen dat ons niets zou overkomen. Maar elke nacht lag ze naast me zonder een oog dicht te doen. Ik probeerde haar ervan te overtuigen dat de boot heel veilig was, dat we ervoor zouden zorgen dat alles in orde was en dat Allie en ik allebei konden zeilen. We hadden op grote zeeën gezeten, we hadden ons altijd gered, we hadden ons erdoorheen geslagen, er zou ons niets gebeuren. Maar de woorden konden haar niet overtuigen.

Toen kwam Allie met een idee waardoor Zita het eindelijk iets meer zag zitten. Ze gaf haar een rol in het geheel, een belangrijke rol. Ze vertelde haar dat we iemand nodig hadden die thuis voor ons de hele communicatie op zich nam: alle e-mails, de satelliettelefoon, de website. Allie zei dat ze haar alles zou leren wat ze moest weten. Dat hielp. Terwijl wij op de werf de kiel afmaakten, zaten Allie en haar moeder samen thuis te werken. Ze bouwden de bergruimte om tot een communicatiecentrum, richtten die helemaal in en kochten alle computerapparatuur en snufjes die ze nodig hadden.

We waren er allemaal toen de Kitty Vier van stapel liep. Zita liet haar voor ons te water. “Ik doop deze boot de Kitty Vier. Moge hij jullie naar Engeland brengen. Ik hoop dat je Kitty vindt, Arthur, en alles waar je naar op zoek gaat. En vooral, moge hij jullie heelhuids thuisbrengen.” Ik zag die ochtend heel veel volwassen mannen huilen en ik was er daar

een van. De oude heer ook. Terwijl we toekeken, hield Allie mijn hand stevig vast.

“Bedankt, pa,” fluisterde ze. “Hij wordt de beste boot, de beste boot ter wereld. Dat weet ik gewoon.”

Toen we het die avond aan het vieren waren, wist ik dat er iets mis was. Ik werd eerst wat duizelig en toen voelde ik een pijn in mijn hoofd die maar niet wilde verdwijnen. Toen ik de volgende ochtend flauwviel, haalde Zita de dokter erbij. En toen begon het hele gedoe: de onderzoeken, het wachten, nog meer onderzoeken, weer wachten, toen de uitslagen, het vonnis. Omdat ik dat had gevraagd, draaide de dokter er niet omheen. Ik had een hersentumor, kwaadaardig, in een vergevorderd stadium, agressief. Er was niets meer aan te doen. Opereren had geen zin. Bestraling had geen zin. Chemotherapie had geen zin. Niets had zin. Toen ik vroeg hoeveel tijd ik nog had, zei hij: “Enkele maanden.”

“Hoeveel?”

“Een stuk of vijf, zes. Het is moeilijk te zeggen. Het spijt me.”

Sinds die dag had ik heel wat om over na te denken, heel wat uit te zoeken. Ik vertelde aan Zita dat ik er niet over wilde praten, dat ik niet wilde dat buiten de familie iemand het wist. Ik wilde dat alles zo normaal mogelijk doorging, zolang het kon. Zonder Zita, zonder Allie en zonder de Kitty Vier, zou ik zijn ingestort. Dat weet ik zeker.

We maakten hem samen af, richtten hem in zoals Allie wilde. Ik wilde hem zien in al zijn gele glorie, geel moest hij zijn, had Allie gezegd, omdat alle andere Kitty's geel waren geweest. Die waren geel geweest omdat het lievelingseten in Kitty's jeugd geel was geweest: vla en boter en bananen. Ik stond op de kade te kijken toen Allie hem voor het eerst meenam. Ik zag hem dansen door de golven en ik wist dat ik nog nooit zo'n goede boot had gebouwd.

Ik moest nog iets doen voor ik stierf. Alles wat ik me over mijn leven kon herinneren, moest ik vertellen en opschrijven. In het begin lukte het me nog wel om zelf te schrijven, maar naarmate alles slechter ging en mijn gezichtsvermogen het begaf, moest ik gaan dicteren. Ik vond dat trouwens een stuk prettiger. Een verhaal vertellen gaat me veel beter af dan het opschrijven. Een gedeelte ervan dicteerde ik aan Zita, maar soms merkte ik dat ze het er moeilijk mee had. Daarom hebben Allie en ik het samen afgemaakt.

Dus uiteindelijk zijn we niet samen de wereld rondgezeild, maar maakten we samen een tocht door mijn leven. Allie heeft me gisteren verteld dat ze het er met haar moeder en de oude heer over heeft gehad en dat ze hun toestemming hebben gegeven. Ze zegt dat ze nu in haar eentje met de Kitty Vier naar Engeland gaat, dat ze alles in het werk zal stellen om mijn zus Kitty te vinden en erachter te komen hoe het zit met mijn sleutel, Kitty's sleutel. Daarna komt ze met de boot weer

helemaal terug naar huis. Zita en haar vader hebben het er nog wat moeilijk mee, zegt ze, maar die zullen nog wel bijdraaien. Dat zal ook wel gebeuren. Ze is me er een, mijn Allie.

Soms denk ik dat ze me dat alleen heeft verteld om me blij te maken. Maar als Allie iets zegt, meent ze het ook. Ze lijkt erg op haar moeder, erg op de oude heer. Dus volgens mij doet ze het nog echt ook. De gedachte dat Kitty en Al-lie elkaar op een dag zullen ontmoeten, maakt me heel gelukkig: mijn echte wereld die mijn droomwereld ontmoet. Het is alleen jammer dat ik er dan niet bij zal zijn om het te zien, dat is alles. Of misschien wel. We zullen zien.

Zoals ik in het begin al zei: het einde van het verhaal kende ik al voordat ik begon te vertellen. Maar misschien is dit nog niet helemaal het einde. Nog niet. Ik zal nog een tijdje voortleven in het geheugen van Zita en van Allie. Zolang ze leven, zal ik deel van hun leven uitmaken, net zoals Marty en tante Megs altijd onderdeel van mijn leven zijn geweest. Dit verhaal over mij zorgt ervoor dat ik iets langer doorleef. En dat wil ik graag. Dat wil ik zelfs heel graag. Iets langer leven is plotseling het allerbelangrijkste voor me.

Maar dit is het einde van het verhaal, van mijn verhaal. Wat er dadelijk met mij gebeurt, is het einde van ieders verhaal. Geen gelukkig einde, geen triest einde. Gewoon het einde. Het is tijd om afscheid te nemen.

ARTHUR HOBHOUSE

(broer van Kitty en Marty, zoon van tante Megs, man van Zita,
vader van Allie)

PS Dit verhaal is opgedragen aan Zita. Kitty's sleutel en mijn
exemplaar van 'De ballade van de oude zeeman' zijn voor
Allie.

Deel 2

De reis van de Kitty Vier

Wie goed doet, goed ontmoet

Ik ben altijd graag bezig geweest met boten, en ook in boten. Volgens pa doe ik dat ongeveer mijn hele leven al, vanaf de tijd dat ik in mijn badje zat totdat ik de Zuidelijke Oceaan op ging. Ik denk dat ik geboren ben om te varen en dat meen ik. Dus toen ik aan mijn grote zeilavontuur begon, was dat omdat ik het zelf graag wilde. Al bijna zolang ik me kon herinneren, droomde ik ervan om dit te doen. Ik heb het niet alleen gedaan omdat ik het mijn vader beloofd had. Dat was er maar een onderdeel van. Inderdaad, pa had de boot gebouwd om samen met mij naar Engeland te varen en samen op zoek te gaan naar Kitty. En ja, het is waar dat ik erg mijn best doe om me aan mijn woord te houden. Dus natuurlijk ben ik ter nagedachtenis van pa gegaan, maar ik ben vooral gegaan omdat ik het zelf wilde.

Hij was gewoon een kerel die ik in de trein heb ontmoet, de nachttrein van Penzance naar Londen, en we raakten in gesprek. Om eerlijk te zijn besteedde ik eerst niet veel aandacht aan hem. Ik had mijn laptop aanstaan en was bezig mailtjes te schrijven naar ma en opa. Bovendien had ik geen zin om te praten. Ik was moe. Ik wilde mijn berichtjes klaar hebben en dan gaan slapen. Maar we raakten aan de praat. Nee, dat is niet helemaal waar. Hij begon te praten en ik luisterde. Volgens mij luisterde ik omdat hij grappig was en omdat hij uit Australië kwam, de eerste Australische kerel met wie ik in maanden in levenden lijve had gesproken. Hij ratelde zijn hele levensverhaal af in amper een minuut, zelfs nog voor de trein het station had verlaten.

Hij heette Michael McLuskie. Geboren in Sydney en in Parramatta op school gezeten. Vond het vreselijk. Bracht zo veel mogelijk tijd aan het strand door, met surfen. Ging van school af. Besloot de wereld rond te trekken op zoek naar de beste surfstranden die er te vinden waren. Kwam naar Engeland, naar Cornwall, naar Newquay en Saint Ives. Fout, fout en nog eens fout. Niemand had hem verteld dat ze in Engeland geen fatsoenlijke golven hebben. Volgens hem zaten er in een kop thee grotere golven. De laatste maanden had hij op druilerige, grauwe stranden zitten wachten op golven en nu was zijn geld op. Hij was op weg naar huis, naar de zon, naar de Australische branding, naar het echte werk.

De rollende branding, de branding die denderde, kronkelde, tekeerging.

“Kun je surfen?” vroeg hij me.

“Nee,” zei ik tegen hem. “Ik zeil.”

“Dat is hetzelfde.”

“Nee, dat is het niet.”

“Hier heb je een Mars,” zei hij.

En zo is het allemaal begonnen, met wat gekibbel en een Mars. We zijn nu zes jaar verder en we kibbelen nog steeds, al is het niet vaak. Maar als we bekvechten, maken we het vaak goed met een Marsreep. We denken dan aan die treinreis, aan toen we elkaar voor het eerst zagen. We moeten dan lachen en ruzie maken als je lacht, valt niet mee. Dat weet ik, want ik heb het geprobeerd.

“En hoe zit het met jou?” vroeg Michael.

“Hoezo, met mij?”

“Nou kijk, ik heb je mijn levensverhaal verteld, dus nu ben jij aan de beurt.”

“Je probeert het gewoon met me aan te leggen,” zei ik.

“Ja, dat klopt,” antwoordde hij, “maar vertel het me toch maar. We hebben nog een lange reis voor de boeg.”

Daar had hij gelijk in. De treinreis duurde nog acht uur en de stoelen zaten niet lekker, dus slapen zat er niet in. Bovendien was hij erg overtuigend.

“Wat is er met je arm gebeurd?” vroeg hij.

Ik was het bijna vergeten. Ik had mijn arm in een mitella. Ik was er al aan gewend. “Dat is een lang verhaal,” zei ik.

“Ik ben een en al oor,” antwoordde hij, terwijl hij me met een brede, witte supergrijs aankeek. “En als je wilt, mag je me ook vertellen hoe je heet.”

Omdat ik Michael wel een aardige gozer vond, vertelde ik hem die avond mijn verhaal (en mijn naam). Zo, nu weet je het. In het begin dacht ik: Ik doe hetzelfde als hij en ratel gewoon zo snel mogelijk mijn levensverhaal af. Maar toen ik eenmaal begon te vertellen, pakte het heel anders uit en dat kwam omdat hij steeds probeerde meer uit me te trekken.

Ik begon met mijn verhaal toen de trein zich met horten en stoten in beweging zette en kreunend en steunend het station uit reed. Uiteindelijk stopte ik pas de volgende ochtend met vertellen. En ik denk dat ik weet waarom ik zoveel vertrouwen in hem had. Dat kwam omdat hij aandachtig luisterde, geboeid leek door elk woord dat ik zei. Het was alsof ik een klein kind voor het slapengaan mijn verhaal vertelde. Hij wilde gewoon niet dat ik ophield, en hij bleef maar vragen, hij wilde steeds dat ik dingen nog verder uitlegde. Dus ik was niet als enige aan het woord. Het was meer een conversatie dan een verhaal van één kant. En er was zo veel dat ik hem wilde laten zien om mijn verhaal te staven: alle mails op de laptop, een getypt exemplaar van het verhaal van mijn vader (dat inmiddels behoorlijk gehavend was) en

pa's exemplaar van 'De ballade van de oude zeeman', die ik allebei uit Australië had meegenomen. Vooral de mails vond hij prachtig en hij vertelde me ook waarom. Terwijl hij ze las, begon het verhaal voor hem te leven, vertelde hij. Bijna alsof hij bij me op de boot had gezeten.

Dus daarom probeer ik nu zo mijn verhaal te vertellen, precies zoals ik het Michael die eerste keer vertelde. Maar zonder zijn onderbrekingen.

Een dubbel afscheid en een albatros

Twee weken nadat ik eindelijk klaar was met het uittypen van zijn verhaal, stierf pa. Hij had zijn exemplaar op zijn nachtkastje liggen. Hij kon inmiddels niet meer lezen, maar hij wist dat het er goed uitzag en was er heel trots op. De laatste keer dat hij bij bewustzijn was, zong ik net zo lang zijn liedje voor hem tot ik er zeker van was dat hij het had gehoord.

“London Bridge is falling down, falling down, falling down, London Bridge is falling down, myfair lady.”

Hij deed zijn ogen niet open. Maar hij kneep in mijn hand. Hij had het gehoord.

We gaven hem een Kretenzisch afscheid, een dat hij mooi zou hebben gevonden, wij allemaal, de hele familie, en we zongen onze liederen en dansten onze dansen. Toen gingen

we in boten het water op, ma en ik in de Kitty Vier, en verstrooiden zijn as op zee, precies zoals hij het zou hebben gewild. Ik las een paar coupletten voor uit ‘De ballade van de oude zeeman’. Ik kende zijn favoriete strofen, dus eindigde ik daarmee.

“Slechts hij bidt goed die liefde voelt
voor ieder mens, voor ieder dier.
Hij bidt het best die liefde voelt
voor alles groot en klein.
Want God, die ons geschapen heeft,
wil aller vader zijn.”

Op het moment dat ik die laatste strofe voordroeg, kwam er een albatros overvliegen, die boven ons in de lucht bleef hangen. Het was pa's geest. Ik wist het en ma ook; we hoefden niets te zeggen om te weten wat de ander dacht.

Toen hij wegvloog en we hem nakeken, vertelde ik haar over de belofte die ik pa had gedaan. Ik had beloofd dat ik de reis die we samen zouden maken in mijn eentje zou maken als hij er niet meer was. Ik zou naar Engeland zeilen en mijn uiterste best doen om Kitty te vinden en daarna weer naar huis gaan. Ik verwachtte een hele discussie. Ik wist hoe zenuwachtig en angstig ze was geweest over het hele project. En dat was toen we nog met ons tweeën gingen. Maar ze zei

heel rustig: “Ik weet van de belofte, Al-lie. Dat heeft hij me verteld en bovendien, ik ken toch zijn verhaal? Hij was heel trots op je. Ga maar. Doe het maar. Dat zou hij hebben gewild. Maar daarna kom je naar huis, begrepen?”

Het inrichten van de Kitty Vier, de planning van de tocht en alle tochten op zee om de uitrusting te testen namen maanden in beslag. Ma was niet van plan me te laten gaan voordat ze ervan overtuigd was dat alles aan boord was zoals het moest zijn. Opa dacht er hetzelfde over. Hij controleerde alles en dan deed hij het nog eens over. En ondertussen was ma aan de zoektocht naar Kitty begonnen. Ze surfte op het net, maar dat leverde niets op. Ze stuurde mailtjes naar alle openbare archieven in Londen en de rest van Engeland. Niets. Ze schreef naar een paar vriendinnen die daar woonden om te vragen of ze haar konden helpen. Iedereen deed zijn best, maar niemand slaagde erin een spoor te vinden van ene Kitty Hobhouse die geboren was in Londen, waarschijnlijk in Bermondsey, rond dezelfde tijd als pa. Maar net als hij wisten we niet precies wanneer dat was geweest.

We maakten een Kitty Vier-website, zodat de mensen mijn vorderingen op zee in kaart konden brengen en me helemaal naar Engeland konden volgen. En er was een link naar het hele verhaal van de zoektocht naar de vermiste zus van pa, waarop werd gevraagd of iedereen die informatie over Kitty Hobhouse kon verschaffen contact wilde opnemen.

Misschien zou iemand het lezen. Hopelijk iemand die iets wist. De website werd honderden keren bezocht, er was veel interesse en we kregen veel berichtjes waarin me succes werd gewenst, maar blijkbaar had niemand ooit gehoord van ene Kitty Hobhouse uit Bermondsey in Londen.

Maar ma gaf niet op. Samen met opa schakelde ze ook de pers in. We haalden de voorpagina's van zowel de regionale als de landelijke bladen, **ALLIES AVONTURENTOCHT**, **ALLIES ZOEKTOCHT NAAR ONBEKENDE TANTE**. Ik deed radio-inter-views, televisie-interviews. Opa vond het tv-verslag uiteraard het mooist omdat de naam van de werf-Stavros Boten – in grote, blauwe letters achter me te zien was, van de boeg tot aan het achterschip, over de hele lengte van de boot, op mijn pet, op mijn regenkleding, eigenlijk overal op. Opa was er altijd bij om het interview te regisseren, hij dacht overal aan.

Ma dacht dat persaandacht misschien de beste manier was om Kitty op te sporen. Maar niemand belde, niemand nam contact op, niemand stuurde een mailtje. Ik moest denken aan wat pa me een keer had verteld toen hij wat gedeprimeerd was. Hij zei dat het allemaal al zo lang geleden was dat hij zich soms afvroeg of Kitty wel had bestaan. Dat ze misschien een verzinzel van hem was geweest, dat iemand anders hem net zo goed zijn gelukssleutel had kunnen geven. Het zou dus kunnen dat we op zoek waren naar een verzinzel.

Zoals altijd bleef ma positief. Kitty bestond, daar was ze zeker van. Kitty was even echt als haar sleutel, zei ze. Terwijl ik weg was, zou ze blijven zoeken. Vroeg of laat zou er toch iets moeten opduiken. Tijdens pa's ziekbed was ze niet anders geweest. Iedereen om haar heen bleef alleen maar moed houden omdat zij dat deed. Als ze wist dat pa zich ergens beter van ging voelen, zorgde ze dat we hem tegemoetkwamen. Het prachtigste vond hij het om ons te zien dansen, ons allemaal, de hele familie samen. "Laten we dansen zoals we altijd dansen," zei ma dan, "zodat hij voelt dat we plezier hebben." Zelfs toen hij stierf, was zij de sterkste van ons allemaal. Het kwam door ma's kracht en volharding dat ik die volgende vijf maanden doorzette. Zonder haar was het me nooit gelukt.

Via e-mail was ma mijn coördinator thuis op het vasteland en via de satelliettelefoon in geval van nood. We zouden dagelijks contact hebben. Als er technische problemen waren, zou ik het haar laten weten. Dan zou ze het doorgeven aan de jongens van de werf, die op hun beurt de reparaties en het onderhoud met me zouden doornemen. Bij letsels of gezondheidsproblemen zou ze een arts inschakelen. We hoopten dat we aan alles hadden gedacht. We hadden ons zo goed mogelijk voorbereid. Ik was klaar om te vertrekken, maar ik was niet blij. Er zat een kant aan dit alles waaraan ik een hekel begon te krijgen. De laatste weken voor mijn

vertrek was ik een soort plaatselijke beroemdheid geworden, en die constante inmenging begon danig op mijn zenuwen te werken. Ik wilde gewoon weg. Maar ik wist dat ze er op de dag dat ik vertrok in groten getale zouden zijn. Ik wilde er het liefst ongemerkt tussenuit knijpen, maar daar wilde opa niets van weten. Hij wilde dat ik een fatsoenlijk afscheid zou krijgen, een Kre-tenzisch afscheid. De pers was belangrijk, zei hij. Hij was trots op zijn kleine meisje, trots op Stavros Boten en dat mocht de hele wereld weten. En opa's wil was wet, dus zo gebeurde het.

Ik heb in mijn hele leven nog nooit zoveel camera's zien flitsen. "Deze kant, Allie". "Lach eens, Allie." Ik liet mijn tanden zien, meer kon ik niet opbrengen. Maar los daarvan was het een afscheid dat ik nooit zal vergeten. De hele familie kwam opdraven. Op de pier klonk bouzoukimuziek. Ze dansten, ze zwaaiden, ze huilden. Van de werf was iedereen er, en dan nog de helft van Hobart, zo leek het wel. Ik wilde nu alleen nog maar vertrekken. Ik wilde dat er een einde kwam aan de omhelzingen en de tranen. Ik wilde gewoon verder.

Mijn eerste grote zorg waren de vele tientallen motorboten en speedboten en jetski's en jachten die me via de rivier de Derwent uitgeleide deden naar open zee. Ze waren overal om me heen. Sommige heel dichtbij, te dichtbij. Ogen achter in mijn hoofd zouden handig geweest zijn. Ik gebaarde dat ze

weg moesten gaan, maar ze dachten blijkbaar dat ik vaarwel zwaaide en zwaaiden nog enthousiaster terug. Maar toen we eenmaal Iron Pot gepasseerd waren en Storm Bay hadden bereikt, keerden ze allemaal terug en was ik eindelijk alleen. Er stond een aardige bries en de Kitty Vier zeilde als een droom. Ik was altijd dol op de Kitty Vier geweest – ik had zo lang van die boot gedroomd – maar nooit had ik meer van hem gehouden dan nu. Vijf maanden lang zou hij mijn thuis zijn. Ik ging dit samen doen met de Kitty Vier, en met pa, die de boot had gebouwd om zo te varen, die van mij de persoon had gemaakt die ik was en die mij zo goed had leren zeilen.

Ik zat in de stuurhut met de zon en stuivend water op mijn gezicht, in de zevende hemel – pa telde in zijn verhaal altijd de hemels, dus dat kan ik ook. Ik zong ‘London Bridge Is Falling Down’ en dronk mijn eerste warme chocolademelk van de reis. Ik was vertrokken.

Kwallen en Red Hot Chili Peppers

16.00 uur, ma. 10 jan.,
43°23'Z.B. 148°2'O.L

Tasmaneilanden gepasseerd. Geweldige start. Onrustige zee. Onrustige boot. Leuk dat jullie allemaal afscheid namen, behalve dan die kerel op z'n jetski die zo dichtbij kwam dat hij bijna mijn boeg eraf voer. Maar hij miste, dus alles nog heel. Tranen bleven komen toen ik omkeek en jullie allemaal zag zwaaien. Stopte daarom na een tijdje met zwaaien. Niet onvriendelijk bedoeld, opa. Elke keer als ik omhoogkijk naar de zeilen en Stavros Boten zie staan, denk ik aan u. En ma, elke keer als ik mijn laptop gebruik, denk ik aan jou. Zie jullie af en toe ook in mijn dromen, als ik tenminste kan slapen, wat

niet waarschijnlijk is.

§

Zoals ik al tegen ma zei, stuur ik mailtjes als ik kan – doen jullie dat alsjeblieft ook – om te laten weten waar ik zit, hoe het met me gaat, hoe de boot zich gedraagt, wat het weer doet.

§

Ik vind dit nu al prachtig, het e-mailen, bedoel ik. Onder het zeilen praat ik veel tegen mezelf omdat het prettig is een stem te horen, van wie dan ook. Heeft op een of andere manier een geruststellende uitwerking, alsof er nog iemand is. Stom, ik weet het. Vandaar dat dit een soort sprekende e-mails zijn. Ik zing ook veel, maar dat hou ik voor mezelf. Jullie zullen je dus voor moeten stellen dat ik op het dek een Whitney Houston-special ten beste geef, met de volumeknop op acht of negen: ‘and l-l-l will always love you-ou-ou’. Ik merkte dat ik net in de stuurhut ‘London Bridge Is Falling Down’ aan het neuriën was, net als pa altijd deed. Ik heb pa’s cd’s van Louis Armstrong, Bob Dylan, The Beatles, Buddy Holly. Ik heb ‘What a Wonderful World’ nu opstaan, een van pa’s lievelingsnummers als we op zee waren. Heb ook mijn eigen cd’s meegenomen: Coldplay, Red Hot Chili Peppers en nog een paar. Kon niet veel meenemen, niet genoeg plek. Alles hier torenhoog opgestapeld met rotzooi,

amper plek voor mezelf. Voel me net een sardientje in een klein blik. Maar het zal een paar maanden mijn huis zijn, dus ik kan er maar beter aan wennen. Hoop alleen dat de computer het volhoudt. Daar hangt veel van af. En dat hangt weer af van de generator. De turbine haalt op het ogenblik zes knopen, dus heel wat ampères. Ampères = computer blij = ik blij.

§

Wil jullie alleen even bedanken voor alles wat jullie tot nu toe voor mij hebben gedaan. De Kitty Vier is waar hij het liefst is, net als ik. En maak jullie om mij maar niet te veel zorgen. Heb pa's gelukssleutel om mijn nek, dus mij kan niets gebeuren.

§

Wind neemt toe tot dertig knopen. Heel wat kwallen om me heen, komen waarschijnlijk ook afscheid nemen. Heb mijn eerste albatros gezien. Nu weet ik dat pa hier bij me is en met me meegaat. Tot de volgende.

≡

20.00 uur, di. 11 jan.,

44°13'Z.B. 151°12'O.L.

Hallo allemaal. Goedenavond. Begin te wennen of doe mijn best. Was vergeten hoe oncomfortabel de Kitty Vier eigenlijk is. Die goede, oude pa heeft er vast niet aan gedacht dat je er niet alleen mee moet varen, maar ook in moet wonen. Je kunt hier beneden je kont niet keren. De zee heeft me bijna de hele nacht wakker gehouden. Is geen moment stil. Hotst en klotst de hele nacht, en als ik opsta, gooit hij me nog om ook. Meedogenloos. Volgens mij wil hij me er gewoon aan herinneren wie hierbuiten de baas is. Gaf het na een tijdje op en ging naar boven naar het dek, dronk wat warme chocolademelk – zalig – en keek naar de sterren, het waren er miljoenen. Op de hele wereld is er vast geen mooiere plek te vinden dan de zee bij nacht als iemand de sterren heeft aangezet. Hoop echt dat daarboven de hemel is. Moest denken aan pa. Denk vaak aan hem. Ik mis hem, en als ik hem erg mis, dan praat ik tegen hem. Probeerde weer wat te slapen, maar dat lukte niet. Te opgewonden. Kan nog steeds niet geloven dat ik dit doe, na al die jaren van bouwen en plannen, na alles wat er is gebeurd. Ik lig te luisteren of er problemen zijn, of ik vreemd gekraak of gekreun hoor. De Kitty Vier heeft de hele nacht tegen me gesproken, me verteld dat alles in orde is, dat ik niet ongerust hoeft te zijn.

Maar als ik eenmaal begin te piekeren, kan ik niet meer ophouden. Het is niet dat ik echt ongerust ben, het is meer dat ik blijf malen waardoor ik de slaap niet kan vatten. De weersvoorspelling kwam uit. Wind uit het noorden vijftig knopen. Gek hoe snel je dingen vergeet. Dat je vergeet hoe hard werken het is. Je moet aan zoveel dingen denken, zoveel dingen doen en als je klaar bent, ligt er altijd weer iets anders te wachten. Daarom moet ik hiermee ophouden en wat gaan zeilen...

§

Daar ben ik weer. 's Avonds nog een stukje van pa's verhaal gelezen, het begin waar hij misselijk is. Ik heb geluk. Nooit last van zeeziekte. Vind het heerlijk om zijn verhaal te lezen omdat ik in elk woord zijn stem hoor.

De Kitty Vier vaart geweldig. De grote, rollende dwarse golven maken er geen makkelijke tocht van. Niet voor hem, niet voor mij. Moet nog steeds zeebenen krijgen. Ik klamp me niet genoeg vast, stoot altijd mijn hoofd. Grote bult boven mijn rechteroor. Hou me volgende keer beter vast. Immense tanker daar. Lelijk groot monster. Weer een albatros gezien, denk dat het misschien dezelfde is. Heb geprobeerd er een foto van te maken, maar kwam erachter dat digitale camera het niet doet. Werkte nog wel toen ik hem thuis uitprobeerde. Wilde fotootjes via e-mail versturen. Kan dat

nu dus wel vergeten. Zwaar balen. Sorry. Bedankt voor de mailtjes. Ja, opa, ik slik de vitaminen. Hoop vannacht beter te slapen. Tot vlug.

16.00 uur, do. 13 jan.,
45°41'Z.B. 156°19'O.L,
5 knopen

Ben blij met jullie mailtjes. Hou van jullie. Mis jullie. Ik lees ze elke keer opnieuw. Ja, ma, met mijn hoofd gaat het goed, geen hersenschudding. Ja, opa, natuurlijk blijft de Griekse vlag de hele reis wapperen; hangt in de top naast de Australische vlag. De Kitty Vier is een echte schoonheid. Moet jullie daar allemaal voor bedanken, en pa en meneer Dodds. Hij is een echt wonder. Ik kan hem niets leren. Ik leer van hem. Als ik eerlijk ben, is het een stuk eenvoudiger om alleen op deze boot te zitten. Pa was de beste zeeman ter wereld, maar ook de slordigste. Hij vond het altijd vreselijk als ik alles achter hem opruimde. Hij hield van zijn eigen puinhoop, zei hij, wist ook waar alles lag. Dus moest ik altijd wachten tot hij naar dek ging om dan vlug alles op te ruimen

als hij er niet was. Als hij terugkwam, had hij nooit in de gaten dat ik dat had gedaan. Klinkt dat bekend, ma? Hij vond het gewoon prettig om op een vuilnisbelt te wonen en ik niet. Maar ik moet pa wel nageven dat hij een geweldige kok was (hij waste nooit af, maar hij kon koken als geen ander). Hij nam het koken voor zijn rekening en liet de boot aan mij over. Dus aten we steeds witte bonen met van alles en nog wat erbij. Maar hij bakte het beste brood, dat had hij van jou geleerd, ma, het lekkerste brood dat ik ooit heb gegeten. Neem momenteel niet de moeite om te koken. Maak gewoon een of ander blikje open, schrok het naar binnen en drink dan warme chocolademelk. Daar leef ik voor: warme chocolademelk. Dan zit ik daar helemaal verkleumd en nat en drink hem op. De chocolademelk trilt de kou uit me, verwarmt me van binnenuit en gaat van mijn tenen tot aan mijn neus, naar al mijn ijskoude onderdelen.

§

Heb vanochtend besloten ‘De ballade van de oude zeeman’ helemaal van buiten te leren voor ik in Engeland aankom. Volgens mij zou pa dat prachtig hebben gevonden. Ken het eerste couplet al. Kijk maar. Ik speel niet vals, echt niet:

Hij brengt, de oude zeeman,

van ‘t drietal één tot staan:
“Zeg, grijsgebaarde fonkeloog,
waarom houd jij me aan?”

Eerder aan dek, alles goed, schitterende zon. Zag de albatros weer. Het is dezelfde, ben er nu zeker van. Hij bracht een paar vrienden mee om naar me te kijken. Vindt me blijkbaar wel aardig, want hij bleef nog een tijdje in de buurt. De andere vogels trouwens ook. Hij kwam zo dichtbij dat ik hem recht aan kon kijken en hij mij. Kan maar niet uit mijn hoofd krijgen dat het misschien pa is die een oogje in het zeil houdt, die met mij meegaat zoals hij altijd heeft willen doen. Toen hij een paar minuten geleden wegvloog, miste ik hem. De hele oceaan zag er ineens leeg en vijandig uit. Voor het eerst sinds mijn vertrek voel ik me alleen.

§

Golven van tien meter en meer. Constant windsnelheden van tussen de dertig en veertig knopen. Heb het stormslagzeil bevestigd. Valt niet mee als alles om je heen stampet en rolt. Heb aan dek te vaak van zeil gewisseld. Al vijf keer vandaag. Moet vaker vooruitdenken. Moet het aantal wisselingen beperken. Elke wisseling vergt veel van me. Als ik moe word, maak ik fouten. De laatste keer kostte het me het vel van mijn kneukels. Stom. Kleine wondjes helen hier niet snel. Heb al

twee enorme blaren. Moet ze goed verzorgen, anders gaan ze zweren en dat is niet goed, leidt tot allerlei narigheid.

§

Gierende wind hier. Je moet leren het onvoorspelbare te voorspellen, Allie. Ik hoor het pa nu zeggen. Doe mijn best, pa. Zit ergens tussen Stewarteiland en Nieuw-Zeeland. Warme chocolademelk om het te vieren. Naar Coldplay geluisterd. Een van beide monderde me op, weet niet welke. Nog nieuws over Kitty, ma? Wat zou het mooi zijn als we haar konden vinden. Hou van jullie.

Toen kwam de storm

17.00 uur, za. 15 jan.,
46°507.B. 162°49'O.L.

Zware storm gisteren, de zwaarste tot nu toe. Windvlagen van meer dan tachtig knopen, golven van tien meter en meer, maar dankzij de automatische piloot geen probleem. Fluitje van een cent, zoals pa zou zegen. Kan niet zeggen dat ik het prettig vond, maar de Kitty Vier sloeg zich er zonder moeite doorheen. Hij is ervoor gemaakt. Zat beneden terwijl de wind om de boot hilde en leerde nog een couplet van 'De ballade van de oude zeeman'. Kan de eerste elf coupletten nu opzeggen zonder te kijken:

Toen kwam de storm: een tiranniek
inferno van geluiden.

Hij tartte, tergde, teisterde
en joeg ons naar het zuiden.

Toch wel vreemd en ook wat gek om dat hierbeneden op te zeggen. Moest hard gillen, anders kon ik mezelf niet horen. Maar ik kwam er de tijd mee door en bleef er goede moed bij houden. Zorgde ervoor dat ik aan iets anders moest denken dan aan de volgende torenhoge golf buiten. Het was inderdaad ‘een tiranniek inferno van geluiden’. Die Coleridge wist waar hij het over had.

§

Nu beter. Nog steeds een zware zee, maar lang niet zo erg als gisternacht.

Gemiddelde snelheid vijf tot acht knopen, dus dat betekent dat we er inmiddels zo’n 1300 kilometer op hebben zitten. Hoera! Hoera! Goed gedaan Kitty Vier, goed gedaan Allie! Prettig om te weten hoe goed de Kitty Vier zich gedraagt. Heb het idee dat hij alles aankan. Ik heb altijd vertrouwen in hem gehad, maar gisteravond heeft hij bewezen dat hij het echt kan. Hij is zo dapper, zo slim en ik ben heel blij deze reis met hem te maken. Heel erg blij.

§

Vandaag een heleboel vogels in de buurt, en het mooiste

is dat mijn albatros er ook bij is. Volgens mij wil hij gewoon kijken of we de storm goed hebben doorstaan. Hij is echt de koning der vogels. Hij moet een spanwijdte hebben van wel drie meter. Machtig, prachtig, reusachtig. Albatrachtig is misschien een beter woord, mijn woord. Verzonnen woorden zijn vaak betere woorden, betekenen meer, zeggen meer. Misschien is dit de eerste keer dat iemand dit woord heeft geschreven. Dat ligt me wel, iets voor het eerst doen, zoals naar plaatsen gaan waar nog nooit iemand is geweest. Op zee doe je niet anders. Ik bedoel, je vaart door een golf en elke golf is uniek, een nieuwe ontdekking, nooit eerder gezien. Je ziet wolken die nooit iemand heeft gezien, en ook vogels. Natuurlijk hebben andere zeelieden wel albatrossen gezien, maar niet hier, niet nu, niet op dezelfde manier als ik de mijne heb gezien. Het is moeilijk om gevoelens onder woorden te brengen, maar ik wil alleen maar zeggen dat dit het allemaal nu juist zo geweldig maakt. Het is net of hier nog nooit iemand is geweest, dat ik dit als eerste heb ontdekt. Zo voelt het in elk geval. Gewoon een beetje doorgaan. Sorry, maar ik vind het echt zalig, het geeft me een heerlijk gevoel, wat is het leven toch goed.

Jullie zouden mijn albatros eens moeten zien. Hij vliegt niet, dat hoeft hij niet. Hij laat zich gewoon met de luchtgolf meevoeren en drijft. Je ziet zijn poten niet - die heeft hij keurig onder zich gevouwen. Er zijn honderden vogels om

hem heen. Ik denk dat ik ook een paar stormvogeltjes heb gezien. Pa wist meer van vogels dan ik, hij kende ze allemaal, hij wist zoveel. Met veel vertoon vliegen ze rond, de uiteinden van hun vleugels zo dat ze net het water niet raken. En ze zijn heel snel. Zo zijn ze er en zo zijn ze weer weg. Prachtig.

§

Zijn aan het afkicken van de storm, wij allebei, de Kitty Vier en ik. Alles is doordrenkt, doorweekt. Er is geen droog plekje te bekennen. Niet beneden in de hut en ook niet boven op het dek. Ik klaag niet, ik druipt alleen.

§

Iets verder naar het zuiden zouden zich ijsbergen moeten bevinden. Moet dus voorzichtig zijn, heel voorzichtig. Ik ben doodsbenauwd voor ijsbergen. Dus nog een heleboel koude, slapeloze nachten voor de boeg om op uitkijk te staan. Kon de automatische piloot ook maar de wacht houden. Dat ga ik op een dag doen, een automatische piloot uitvinden die ook de wacht kan houden. Eenvoudig. Fluitje van een cent. Dan stroomt het geld binnen. Helemaal te gek, toch? Dan noemen we het de Stavros automatische piloot, hè, opa?

16.41 uur, zon. 16 jan.
2005

Wat vervelend dat u hebt kougevat, opa. U zegt altijd maar dat ik mijn vitaminen moeten nemen en nu vat u zelf kou. Zorg dat u warm blijft en zorg goed voor uzelf, beloofd?

Mist en regen, dus we hebben nu constant onze lichten aan. Ijsbergen zien wel geen lichten, maar andere boten wellicht wel. Je kunt alleen maar je oren openhouden en hopen. Maak je niet te veel zorgen, hou ik mezelf voor, want er is hier een heleboel water en er zijn maar weinig boten. Toch denk je eraan. Het knaagt de hele tijd aan je. Heb wat gevestigd, maar niets gevangen. Nog 82 mijl naar de Snareseilanden ten zuiden van Stewart-eiland. Heb voor mezelf een feestmaaltijd klaargemaakt omdat het zulk ellendig weer is. Geen vis, dus witte bonen (hoe kan het ook anders), worstjes en eieren en...nu komt het: twee bekertjes warme chocolademelk. Voel me een stuk beter. De mist is iets opgetrokken, dus kon ik naar de Beatles-cd van pa luisteren. Draaide zijn lievelingsliedje 'Here Comes the Sun'. Dacht dat de zon zich dan misschien zou laten zien. Heerlijk lied, maar daarboven nog steeds geen zonnestraal te bekennen. Heb weer wat van pa's verhaal gelezen. Geniet het meest van de

stukken over de periode dat hij het gelukkigst was, toen Marty en hij bij tante Megs woonden. Ben dol op het fragment over die wombat, 'Henry's hopeloze hoedenhol'. Moet er altijd om lachen. Geen albatros vandaag. Kan ons waarschijnlijk niet vinden door de mist. Dacht dat ik vlak bij de boot een dolfijn zag. Weet het niet zeker. De zee houdt zich heel rustig in de mist. Zelfs de golven lijken te fluisteren. Kan niet te lang beneden zitten. Te gevaarlijk. Moet alles in de gaten houden. En mijn oren openhouden. Ben doodop. Wil gaan slapen. Kan niet. Moet weer gaan. Mis jullie. Hou van jullie.

A.

PS Nog nieuws over Kitty?

10.15 uur, 17 jan.,
41°57'Z.B. 167°31'O.L

Mist is opgetrokken, maar zie het even niet meer zitten. Niet genoeg geslapen. De hele nacht de wacht gehouden en weer aan pa zitten denken. Ik bedoel dat hij hier bij me had

moeten zijn. Ben misschien wat overstuur door het lezen van het verhaal, doordat ik heb moeten denken aan alle trieste dingen die hem zijn overkomen. Ik weet dat hij ook leuke tijden heeft meegemaakt, vooral tijdens de beste perioden van zijn leven. En met jou, ma, en met mij. Maar ik kon het maar niet uit mijn hoofd krijgen dat hij dit hier zo graag met mij had willen doen, dat hij met zijn eigen handen zo'n geweldige boot heeft kunnen bouwen. Misschien komt het omdat ik er altijd aan gewend was om samen met hem op de Kitty Vier te zijn. Misschien was het inbeelding, maar dat denk ik niet. Ik had gewoon het gevoel dat hij de hele nacht hier bij me was. Ik dacht zelfs dat ik hem 'London Bridge' hoorde neuriën. Ik dacht dat het me misschien wat duidelijker zou worden als ik je erover vertelde. Maar dat is niet zo.

§

Ma, ik begin echt te geloven dat hij nog steeds hier is, bij mij op de Kitty Vier. Dat we deze tocht echt samen maken zoals we altijd hadden gepland. En nog iets. Ik wil het graag geloven. De enige manier waarop ik Engeland haal, is door te geloven dat hij bij me is. Tegelijk weet ik dat ik moet ophouden zo veel verdriet om hem te hebben, hem zo te missen. Dus ik moet zijn verhaal niet opnieuw lezen. Ik moet niet aan het verleden denken. Ik moet me gewoon richten op het hier en nu, dat is de enige manier. Ik ben niet bezig gek te

worden, mam, dat beloof ik je. Het zal ons lukken. Pa en ik en de Kitty Vier. Het zal ons lukken. Maak je maar geen zorgen.

xxx

A.

≡

12.50 uur, di. 18 jan.,
47°31'Z.B. 170°36'O.L.

Hallo ma, hallo opa. Voel me al een heel stuk beter. Heb geen verdriet meer. Zal vertellen hoe dat komt. Heb echt goed geslapen. Had helemaal geen zin om uit bed te komen. Altijd hetzelfde liedje.

1. Je wilt niet naar boven om dan weer helemaal nat te worden op het moment dat je je neus boven het luik uitsteekt.
2. Sokken. Je kunt altijd ruiken waar ze liggen en dan wil je er beslist uit de buurt blijven.
3. Laarzen staan altijd waar je ze hebt achtergelaten. Stap er meteen in, zeggen ze, en dan is het heerlijk

en nat en koud, haha. Maar als je je laarzen eenmaal aanhebt en ook je regenkleding, die altijd nog steeds nat is, lijkt het niet meer uit te maken.

Het is achter de rug. Ik ga een lekkere beker chocolademelk voor mezelf maken om me op te warmen. Dan zit ik ineens boven in de stuurhut, weg van de stank van sokken en diesel en vocht, en om me heen deint de oceaan, en dan is het de beste plaats ter wereld. En vanochtend, raad eens: mijn albatros was terug. Hij wachtte op me. En...hij had dolfijnen meegebracht, tientallen, en ze dansen allemaal om me heen. Nog nooit zo gelukkig geweest. Hoe noemde je me weleens, ma? Wispelturig? Moi? Vooruit dan, je hebt gelijk. De golven gaan op en neer, dus waarom ik niet? Zelfs mijn blaren zijn helemaal genezen. Hou van jullie.

Allie

Hoofd boven water houden

18.30 uur, za. 22 jan.

Dunedin NZ!

Hallo ma, hallo opa. Sorry. Sorry, sorry dat ik even niets van me heb laten horen. Heb het nogal druk gehad met mijn hoofd boven water te houden. Kan niet zeggen dat ik niet was gewaarschuwd. De lokale weersverwachting was nog nooit zo slecht geweest, dus ik wist dat het eraan kwam. Het vervelende was dat ik er niet omheen kon. Ellen MacArthur zou het vast zijn gelukt om eromheen te varen, het slechte weer te ontduiken of het voor te zijn. Zij kan snelheid maken. Ik niet. De Kitty Vier gaat niet zo snel. Maar hij slaat zich er dapper doorheen. En ik was niet alleen gewaarschuwd door de

weersvoorspellingen, maar ook door mijn albatros. Echt waar. Twee hele dagen voordat de storm losbrak, is hij bij ons gebleven. Hij wilde ons waarschuwen, daar ben ik zeker van. Hij hing daar maar boven naar ons te kijken. Hij is nog nooit zo lang zo dichtbij gebleven.

§

De storm kwam plotseling opzetten met rukwinden van vijftig tot zestig knopen per uur en grote blauwe golven die zo hoog waren dat je er niet naar wilde kijken, maar het wel moest. En zo diepblauw dat je er recht doorheen kon kijken. Vlak ervoor had ik net een zeil vervangen en had ik me vastgegespt, gelukkig maar. Je kunt voelen dat het gaat donderen voordat je het hoort. Dan is het net of de lucht diep ademhaalt voordat hij openbarst. Zo ging het nu ook. Er hing een vreemde stilte. Alsof de zee wachtte tot het zou gebeuren. Toen keek ik omhoog en zag een muur van water van minstens vijftien meter hoog over me heen komen. En mijn albatros scheerde over de golfkam alsof hij me wilde vertellen dat ik me stevig moest vasthouden. Dus dat deed ik. De Kitty maakte slagzij en rolde 140 graden door. De mast bevond zich onderwater. Ik dacht, dat is het dan. Hij rolt verder door, kapseist en dat is het dan. Einde verhaal. Dacht ik. Maar het was helemaal niet het einde van het verhaal. Hij lag een tijdje op z'n kant alsof hij even rustte en sprong toen weer recht,

zoals Kitty vroeger in bad toen ik klein was. Alles kletterde op de grond. Ik werd heen en weer geslingerd als een natte lappenpop. Zit helemaal onder de bulten en schrammen. Maar niets gebroken, en wat maken een paar blauwe plekken nu uit als je het nog kunt navertellen?

§

En dat was nog maar het begin. Ging bijna twintig uur zo door Tegen de tijd dat alles voorbij was, had de Kitty Vier het zwaar te verduren gehad. Hij is er veel erger aan toe dan ik, en daarom zit ik nu hier in Dunedin, ma, opa. Ik moest aanleggen voor wat reparaties. Om te beginnen moest de fitting voor het licht aan de mast worden drooggemaakt. Ik had een ander paar lijnen voor de achtersteven nodig en de automatische piloot kraakte enorm. Zonder mijn automatische piloot red ik het niet. Hij is mijn magische verkenner door de golven, mijn beste vriend. Moet goed voor hem zorgen. En dan is er nog een grootzeil kapot, dus dat moest ook worden gemaakt. Eigenlijk ben ik blij dat ik ben omgeslagen, blij dat ik naar Dunedin moest. Heb er een les uit geleerd. Heb nu gelegenheid om alles opnieuw te organiseren, om alles dat rondvloog goed vast te maken. Dacht trouwens dat ik dat had gedaan, maar de storm heeft me betrap. Zal tijdens deze tocht wel niet mijn laatste slag zijn.

En ik moest trouwens ook wat boodschappen doen. Had nog wat pleisters en ontsmettingszalf nodig. En van de voorraad witte bonen en chocolademelk was het einde in zicht. Hier in Dunedin is iedereen erg aardig, erg behulpzaam. Er kwam een heleboel pers op me af, dus ik heb heel wat naast de Kitty Vier moeten poseren. Misschien hebben jullie er iets van gezien. Maakt u zich maar geen zorgen, opa, ik heb erop gelet dat ik mijn pet met het logo van Stavros Boten ophad. U zult hierna dan ook heel wat boten in Dunedin en de rest van Nieuw-Zeeland gaan verkopen. En raad eens, de hele tijd dat ik hier ben, heb ik gratis logies en ontbijt. Een cadeautje van de stad. Beter kan het toch niet?

≡

20.15 uur zelfde dag

Heb jullie net aan de lijn gehad. Wat was het heerlijk om jullie stemmen te horen. Ik moest er wel van huilen. En zoals ik al zei, ma, maak je geen zorgen, ik zou hier echt niet mee doorgaan als ik er niet van overtuigd was dat de boot dit aankon. Echt waar. Hij doet het goed. Hij gaat niet snel, maar hij komt er wel, dansend en wel. De best dansende boot die er is. Met mij is alles goed. Zoals ik jullie al vertelde, heb ik

niet meer zoveel last van de blauwe plekken, al zien ze er wel indrukwekkend uit. Dwars over mijn ribben heb ik er een die alle kleuren van de regenboog heeft. Nogal spectaculair. Heb heel wat geslapen in mijn lekkere warme bed en heb ook al diverse keren lekker lang in een warm bad gezeten (ik pak alle warmte die ik krijgen kan). Net als een kameel die water inslaat voor een reis door de woestijn heb ik dat nodig, dat weet ik. Ik heb jullie door de telefoon al het meeste verteld, maar ik moet jullie ook nog over mijn albatros vertellen.

Zag hem gisteren nog, maar alleen in mijn dromen. Droomde ook over pa. Kan me er niet veel meer van herinneren, kan me nooit veel van mijn dromen herinneren, maar ik weet nog wel dat op een of andere manier pa en de albatros een en dezelfde waren. Een van de twee, en ik weet niet meer wie, zong ‘Lon-don Bridge Is Falling Down’. Gek, hè?

§

Als alles goed is, zouden we zo weer op weg moeten zijn. De weermodellen zien er beter uit, dus dat is goed. Werd tijd ook. Ik wil nu wel eens rustig zeilen. O ja, en ik ken inmiddels ‘De ballade van de oude zeeman’ tot het twintigste couplet uit mijn hoofd. Ik vind het heel goed van mezelf! Sinds ik hier ben, leer ik in bad een paar coupletten per dag. Nu pas begrijp ik waarom pa het zo’n mooi gedicht vond. Ik lig hier

gewoon in bad te weken en de zinnen te herhalen:

God beware, oude zeeman,
jou voor de boze, die je kwelt.
Wat kijk je? – Met een pijl heb ik
de albatros geveld.

Dat is couplet twintig. Triest, maar heel mooi. Tegen de tijd dat ik in Engeland ben, ken ik het helemaal uit mijn hoofd. Dat beloof ik.

A.

PS Nog steeds geen nieuws over Kitty? Ga ervan uit en blijf hopen dat geen nieuws goed nieuws is.

≡

10.02 uur, za. 29 jan.,
48°1'Z.B. 173°45'O.L

Zes knopen. Zet koers naar het zuiden in de schitterende zon, heb het grootzeil gereefd. De las houdt het keurig, dus

dat is goed nieuws. Heb alleen maar goed nieuws, want mijn albatros is terug. Het is net alsof hij de hele tijd dat ik in Dunedin was daar op mij heeft gewacht. Ik heb heel veel albatrossen gezien, maar ze vliegen voorbij omdat ze op weg zijn naar een andere bestemming. Hij is de enige die rond blijft hangen. Hij is een soort beschermengel van me. Dus behalve het gelukssleuteltje van pa heb ik ook een beschermengel. Er wordt goed voor me gezorgd, ma. Ik gooi elke keer wat etensrestjes naar hem toe, want ik wil dat hij blijft. Het is alleen vervelend dat zijn vriendjes terugkomen om het van hem af te pakken. Ik heb besloten om vanaf nu meer te gaan vissen. Dat heb ik met pa nooit gedaan, die hield daar niet van. Het is te makkelijk om gewoon een blikje open te maken. Bovendien hou ik van vis. Het zit vol proteïnen en het is goed voor me. Het houdt me sterk. Ik vind het niet prettig om te moeten doden, maar ik vind ze wel lekker. Dus als ik de kans krijg, gooi ik een lijntje met aas uit. Ik zal toch wel een keer geluk hebben.

≡

11.22 uur, zo. 30 jan.,
49°2'Z.B. 175°38'O.L.

Nog meer mist. Zie geen hand voor ogen behalve wat zee om me heen en mijn albatros. Hij vliegt de mist in en uit als een geest, maar wel een welkome geest. Vaar nu minder dan twee knopen, wat zelfs niet genoeg is om met de turbine de accu op te laden. Er is op dit moment zo weinig zon dat ik niet veel aan het zonnepaneel heb. Heb minstens vier knopen nodig om door te kunnen gaan, en dat is met alles uit behalve de laptop en de instrumenten. Kan me niet veroorloven om diesel te gebruiken om op de motor verder te gaan. Kan me ook niet meer veroorloven om de laptop te gebruiken. Dus zet ik jullie uit. Daag ma. Daag opa.

7.35 uur, woe. 2 feb.,
49°52'Z.B. 173°54'O.L

756 mijl gevaren sinds Dunedin. Antipodeseilanden liggen achter ons. Kaap Hoorn voor ons. Nog een heel eind voor de boeg. Maak me daar geen zorgen over, ma, denk er alleen aan, bereid me erop voor. De ontzilter werkt niet zoals het moet. Water smaakt wat zout. Maar voor de rest niets verontrustends. Kleren stinken wat. Blij dat ik alleen op de

Kitty Vier zit. Binnenkort tijd voor een grote wasbeurt, voor mij en mijn kleren. Heb het steeds uitgesteld.

§

Haal af en toe zeven knopen, het gemiddelde is vierenhalf. Dus het gaat goed. Ik dacht dat mijn albatros me gisteren had verlaten, maar dat is niet zo. Hij is nu hierboven en hij helpt ons door met zijn grote wijde vleugels voor wind in de zeilen te zorgen. Hij komt en gaat gewoon wanneer hij zin heeft. Ik voel me uitverkoren. Van alle schepen en boten in de Zuidelijke Ijszee voel ik dat hij ons heeft uitgekozen. Hij vindt het ook leuk dat ik voor hem zing, lijkt altijd dichterbij te komen als ik dat doe. Dus heb ik mijn vertolking van Whitney Houston ten beste gegeven, alle liedjes van The Beatles die ik ken, en toen ik door mijn repertoire heen was, heb ik ‘London Bridge Is Falling Down’ voor hem gefloten. Dat is blijkbaar zijn favoriet. Nog steeds geen vis, maar ik geef de moed niet op. Er zitten hier vast miljoenen vissen die allemaal expres mijn hengel negeren. Waarom zouden ze dat doen? Wat hebben ze tegen me? Mijn stinkende kleren? Mijn gekweel? Dacht dat ik gisteren de rug van een walvis zag. Was te groot voor een dolfijn. Werd er helemaal opgewonden van, maar als het er inderdaad een was, dan heeft hij zich niet meer laten zien. Hoop dat hij niet in mijn aas bijt. Het is niet bepaald de vis die ik wil ophalen. Nogal groot. Zo moet zeilen

zijn. We gaan dansend richting Kaap Hoorn.

§

Ik heb grote twijfels over Kitty, net als pa. Misschien heeft hij haar toch verzonnen. Ik wil echt geloven dat het niet zo is. Ik doe mijn best om de hoop niet te laten varen, maar dat valt niet mee. Helemaal naar Engeland gaan en erachter komen dat er uiteindelijk geen Kitty is, zou heel erg zijn. Voor pa en voor mij. Positief denken. Moet er het beste van hopen. Als ik dat doe, denk ik er ineens aan wat ik tegen Kitty zou moeten zeggen als we elkaar zien. Ik kan niet wachten om de blik op haar gezicht te zien als ik zeg wie ik ben. En wat zou het geweldig zijn om ook een familielid aan pa's kant te hebben. Heb er zoveel aan jouw kant. Niet vervelend bedoeld, opa, maar we hebben wat evenwicht nodig. Ik ben maar half-Grieks. En ik weet dat jullie dit liever niet horen, maar ik heb altijd meer van cheddar gehouden dan van feta. Nu jullie dit weten, hebben jullie vast voor altijd een hekel aan me. S'agapo, ik hou van u, opa.

xxx

A.

Hé, ho, kleine vis, niet huilen

Pa was vroeger helemaal weg van de oude zwart-witfilms waar Spencer Tracey in speelde, het maakte niet uit welke film het was. Werd er een uitgezonden, dan keken we ernaar. Er was één film in het bijzonder waar hij dol op was. Flinke zeelui. Tracey speelde hierin een oude visser op een walvisvaarder. Hij had de zorg voor een jonge knul die erg verwend, was en hij leerde hem het verschil tussen goed en kwaad, eerlijk en oneerlijk. Hij zong altijd een oud vissersliedje voor hem, en ik was dol op dat liedje. Het was een van die liedjes die je niet uit je hoofd kunt krijgen. Ik zong het altijd. Als ik samen met pa op de boot zat, thuis in bad, als ik me gelukkig voelde. En nu bevond ik me op de Zuidelijke Ijszee. Ik was op weg naar de Hoorn in de Kitty Vier en ving en doodde mijn eerste vis – dat deel heb ik nooit leuk gevonden. En ondertussen liepen de tranen over mijn gezicht en zong ik hardop het visserslied van Spencer Tracey:

“Hé, ho, kleine vis, niet huilen, kom, niet huilen. Hé, ho, kleine vis, kom, huil nu niet.”

Ik kon het niet over mijn hart verkrijgen om die eerste vis op te eten, dus ik gooide hem overboord voor mijn albatros die, waarschijnlijk in de hoop dat ik dat zou doen, me in de gaten had gehouden. Hij aarzelde geen moment. In een flits dook hij in zee en slokte hem op. Hij likte er niet echt zijn bek bij af, maar hij zag er toch erg tevreden uit zoals hij op de golven wachtte of er meer volgde.

Toen ik mijn volgende vis ving, at ik die zelf op, ondanks de vele zielige blikken van mijn albatros. Maar ik gooide hem de kop toe, die hij gretig opschrokte.

Elke keer als ik daarna een vis ving, leek mijn albatros te wachten, dus ik gooide hem altijd de kop toe. Ik zag ook steeds minder op tegen het schoonmaken ervan en elke keer leerde ik hoe ik hem nog lekkerder kon klaarmaken. Eerlijk gezegd begon ik van het geheel te genieten, van de opwindning van de gespannen lijn tot aan het opeten van de vis. Dus nu heb ik, tenzij het echt stormt, meestal een lijntje uit liggen.

Routine is heel belangrijk voor het leven op de Kitty Vier. Het houdt de moed erin. Dagelijkse controles van alles boven aan dek – regelmatige bijstellingen van de vallen en de stuurlijnen. Regelmatig eten en ook warme maaltijden, als het weer dat toestaat. Het weer beheerst alles op zee, dus zeilen komt op de eerste plaats. Maar ik probeerde zo normaal

mogelijk te leven, probeerde me niet door de zee te laten dicteren hoe ik elk moment van de dag moest doorbrengen. Dus leerde ik mijn 'Ballade van de oude zeeman'. Ik schreef mijn e-mails. Ik maakte de hut schoon. Ik luisterde naar mijn cd's. Ik repareerde wat er gerepareerd moest worden, er was altijd wel iets. Ik monteerde het reservemembraan op mijn haperende ontzilter. Ik waste kleren, maar alleen als het echt niet anders kon, en hing ze buiten te drogen. Ik hield mezelf ook graag schoon. In het begin had ik daar niet zo zwaar aan getild, maar hoe langer ik op zee zat, hoe belangrijker het werd. Dus waste ik me als ik daar de kans voor kreeg. Ik voelde me daarna altijd een heel stuk beter. En tijdens heldere nachten deed ik altijd hetzelfde, hoe hard het ook waaide.

Als het kon, ging ik met mijn kop warme chocolademelk naar de stuurhut boven om naar de sterren te kijken. Ik zong daar ook heel wat af – variërend van 'Lon-don Bridge' en 'Hé, ho, kleine vis' tot 'Yellow Submarine'.

Het was tijdens zo'n nacht dat ik het voor het eerst zag. Ik zat naar de ontelbare sterren te kijken en vroeg me af of opa thuis ook achter zijn telescoop zat. Ik moest eraan denken hoezeer hij er altijd van genoot me te vertellen hoe elke ster heette en hoe hij me hielp om zelf mijn telescoop vast te houden. Ik moest daar allemaal aan denken toen ik een vallende ster voorbij zag komen, veel lager en helderder en

langzamer dan de meeste andere vallende sterren. Vol verwondering keek ik naar de boogvormige baan die het licht aflegde, en ik wist meteen dat dit geen vallende ster kon zijn. Het moest een of andere satelliet zijn. Ik ging meteen naar beneden en e-mailde naar huis om te kijken of opa wist wat het kon zijn. Tot nu toe had ik nooit een rechtstreeks mailtje van opa gehad, die kwamen altijd via ma. Maar de volgende dag mailde hij me zelf terug: Ik heb het nagekeken. Het moet het Internationale Ruimtestation zijn.

Enkele nachten later zag ik het weer en nu zelfs nog helderder en dichterbij, en ik dacht: die astronauten daarboven bevinden zich op dit moment dichterbij mij dan bij welke mens op de wereld ook. Ik bevaar hier beneden de zeeën. Zij varen daarboven door de ruimte. Ik was benieuwd of ze mij met al hun technologische snufjes konden zien. Ik had zin om te zwaaien. Dus ging ik in de stuurhut staan zwaaien en gillen tot mijn armen er pijn van deden en mijn keel rauw was. Ik was gewoon zo opgewonden, zo blij om hen daarboven te zien. Op dat moment kwam het idee bij me op om te proberen contact met hen te krijgen, echt contact. Zou dat niet geweldig zijn, dacht ik, om elkaar via e-mail of telefoon te ontmoeten, zodat we met elkaar konden praten als ze overvlogen? Ik stuurde opa een mailtje. Het was gewoon een belachelijk idee, een wensdroom. Opa mailde terug: Geen probleem. Ik regel het wel. Ik dacht dat hij een grapje

maakte. Ondertussen had ik een boot om mee te varen.

Ik zat nog zo'n duizend mijl van de Hoorn. Ik zat op 57°Z.B. Er bevond zich ijs in het zuiden, heel veel zelfs. Het was een kou waar je niet omheen kon, het soort kou dat tot in je botten trekt, tot diep in je nieren. Handen en voeten raakten verdoofd. Als ik mezelf sneed, wat nogal eens gebeurde, voelde ik het niet. Mijn oren en mijn neus deden pijn van de kou. Ik verwarmde mijn sokken en handschoenen altijd op de ketel, maar het probleem was dat mijn tenen en vingers altijd kouder waren dan mijn sokken en handschoenen warm. Dus die zegen duurde nooit lang. Ik had het nog nooit zo koud gehad. Ik deed al wat ik kon om beneden in het warme, bedompte holletje te zitten dat ik voor mezelf had gemaakt. Maar vroeg of laat moest ik toch altijd weer een keer naar boven. En hoe knusser ik het voor mezelf maakte, hoe kouder de windvlaag aanvoelde als ik boven naar de stuurhut ging.

De golven waren nu te woest om te vissen en het was trouwens veel te koud. Maar mijn albatros was er meestal wel. Hij ging af en toe een paar dagen weg, maar ik wist dat hij altijd zou terugkomen en hij stelde me niet teleur. Ik had er alle vertrouwen in dat hij bij me zou blijven en me veilig om de Hoorn heen zou loodsen. En ik wist ook waarom, ik was er echt van overtuigd, al schreef ik daarover niets meer in mijn mailtjes omdat ik dacht dat het ma overstuur zou maken,

en omdat ik wist dat het best wat vreemd overkwam. Maar ik wist dat ik niet hallucineerde, dat ik niet gek was. Ik wist nu zeker dat de geest van pa boven de Kitty Vier zweefde. Hij was een albatros, uiteraard, maar ook pa.

Ik zeilde nu in een totaal andere wereld, op de ruigste zee die ik ooit heb meegemaakt. Constant zag en voelde ik de deining groter worden. Ten zuiden van 60° tussen Kaap Hoorn en het Antarctische schiereiland is er geen land om de deining van de oceaan te breken, dus de golven komen van honderden mijlen ver en ze hebben enorme afmetingen. Ik gebruikte steeds het woord ‘gigantisch’ in mijn e-mailtjes, en dat klopte ook. Ik wist dat de Kitty Vier ze aankon, maar ik wist ook dat ik niet alles aan hem kon overlaten. Ik moest buiten zijn om de brekende golven te ontwijken, vooral de valse golven, die die eruitzien alsof ze van plan zijn je op te slokken. Op zo’n zee en met zulk weer was het bijna onmogelijk om te slapen. De wind raasde zonder ophouden. Het was een constant gestamp. Ik was gespannen en luisterde naar de boot in een poging erachter te komen of hij alleen maar aan het klagen was of me vertelde dat er daadwerkelijk iets aan de hand was. Net als ik had hij het erg moeilijk. We werden beide op de proef gesteld als nooit tevoren.

Uren aan een stuk bestond mijn hele wereld uit de hut beneden. Het was er krap, maar beneden voelde ik me veilig en geborgen. Mijn kooi was erg klein en dat moest ook wel,

want het was erg pijnlijk en ook gevaarlijk om eruit te vallen. Maar je lag er niet lekker. Ik lag daar, omgeven met alles wat me in leven hield: EHBO-doos, generator, kachel, kaarten, almanakken, sextant, pc, allerlei reserveonderdelen, gordels, reddingsvesten en zeilen, en ik bleef mezelf voorhouden dat de Kitty Vier en deze hele uitrusting me erdoorheen zou slepen. En als ik aan dek kwam, zag ik daar mijn albatros, die precies hetzelfde tegen me zei. Het was eng, soms hartverzakkend eng, maar er is nooit een moment geweest waarop ik dacht dat we het niet zouden redden. En als ik behoefte had aan menselijk gezelschap, dan zong ik of luisterde ik naar een cd, of stuurde ik een e-mailberichtje naar huis. In mijn e-mailtjes probeerde ik te verhullen hoe bang ik af en toe was. Het had geen zin ma en opa onnodig ongerust te maken. Ik kan ze wel iets zeggen, dacht ik, maar het is niet nodig hun alles te vertellen.

Ik begon moeite met typen te krijgen, want mijn vingers raakten erg gezwollen. Ik had er geen gevoel meer in en ze zagen eruit als een kam witte bananen. Ik deed mijn uiterste best om ze zo goed mogelijk te verzorgen. Ik smeerde ze in met lagen lanoline, maar de kloofjes bleven komen en de nagelriemen bleven openbarsten. Van mijn nagels was trouwens ook weinig over. Mijn handen zagen er niet uit, maar daar zat ik niet mee. Ik wilde gewoon dat ik er iets mee kon doen, dat ze deden wat ik ze opdroeg: koken, knopen

leggen, aan touwen trekken, e-mailen.

De ochtend dat ik Kaap Hoorn eindelijk op het radarscherf zag, zal ik nooit vergeten. Een tijdje voor ik thuis vertrok, had ik de film Master and Commander gezien en had ik gezien hoe het fregat zich met moeite een weg door de woeste zee bij de Hoorn baande. Het was al eng genoeg om op een comfortabele stoel naast pa in de bioscoop in Hobart te zitten. Dadelijk zou ik zelf rond Kaap Hoorn varen, het zelf echt meemaken, maar pa zat nog steeds naast me. Hij zat in de boot die hij voor ons had gebouwd, in de albatros die ons beschermde en ook in mijn hart. Ik pakte ‘De ballade van de oude zeeman’, die inmiddels een soort bijbel voor me was geworden. Elke keer als ik het gedicht hardop oplas, kreeg ik weer nieuwe moed en was ik vastbesloten om door te gaan.

Het ijs – dat ijs was overal:

‘t omsloten angstig snel.

Het kraakte, kreunde, kermde

als een verdoemde in de hel.

Toen daar een albatros verscheen

werd hij door ons begroet,

gelijk het God de Vader

een bekeerde zondaar doet.

Elke keer als ik die woorden uitsprak, had ik het gevoel dat ik op een of andere manier in het gedicht zat en dat het speciaal voor pa en mij was geschreven. Speciaal voor dit moment, nu we op 9 maart de Hoorn naderden.

Om Kaap Hoorn heen samen met de dolfijnen

20.05 uur, 9 maart,
55°47'Z.B. 74°6'W.L.

Lieve ma, lieve opa, lieve allemaal. Heb het idee dat dit echt de onderkant van de aarde is. De lucht ziet zwart van de regenwolken en de wind brult zoals ik nog nooit heb gehoord. Dit is geen prettige plek. Geloof niet dat ik hier lang zal blijven. De Kitty Vier lijkt er geen problemen mee te hebben. Hij hobbelt gewoon verder met twee stormstagzeilen, zes knopen, en hij trotseert elke golf alsof het maar een rimpeling is. Als deze boot kon praten – dat is zowat het enige wat hij

niet kan – dan zou hij naar de golven brullen: “Kom maar op, doe er nog maar wat bij, moet je eens zien of het me wat kan schelen, denk je nu echt dat je mij kunt verslaan? Ik dacht het niet!” En dan zouden jullie de golven eens moeten zien waartegen hij brulde. Zo’n vijftien meter van boven naar beneden. Dus als je op het laagste punt zit en dan naar boven kijkt, lijken ze wel vijftig meter hoog. Ze zijn lang en daarom zo anders. Ze zijn de halve wereld rondgereisd om ons hier te ontmoeten – is dat niet aardig van ze? – en ze zwellen steeds aan. Tot wel tweehonderd meter lengte, dat verzeker ik jullie. Ontzagwekkend, magnifiek, majestueus, verbluffend, opbeurend, overweldigend (ik kan zo vlug geen bijvoeglijke naamwoorden meer bedenken, dus ik stop maar). Het zijn absoluut monsters van golven, en als er eentje besluit om te breken, dan is het net een lawine die maar niet ophoudt, met de Kitty Vier al snowboardend erdoorheen. Overal om me heen zie ik de witte koppen kolken, en het schuim valt als sneeuw uit de lucht. Het is zo prachtig, zo schitterend. Het zou angstaanjagend moeten zijn, maar dat is het niet. Ben veel te opgewonden om bang te zijn, heb te veel om aan te denken, te veel te doen. En misschien ben ik wel te veel een Kretenzer om bang te zijn, opa!

§

En bovendien denk ik maar dat elke golf ons dichterbij de

Hoorn brengt. Volgens mijn berekening is de Hoorn recht vooruit, nog 250 mijl. Ongelooflijk, hè? Als alles goed gaat, zouden we er vrijdag omheen moeten varen. Het is gek, maar ik maak me helemaal geen zorgen. Misschien komt dat omdat mijn albatros nog steeds daarboven is, nog steeds bij ons. Hij zweeft boven de boeg alsof hij ons leidt, alsof hij ons de weg wijst. Wind lijkt hem helemaal niet te deren. Ik bedoel, waarom wordt hij niet gewoon weggeblazen? Hoe doet hij het? Het is net alsof hij met de wind speelt, alsof hij er plezier mee maakt, hem plaagt. Hij is niet alleen de koning der vogels, hij is ook de meester van de wind. Tegen het zwart van de wolken lijkt hij witter dan ooit, wit als een engel, een beschermengel. Ik weet dat ik het elke keer zeg, maar zo zie ik hem. Heb mijn laatste Worstje met witte bonen in tomatensaus opgegeten. Moet het voorzichtig aan doen met de warme chocolademelk. Als ik niet zuinig ben, heb ik straks niets meer. Eén probleempje, ben met mijn pink in een touw blijven hangen. Denk dat hij gebroken is, dus ik heb hem gespalkt. Ik heb er meestal geen last van, dus dat is goed. Ik hoor wat je zegt, ma. Ja, ik zal voorzichtig zijn. Heb nog negen vingers over. Dus geen reden tot bezorgdheid. Ik vind dit heerlijk. Hou van jullie.

18.25 uur, 11 maart,
56°0'Z.B. 67°15'W.L

Het is me gelukt! Het is me gelukt! Joehoe! We varen om de Kaap heen en nog met dolfijnen erbij ook, en uiteraard met mijn albatros. Ik zal jullie vertellen hoe het was. Ik wist dat de Hoorn daar lag, maar ik zag niets. Elke keer als we de afgelopen vier uur over een golf klommen, keek ik, maar ik zag hem nooit. Dus af en toe ging ik naar beneden om op het radarscherf te kijken. Kaap Hoorn was altijd op de radar te zien, maar nooit waar hij zou moeten zijn als ik weer naar boven naar de stuurhut ging. Het was heel, heel frustrerend. De Kitty Vier wilde blijkbaar niet lang genoeg boven op een golf blijven om mij een eerste glimp van land te gunnen. Toen zag ik hem. Ik slaakte een kreet en gilte en zong en danste, nou ja, iets wat erop leek, want veel ruimte om te dansen is er in de stuurhut niet. Mijn albatros dook omlaag en raakte me bijna aan toen hij over de boot vloog. Toen schoot hij weer omhoog en ging richting de kaap. Om daar een kijkje te nemen, denk ik. Hij zal wel terugkomen.

§

Ma, opa, ik droom al van dit moment sinds ik er voor het

eerst over heb gelezen. Of misschien heeft pa er eerst over gesproken, ik weet het niet meer. En nu doe ik het. Ik ben hier. Er zijn geen stormen. Westenwind vijftien tot twintig knopen. Moet dadelijk de vlaggen verwisselen, de Chileense vervangen door de Argentijnse. De Australische en Griekse vlag hangen nog steeds in de top, opa, en ze zien er wat gehavend uit, net als ik. Maar ze wapperen nog steeds, alsof ze echt blij zijn, trots dat het ons is gelukt. Ik ook, ik ook. Ik wapper van geluk.

§

De rotsen van de kaap boven ons zien er niet erg uitnodigend uit. Als je ze door de mist ziet, zien ze er zwart en puntig uit en ik hoef dan ook niet dichterbij. Grijs en grijs en troosteloos. Ben heel blij met het weer. Het is niet moeilijk je voor te stellen hoe het er hier bij windkracht tien uitziet als het echt stormachtig is. De zeebodem onder ons moet vol liggen met schepen die het niet hebben gehaald, die niet zo veel geluk hadden. Ik moest daaraan denken toen ik een halfuur geleden warme chocolademelk zat te drinken om het te vieren. Wie wil champagne als er warme chocolademelk is?

§

Er is net een moment geweest dat ik nooit zal vergeten. Ik had zo graag gewild dat jullie bij me waren, en vooral pa. Ik zat

naar de Hoorn te kijken en nipte aan het laatste beetje warme chocolademelk toen een zonnestraal door de mist heen brak en de Hoorn verlichtte. Het was net of de kaap in brand stond, net als de zee eromheen. Ik heb nog nooit zo iets prachtigs gezien. Eerlijk gezegd moest ik er even van huilen. Het was de vreugde om juist op dit moment hier te zijn, om het er levend af te hebben gebracht. Ik ben jullie allemaal dankbaar, de Hoorn omdat ik eromheen mocht varen, mijn albatros omdat hij bij ons is gebleven en mijn lieve, oude pa, die dit allemaal mogelijk heeft gemaakt, die de hele tijd bij me is gebleven en die nu ook bij me is.

§

Ik vind het hier zo schitterend dat ik hier bijna niet meer weg wil, dat ik niet wil dat dit moment voorbijgaat. Maar momenten gaan nu eenmaal altijd voorbij, ook terwijl ik dit aan het schrijven ben. Weg. Ik denk dat ik ook maar beter kan gaan.

§

Ik ga nu noordwaarts richting de Lion Islands, vlak ten zuiden van de Falklandeilanden, iets meer dan driehonderd mijl hiervandaan. Blijf een paar dagen op de Falklands, waar ik een heleboel warme baden neem – daar droom ik nu al van – en een heleboel uitgebreide ontbijten en een warm,

droog bed. Heb de laatste tijd niet veel gewassen, ik wijk het aan het weer. Er staan plastic zakken vol was te wachten. Het stinkt een uur in de wind, neem dat maar van me aan. Dus ik ga al mijn was doen. Het lijkt me heerlijk om niet vierentwintig uur per dag te schommelen en te deinen, en ik kijk ernaar uit om niet steeds mijn hoofd te stoten. Het zal me goeddoen om weer mensen te zien. Om droog te zijn. En ja, ma, ik zal doen wat je zegt en ik zal naar mijn pink laten kijken.

§

Ging een paar minuten geleden naar boven naar de stuurhut en zag dat mijn albatros terug is van de Hoorn, waar hij de boel heeft verkend. Hij zit op het water en aan de blik in zijn ogen te zien heeft hij zin in een visje. Zodra we naar het noorden draaien, gooi ik mijn hengel uit in de hoop een paar vissen aan de haak te slaan. Dat zal hem wel tevreden houden. Aan die kant zou er minder deining zijn, wat beter is voor het vissen. Dan naar de Falklandeilanden om wat uit te rusten. Dat heb ik nodig. De Kitty Vier heeft het nodig. Hij zit helemaal onder de zeepokken en het slijm en heeft een flinke schoonmaakbeurt nodig. Hij mag dan wel onder het slijm zitten, maar hij heeft de afstand Hobart-Kaap Hoorn toch maar mooi in zestig dagen afgelegd. Op de hele wereld bestaat er geen boot zoals hij. Heb hem net een smakkerd

gegeven en gezegd dat ik van hem hield. Heb de cd van Louis Armstrong opgezet. “What a Wonderful World’. Hij heeft gelijk.

21.15 uur, zelfde dag

Heb net jullie felicitaties binnengekregen. Bedankt, bedankt en nog eens bedankt. En jullie geweldige nieuws, ma, over Kitty. Je zei dat er wel iets zou opduiken en dat is ook gebeurd, maar alleen omdat jij de moed nooit hebt opgegeven. Wat hou ik toch veel van je. Het is ongelooflijk, schitterend, prachtig, geweldig! Dus ik heb een heel nieuwe familie van wie ik het bestaan niet wist! En Kitty bestaat echt, heel echt. Ze is geen hersenspinsel van pa. Zeg tegen die kerel die je dat mailtje heeft gestuurd dat hij de beste dominee van de hele wereld is. Als ik in Engeland aankom, ga ik naar de Saint Jameskerk in Bermondsey om die doopregisters zelf in te kijken en om te kijken naar de plaats waar ze gedoopt zijn. Ik kan mijn ogen niet afhouden van de stamboom die je me hebt gestuurd, ma. Ik kan het maar niet geloven! Nieuwe grootouders! Ellen en Sidney Hob-house. En ook de trouwakte zit erbij: Ellen Barker (ongehuwd) Sidney

Hobhouse (schoenlapper). Nu weet ik zeker dat pa ooit een baby is geweest! Hij was een gegeven, is het niet? Net als Kitty. Zoals je al zei, ma, onze verwachtingen mogen niet te hooggespannen zijn. We moeten Kitty nog eerst zien te vinden en als dat lukt, is het misschien te laat. Misschien is ze al dood. Maar in elk geval weten we dat ze echt bestaat of heeft bestaan, dat ze een gegeven is, net als pa, echt net als pa. Wil je die dominee bedanken dat hij ons geholpen heeft en tegen hem zeggen dat ik hem graag wil ontmoeten als ik in Londen ben? Dus pa had ook gelijk over Bermondsey. Is dat ver van de London Bridge? Die goede, oude pa had een beter geheugen dan we dachten, hè? De beste dag van mijn leven: ik ben om Kaap Hoorn heen gevaren en ik heb een nieuwe familie gevonden. Dit roept om nog een beker warme chocolademelk, misschien wel twee. Ik weet dat ik dat niet moet doen, ik weet dat ik anders straks niets meer heb. Maar wat maakt het uit?

Ontelbare xxx van A

Mare Topolski

Achteraf bekeken, had ik langer op de Falklandeilanden moeten blijven. Maar dat deed ik niet, omdat ik net hoopvol nieuws over Kitty had gekregen en stond te popelen om weer te kunnen vertrekken. De Falklands zijn een kale, dorre plek, zoveel is zeker. En de mensen die er wonen, zijn taai. Dat moet ook wel. Maar ze zijn de vriendelijkheid zelve. Mijn komst zorgde voor een hoop beroering. Veel mensen volgden mijn tocht inmiddels op de website, dus ze wisten dat ik kwam. Ik werd van alle kanten geholpen en kreeg onderdak in Stanley, wat een soort tweede thuis voor me werd. Mevrouw Betts ontfermde zich over me als een moederkloek die net een verdwaald kuiken had gevonden. Ik kreeg alle baden waar ik zo naar had verlangd en ook alle ontbijten. Ik gaf een paar interviews, maar daarna zorgde ze ervoor dat ik met rust werd gelaten, zodat ik kon herstellen.

Voor de Kitty Vier werd ook goed gezorgd. Binnen een week was hij weer opgeruimd en helemaal in orde. Geen

spoortje slijm meer te bekennen en ook alle zeepokken waren verdwenen. Hij was klaar om te vertrekken. Het zonnepaneel was gemaakt. Ik had daar veel problemen mee gehad. Hij was volgetankt met diesel en ik had genoeg voorraad aan boord om Engeland te halen. En genoeg zakjes om zoveel warme chocolademelk te maken als ik wilde! Ik wachtte alleen nog op de juiste wind en het juiste getij. Maar er stond een sterke aanlandige storm die dagenlang aanhield, wat overigens heel normaal is voor de Falklandeilanden, dus ik kon niet vertrekken. Ik zou tegen de pier worden gegoooid als ik toch ging.

Mevrouw Betts bood aan me het eiland te laten zien nu ik toch moest wachten. Dus daar hobbelden we in haar Morris Minor bestelbusje over het eiland. Ze liet me het hele eiland zien en vertelde over haar dochter, die was weggetrokken, in Nieuw-Zeeland woonde en nu een baby had. Ze vertelde ook dat ze haar kleinkind nog nooit had gezien. Ik vertelde haar wat over pa. Ze wist al iets over hem uit de krant, en ze liet me ‘De ballade van de oude zeeman’ opzeggen, alleen om te bewijzen dat ik het kon. Dat had ze ook gehoord, via de website neem ik aan. Ik kende inmiddels bijna veertig coupletten, dus ze kreeg ze allemaal te horen. We zagen pinguïns en we zagen schapen, die allemaal dicht tegen elkaar aan stonden vanwege de ijzige wind. Ze nam me mee naar het Britse oorlogskerkhof en vertelde me over de oorlog die er

was geweest nadat de Argentijnen ruim twintig jaar geleden het eiland waren binnengevallen. De aanblik van al die graven maakte me verdrietig. Terwijl ik daar in de striemende wind stond, dacht ik aan pa en aan Vietnam, aan de jongemannen die ver van huis stierven. “Het waren goede jongens,” zei mevrouw Betts plotseling. “Maar dat waren de Argentijnen ook. En ze hadden allemaal een moeder.”

Die avond, mijn laatste op de Falklands, las ik haar het laatste deel van ‘De ballade van de oude zeeman’ voor, omdat ze gezegd had dat ze wilde weten hoe het afliep. Ze had tranen in haar ogen toen ik klaar was. “Dus in zekere zin is het een gelukkig einde,” zei ze. Toen keek ze me ernstig aan. “Ik zal veel aan je denken, Allie. Ik wil dat jouw reis ook een gelukkig einde kent. En ik wil dat je Kitty vindt. Je verdient een gelukkig einde.”

Toen zei ze dat ik met haar telefoon naar huis mocht bellen. Ze zei dat ik dat moest doen, dat een dochter met haar moeder moest praten, dat e-mails niet voldoende waren. Dus sprak ik tien minuten met ma en met opa, die telkens de telefoon uit elkaars handen gristen. We lachten en huilden veel, waardoor we bijna niet aan een echt gesprek toekwamen. Opa had het steeds over ‘een grote verrassing’ die hij nog niet aan mij mocht vertellen. En toen hij dat bijna toch deed, griste ma de telefoon weer uit zijn handen en hoorde ik dat ze hem vermanend toesprak omdat hij had beloofd niets te zullen

zeggen. Niet totdat ze er zeker van waren. Ik wist zeker dat ik wist wat het was.

“Jullie hebben Kitty gevonden, hè?”

“Nee, dat is het niet,” zei ma. “Maar we zijn nog steeds op zoek.”

“Wat is die verrassing dan?” vroeg ik.

“Niets, niets,” zei ze. Maar ik wist dat er iets aan de hand was.

§

De volgende dag werd ik met veel bombarie uitgezwaaid en toen we afscheid namen, gaf mevrouw Betts me een digitale camera. “Een afscheidscadeautje, omdat de jouwe het niet meer doet, lieverd,” zei ze. “Deze wel, dat beloof ik je.” Het toestel deed het inderdaad prima. Mijn eerste foto was van mevrouw Betts, die vanaf de pier vaarwel stond te zwaaien. Mijn dag kon niet meer stuk. Ik zat weer op de Kitty Vier. Ik had bij mevrouw Betts van alle huiselijke gemakken genoten, maar ik had de Kitty Vier gemist: de geur van de boot, de deining van de zee onder me. Dit was mijn echte thuis. Hier wilde ik zijn. Ik wist dat ik nog heel wat dagen voor de boeg had voordat ik in Engeland zou aankomen, nog zo’n vijfenzestig. Ik zou naar Londen gaan en naar de Saint Jameskerk in Bermondsey, en ik zou Kitty zoeken als dat kon. Ik had nog nooit zo’n goed gevoel gehad over het resultaat

van de hele expeditie als toen ik uit de Falklands vertrok.

Maar nu ik weer op zee was, werd ik over één ding steeds onzekerder. Dat vrat aan me, elk uur en elke dag die volgden. Mijn albatros was er niet. Ik had tientallen dolfijnen om me heen. Maar de laatste keer dat ik iets van mijn albatros had gezien, was op de dag dat we bij de Falkland-eilanden waren aangekomen. Ik had gewoon aangenomen dat hij daar zou zijn, dat hij op ons wachtte tot we weer de zee op gingen.

Ik had het mis. De dagen gingen voorbij. Ik begon me eenzaam te voelen zonder hem. Mijn e-mailtjes werden steeds korter, deels omdat ik niet wilde dat ma wist dat ik me zo ellendig voelde en deels omdat ik zo veel mogelijk boven in de stuurhut wilde zijn, zodat ik er was als hij kwam. Maar hij kwam maar niet. En ondertussen wist ik natuurlijk waarom. Albatrossen gaan zelden zo ver naar het noorden. Het zijn vogels die in het zuiden blijven, dat wist ik. Maar toch bleef ik hopen dat hij terug zou komen. Ik probeerde mezelf zo veel mogelijk bezig te houden, en ik deed mijn best om niet te lang bij mijn eenzaamheid te blijven stilstaan. Maar nu kon ik 's nachts niet slapen omdat ik aan mijn albatros dacht. In die lange donkere nachten was ik mezelf wijs gaan maken dat ik nu echt alleen was, dat pa ook vertrokken was, samen met de albatros. Ik had het dus bij het rechte eind gehad dat ze een en dezelfde waren. Ik was zo optimistisch geweest, zo zeker van alles dat ik het plotseling allemaal niet meer zag zitten.

Er zat een heleboel bruinwier in het water. Van dat smerig uitziende spul, van het bobbelige, stekelige soort dat af en toe draden van wel twintig meter lang had. Het wier zat overal rond de boot. Ik voelde me erdoor ingesloten, bedreigd. Het leken net kronkelende zeeslangen die me kwamen halen en die hun tentakels uitstaken om me te pakken. Het kwam aan beide kanten op toen we erdoorheen ploegden. Ik snakke ernaar om er niet naar te hoeven kijken, om naar beneden te gaan, maar dat ging niet. Mijn albatros was niet de enige reden waarom ik aan dek moest blijven. Ik had nog meer redenen.

Om me heen waren plotseling veel vissersboten. 's Avonds waren ze makkelijker aan de horizon te zien, en vissersboten zijn even gevaarlijk als ijsbergen. Verstrikt raken in de enorme, lange netten die ze achter zich aan slepen, zou het einde van alles betekenen, wist ik. Ik had me nog nooit zo ongelukkig gevoeld. Alsof het nog niet erg genoeg was, liet mijn computer het ook nog afweten. Voor het eerst tijdens de reis kon ik geen mail ontvangen of versturen. De wind ging liggen. De zee kwam tot bedaren. De golven waren grijs, de lucht om me heen grauw, en ik bleef achter op een zee vol slangen. Ik zong om de moed niet te verliezen. Ik wist niet wat ik anders moest doen. Ik zong tot mijn keel er pijn van deed, elk lied dat ik kende. Maar er zat één liedje bij dat ik bleef herhalen: "London Bridge Is Falling Down". Het was een pijnkreet, denk ik, maar ook een kreet om hulp.

Wat kunnen de dingen op zee toch snel veranderen. Op een ochtend kwam ik boven in de stuurhut en ontdekte dat alle bruinwier verdwenen was en dat de vissersboten nergens meer te bekennen waren. En het waaide weer. Het was net of de hele wereld om me heen wakker was geworden. Waar eerst alles grijs en griauw was geweest, zag het er nu blauw uit, eindeloos blauw, schitterend blauw. Ik haalde diep adem en sloot mijn ogen. Toen ik ze weer opendeed, zag ik hem op de wind in mijn richting drijven. Een albatros, mijn albatros. Hij maakte zich niet druk om noord of zuid. Hij wilde met me mee. Toen ik klaar was met huilen en springen, vertelde ik hem precies wat ik ervan dacht dat hij me zo lang in de steek had gelaten. De meeste mensen denken natuurlijk dat albatrossen niet kunnen lachen. Maar dat kunnen ze wel en dat doen ze ook. Ze lachen constant. En toen ik hem een vis toegooide die ik die avond voor hem had gevangen, lachte hij wel degelijk. Ik weet het zeker.

Een paar uur later zat ik beneden in de hut, nagenietend van mijn hereniging met de albatros. Voor het eerst sinds mijn vertrek van de Falklandeilanden bakte ik weer een brood. Zijn terugkeer had mij niet alleen opgemom-terd, maar had duidelijk ook een magisch effect gehad op mijn computer, die het weer zonder haperen deed. Toen ging de telefoon. De satelliettelefoon. Tijdens de hele reis was hij maar enkele keren gegaan. Elke keer was het de kustwacht

geweest en elke keer had ik veel dichterbij het vasteland gezeten. Ik nam op, bang dat er thuis iets aan de hand was. Of misschien was het alleen maar, die in paniek was omdat ze me niet per e-mail had kunnen bereiken. “Hallo,” klonk een mannenstem. “Met dr. Mare Topolski. Je kent me niet” – hij had een Amerikaans accent – “maar je opa heeft contact gezocht met de NASA. Ze hebben me net gebeld en zeiden dat het misschien wel leuk zou zijn als ik eens met je zou praten.” Ik snapte niet waar hij het over had, tenminste, niet in het begin.

“Ik ben niet ziek,” zei ik. “Ik heb geen dokter nodig. Alles gaat goed met me.”

“Dat weet ik wel, Allie. Wat ik wil zeggen, is dat ik hier pal boven je zit in het Internationale Ruimtestation, en jij zit vlak onder ons. En volgens je opa kun je ons soms zien en zou je graag met ons in contact komen. En dat leek me een leuk idee, want we zijn allebei immers een soort ontdekkingsreiziger, niet? Net als jij voel ik er wel iets voor om af en toe te bellen of te mailen, net waar je zin in hebt. Een soort doorlopend gesprek. Misschien is dat wel leuk. Of interessant. Wat vind je daarvan?”

Ik kon geen woord uitbrengen.

Volgens mijn e-mails had ik dat eerste verbluffende telefoongesprek uit de ruimte op 29 maart. Opa's verrassing was inderdaad een verrassing, de verrassing van mijn leven.

Een kleine stap voor de mens

7.15 uur, 29 maart,
45°44'Z.B. 50°13'W.L

Dag beste opa van de hele wereld. Absoluut. U bent de coolste opa die ooit heeft bestaan, de liefste, de meest Griekse. Heb net de verrassing gekregen waarover u me vertelde, waarvoor u hebt gezorgd. Ik kan me niet voorstellen dat iemand waar dan ook een grotere verrassing meemaakt. Bedankt, heel erg bedankt, opa. Hij stuurt me een foto van zichzelf en van de bemanning daarboven. En we gaan wat hij noemt 'een doorlopend gesprek' voeren. Volgens mij is dit het meest verbluffende wat ik ooit heb meegemaakt. Hij klinkt als George Clooney, maar waag het niet om dat tegen

hem te zeggen. Volgens mij gorgelen Amerikanen met een of ander goedje waardoor ze zo'n hese stem krijgen. En wat u nog niet weet, is dat mijn albatros terug is! Dus ik kreeg een albatros én een astronaut op één dag. Niet slecht, hè? Weet niet hoe lang mijn albatros nog kan blijven. Hij zit al te ver naar het noorden. Ik ga proberen hem zo veel mogelijk vis te voeren, zodat hij bij me blijft. Dat is natuurlijk belachelijk, want hij kan zelf ook vis vangen. Maar hij vindt het blijkbaar leuk om ook die van mij te krijgen. Het is ongelooflijk met hoevelen jullie op me letten: iedereen thuis, mijn albatros en nu ook dr. Topolski. Nog nooit heeft iemand zo'n supportersclub gehad. De lokale weersvoorspelling ziet er heel slecht uit, dus ik heb het druk en ik heb haast. Jullie horen zo snel mogelijk weer van me. Hou van jullie allemaal, vooral van u, mijn Griekse opa.

11.12 uur, 31 maart,
42°29'Z.B. 48°30'W.L

Hallo ma, dag opa. Heb weinig tijd voor andere dingen gehad dan varen. Dus ook geen tijd gehad om jullie of dr.

Topolski te mailen. Heb net een storm achter de rug die zijn weerga niet kent. Twee keer omgeslagen, maar ben nog steeds springlevend, kan het nog steeds navertellen, dus maakjullie maar geen zorgen. Kon grootste deel van de tijd alleen maar beneden op mijn hurken zitten en er het beste van hopen. Begin daar vrij goed in te worden. Heb heel wat vals gezongen en heb ook heel wat met pa's gelukssleutel in mijn hand gezeten. Windstoten van zeventig tot tachtig knopen. Gemene wind. Indrukwekkende, vlakke, hoge golven. Liggende wind. Dat is gevaarlijk. Heel erg gevaarlijk. Brekende grijsbruine golven, overal om me heen opstuivend water. Ik probeerde de wind en de golven zo veel mogelijk schuin achter me te houden. Dat lukte niet altijd en zeker niet toen alles heel erg fout ging, bijna catastrofaal. Tot twee keer toe kwamen we dwars in een brandingsgolf te liggen, waardoor de boot omsloeg. En dat in amper een half-uur tijd. Dat halfuur zou ik voor geen geld meer willen overdoen, dat kan ik jullie verzekeren. Ik kon niets doen, maar ik wist dat hij weer boven water zou komen.

§

De Kitty Vier is een echte ster, een echte redder in nood. Alle kerels van de werf kunnen trots op hem zijn. Ik wou dat jullie hadden kunnen zien hoe hij uit het water omhoogkwam. Hij maakte een lange neus naar de storm, de wind en de

golgen, alsof hij wilde zeggen: “Tralalalala, jullie kunnen me toch lekker niet laten zinken.” Hij was geweldig, fantastisch. En weten jullie wat het mooiste was? Elke keer als we weer recht kwamen te liggen, keek ik uit het raam van de hut en zag ik mijn albatros. Het was net alsof hij engelenvleugels had en me daarmee beschermde. We vormen een uitstekend team, hij en ik. Toen de storm tot bedaren kwam, is het me gelukt een kiekje van hem te nemen met de schitterende camera van mevrouw Betts. Ik stuur hem naar jullie en naar dr. Topolski. Toen het ergste achter de rug was, kon ik voor het eerst in twee dagen weer eens een warme maaltijd voor mezelf klaarmaken: spek met worst en witte bonen in tomatensaus, een heel bord vol. Het was smullen geblazen. En natuurlijk heb ik alles weggespoeld met een beker warme chocolademelk. Mijn vingers en voeten zijn nog steeds ijskoud, maar ik voel nu een warme gloed in me die er eerst niet was. Hou van jullie.

Allie

21.12 uur, 3 april,
38°54'Z.B. 46°3'W.L

Hallo allemaal. Dobber rond (pa vond dat een heerlijk woord) op vijf knopen. Lichte deining. Oef. Heb nu tijd om jullie wat over dr. Topolski te vertellen. We hebben inmiddels tweemaal gemaild en we hebben elkaar ook weer gesproken. En we hebben elkaar op een avond gelijktijdig gezien. Dat ging zo. Dr. Topolski belde vanaf het Internationale Ruimtestation en zei dat ze me passeerden en dat ik hen kon zien. Ik ging aan dek en toen zag ik hem. Hij wilde dat ik een schijnwerper aandeed en een vuurpijl afstak om te kijken of **ZIJ** me konden zien. Dat deed ik en ze zagen me. Niet te geloven, hè, ze zagen me echt. Ik kon hem zien en hij kon mij zien. Ik kon hem horen en hij kon mij horen.

We hadden plezier als een stel kleine kinderen. Niet omdat het zo grappig was, maar omdat het gewoon zo fantastisch was.

§

In zijn mailtjes heeft hij me verteld over de ruimtewandeling die hij over een paar dagen gaat maken. Het is nog niet eerder gedaan en hij kijkt er echt naar uit. Hij moet een of ander wetenschappelijk experiment verrichten. Hij heeft me een beetje verteld wat het inhoudt, maar ik begreep er echt niets van. Dat heb ik hem niet verteld!

§

Hij zit daarboven met een Russische fysicus, dr. Uri Malakov en nog een Amerikaan, Mike Petersen, die de leiding heeft. Met z'n drieën zitten ze daar nu al bijna vier weken. En er is weinig leefruimte, zo vertelde hij me. “Ik denk dat je dat ook verwacht in een ruimtestation. Maar als we zin hebben, kunnen we tenminste een stukje vliegen. Er gaat niets boven gewichtloosheid, als je eraan gewend bent.”

§

Hij heeft me veel over zichzelf verteld. Thuis in Vermont heeft hij een vrouw en twee kinderen van tien en twaalf, allebei meisjes. Hij is een wetenschapper, zowel natuurkundige als astronaut. Met andere woorden, het is een knappe kop. Ik heb hem in mijn e-mailtjes een heleboel over ons verteld, over pa en onze tocht naar Engeland om Kitty te zoeken. Hij is echt geïnteresseerd en hij zei dat hij zou helpen als hij kon. Ik vind toch dat hij wat stem betreft meer wegheeft van Johnny Depp dan van George Clooney, maar ik heb zijn foto en hij lijkt op geen van beiden. Met zijn vriendelijke, aardige gezicht heeft hij meer weg van Tom Hanks. Hij zei dat hij het leuk vond om mijn mailtjes en foto's te krijgen, vooral die van mijn albatros. Hij vindt dat we veel gemeen hebben. Allebei varen we op onze eigen manier de wereld rond en allebei zitten we in een koekblik dat niet bepaald voor comfort is gemaakt. Ik zei dat zijn reis rond de wereld

iets sneller verliep dan de mijne en dat hij een grote, uitgestrekte ruimte om zich heen heeft en ik een grote, uitgestrekte zee.

§

Hij zegt dat hij nog nooit zo'n schitterende vogel heeft gezien als mijn albatros. Dat is iets wat hij in de ruimte mist, zegt hij. Als je uit het raam kijkt, zie je nooit een vogel. Hij wil dat ik hem nog veel meer foto's van vogels stuur, dus dat doe ik. Hij heeft me een paar prachtige kiekjes van de aarde gestuurd: wat wonen we toch op een fantastisch mooie planeet. Ik heb ook een heleboel foto's van hem, waarop hij in zijn ruimtestation met Uri en Mike rondvliegt. Zo cool. Dat wil ik ook nog eens doen. Hij heeft daarboven meer plaats dan ik hierbeneden, maar hij moet die wel delen. Ook aardige foto's van hem en zijn vrouw – ze heet Marianne – en zijn twee kinderen in de sneeuw voor hun huis. Hij is net als zijn stem: aardig, attent, intelligent. Hoop dat zijn ruimtewandeling goed verloopt.

§

Het vissen ging goed vandaag. Ik heb er zes gevangen en heb er twee voor mezelf gehouden. Heb de rest naar mijn albatros gegooit, mijn smakken albatros. Elke dag dat hij langer bij me blijft, zie ik als een extraatje. Ik zal hem heel erg

missen als hij weggaat, maar ik hou mezelf voor dat hij niet veel langer kan blijven en dat ik me maar beter kan voorbereiden op de dag dat hij er niet meer is. Geen nieuws meer over Ktty? Ze moet toch ergens zijn? Tot de volgende keer.

≡

12.16 uur, 5 april

(De gps is om een of andere reden niet in orde, kan dus niets zeggen over mijn exacte positie)

Groeten vanuit de Atlantische Oceaan. Hier ben ik weer. Dr. Topolski heeft me een mailtje gestuurd over zijn ruimtewandeling. Hij klonk heel enthousiast. Vertelde dat Uri een heleboel foto's van hem heeft genomen toen hij aan zijn vertraagde dans in de ruimte bezig was. Als hij kan, stuurt hij ze naar me toe.

§

“Ik heb zes uur buiten in de ruimte gezeten. Ik was bezig, maar ik had volop de tijd om om me heen te kijken. Volgens mij drong toen voor het eerst pas goed tot me door hoe

uitgestrekt de ruimte is, hoe tijdloos en stil. En ineens leek onze planeet heel waardevol en buitengewoon mooi. Ik dacht aan mijn gezin beneden in het groene Vermont en aan jou op die immens blauwe zee.”

§

Ik mailde hem terug en vroeg waarom hij het had gedaan, waarom hij astronaut was geworden. Hij antwoordde dat het helemaal de schuld van Neil Armstrong was, de eerste mens op de maan. Als klein kind had hij aan de buis gekluisterd gezeten toen Armstrong de eerste voet op de maan zette. Hem vanaf de maan horen praten, had de doorslag gegeven. “Een kleine stap voor de mens, een grote stap voor de mensheid.” Sindsdien wilde hij de ruimte in en hij vond het heerlijk. Al had volgens hem een beetje meer privacy geen kwaad gekund.

§

We hebben mailtjes over en weer gestuurd om onze wederzijdse bevindingen te vergelijken. Ik zit hierbeneden op zee, op grondniveau, alleen beweegt de zee voortdurend, dus kun je het geen niveau noemen, en hij zit 350 kilometer boven de grond. Ze gaan daarboven met een snelheid van acht kilometer per seconde. Ik hierbeneden met vijf knopen per uur. Ik heb mijn laptop, mijn vijf gps-systemen (waarvan

twee het nog steeds niet doen) en wat basissoftware. Hij heeft de meest verbluffende technologische snufjes ter wereld, waarvan de meeste worden aangestuurd door de NASA. Hij drijft daarboven rond en ik word hier alle kanten uit geslingerd. Vertel het hem maar niet, maar ik denk dat ik hierbeneden toch beter af ben. Zijn ruimtewandeling niet meegerekend, zit hij wekenlang opgesloten in zijn ruimtestation. Ik kan tenminste zuivere zeelucht inademen. En eerlijk gezegd zou ik ook niet zo lang in zo'n enge ruimte kunnen zitten; ik zou helemaal gek worden. Je kunt niet eens in jezelf praten zonder dat anderen je horen. En hij zit daarboven nog een maand opgesloten. Ik denk dat ik me maar bij het zeilen hou. Maar volgens hem zijn we allebei avonturiers, allebei ontdekkingsreizigers en zo'n beetje de gelukkigste mensen die er zijn, omdat we doen wat we het fijnste vinden. "Is dat niet geweldig?" zei hij. Hij heeft gelijk. Het is geweldig. Ik ben een bofkont. Hij informeerde naar Kitty, naar mijn albatros, naar het weer, naar hoe het hierbeneden met me gaat. Hij zegt dat hij zich moeilijk kan voorstellen hoe het hiervoor me is, maar hij wil er alles over weten. Toen hij overkwam, heb ik weer een vuurpijl afgeschoten. Maar ditmaal kon hij niets zien. Hij is een echte vriend geworden. Een vriend die ik nog nooit heb gezien.

Kan nu mijn pink weer iets bewegen, ma. Dus ik kan ze nu alle tien weer gebruiken. Mijn handen zijn nog wat pijnlijk, maar voor de rest ben ik zo gezond als een vis. Waarom is een vis altijd gezond? Heb me dat altijd afgevraagd.

§

Heb voor het eerst vliegende vissen gezien. Mijn albatros lijkt er helemaal niet in geïnteresseerd te zijn. Hij zit nu te wachten tot ik mijn hengel weer uitgooi. Ik doe het nu meteen. Ik moet hem tevreden houden, nietwaar?

≡

12.02 uur, 11 april,
28°54'Z.B. 44°53'W.L.

Hallo ma, opa. Heb al een paar dagen niet van het Internationale Ruimtestation gehoord. Hoop dat daarboven alles goed is met dr. Topolski. Nog meer vliegende vissen gezien. Komen steeds dichterbij de tropen. Heb het gevoel dat ik hier beneden levend wordt gekookt. Een maand geleden kon ik mijn voeten en vingers niet voelen, nu druipt het zweet van me af. Ik wil het luik opendoen, maar dat kan

niet omdat het stuifwater dan binnenkomt en alles drijfnat wordt. Dus ik heb weinig aan, kan niet anders. Heel slecht zicht. Braziliaanse kust aan bakboord, maar ik blijf er een heel stuk vandaan, hoe graag ik het daar ook wil zien. Veel vissersboten in de buurt. Doe geen oog dicht in deze hitte, meer dan dertig graden. Kan niet wachten om verder naar het noorden te gaan, de kou weer in. Als ik het warm heb, wil ik kou. Als ik het koud heb, wil ik warmte. Wat is er toch met me aan de hand? Toch is het allemaal de moeite waard als we erachter kunnen komen waar Kitty is. Naarmate ik dichterbij kom – en ik kom nu steeds dichterbij in de buurt – denk ik er steeds vaker aan. Ik hoop steeds vuriger dat het lukt. Ik kijk elke keer naar haar sleutel, pa's sleutel, en blijf benieuwd waar die voor dient. De gps doet het weer.

≡

15.20 uur, 14 april,
25°85'Z.B. 41° 31'W.L

Het ergste wat er kon gebeuren, is gebeurd, het meest trieste sinds pa's dood. En ik heb het zelf gedaan. Ik had het kunnen weten. Ik had beter moeten nadenken. Mijn albatros

is dood en ik heb hem gedood. Het was niet mijn bedoeling, maar dat maakt me niet minder schuldig. Toen het licht begon te worden, kwam ik boven in de stuurhut en keek ik zoals altijd om me heen of ik mijn albatros zag. Hij was er niet. De moed zonk me in de schoenen omdat ik altijd geweten had dat ik op een morgen zou ontdekken dat hij weg was. Ik zag dat er een paar vliegende vissen in de spuigaten zaten. Volgens mij moest ik daardoor ineens aan de hengel denken. Ik zag meteen dat de lijn strak stond, dus ik dacht dat ik een vis had gevangen. Maar het was geen vis die ik aan de haak had geslagen, maar mijn albatros. Met de haak in zijn bek was hij achterstevoren naast de boot meegesleurd en verdronken. Ik haalde hem aan boord en hield zijn doorweekte, slappe lichaam op mijn schoot. Zijn grote vleugels waren voor altijd bewegingloos. Hij is dit hele eind met me mee gereisd, ma, en ik heb hem gedood. Ik heb mijn albatros gedood. Maar ik heb nog iets veel ergers gedaan. Ik heb niet alleen de vleugels van de albatros tot rust gebracht. Diep in me heb ik het idee dat ik de geest van pa ook definitief het zwijgen heb opgelegd.

Alleen op zee

Tijdens de dagen en weken na de dood van mijn albatros begreep ik pas goed wat pa in zijn verhaal bedoelde toen hij zei dat ‘hij het niet meer trok’. Alleen door de e-mailtjes die ik dagelijks naar huis stuurde, wist ik dat ik een maand lang naar het noorden zeilde. Volgens mij moet ik bijna hebben doorgevaren alsof ik in trance was. Het was alsof ik op de automatische piloot stond. Ik zeilde goed. Dat moet wel, anders was ik nooit zo noordelijk gekomen. Ik deed alles wat er gedaan moest worden, maar zonder enthousiasme, zonder plezier, zonder angst of pijn te voelen, zelfs geen verdriet. Ik was verdoofd. Ik zeilde, meer niet. Ik zei dat ik de website van de Kitty Vier voorgoed van het internet wilde hebben. Ik noteerde alleen dagelijks de lengte en breedtegraad waarop ik zat. Ik wilde met niemand meer contact. Ik negeerde alle smekende, binnenkomende e-mailberichten en nam de satelliettelefoon ook niet meer op. Ik wilde tegen niemand meer iets zeggen. Kitty en de sleutel konden me niets meer schelen. Niets kon me nog wat

schelen. Ik negeerde zelfs alle berichtjes van dr. To-polski vanuit het Internationale Ruimtestation, waarin hij me zijn medeleven betuigde en me moed insprak.

Na een dag of tien stuurde ik een e-mail waarin niet alleen de lengte- en breedtegraad stonden. Nu ik erop terugkijk, weet ik niet meer waarom ik dat deed, tenzij het een poging was mijn stilte te verklaren aan iedereen thuis en boven in de ruimte. Misschien kon ik er zelf de woorden niet voor vinden, maar volgens mij was het meer dan dat. Inmiddels kende ik alle coupletten van ‘De ballade van de oude zeeman’. De woorden echoden in mijn hoofd, terwijl ik niet eens wilde dat ze daar zaten. Soms zat ik in de stuurhut en merkte ik dat de woorden en zinnen er hardop uit kwamen. En hoe vaker ik het gedicht opzei, hoe meer ik erin opging en begon te geloven dat ik in zekere zin die ‘oude zeeman’ was. Dat mijn reis, net als de zijne, vervloekt was door wat ik had gedaan. Hieronder volgt een stukje van wat ik op 28 april heb gemaïld.

Ik riep het onheil over ons.
‘k Was in des duivels macht
toen ik de vogel doodde die
ons wind en daarmee redding bracht.

Water, water overal:
maar alle boorden krimpen.

Water, water overal:
geen druppel om te drinken.

Ik weet nu hoe bezorgd iedereen thuis moet zijn geweest toen ze dit lazen. En ik weet dat opa alles wilde afblazen en meteen een grote reddingsoperatie op touw wilde zetten om me te laten oppikken. Ma wilde daar niet van weten. De enige reden daarvoor was dat ze zag dat mijn rapporten nog steeds elke dag binnenkwamen. Ze kon op de kaart zien dat ik goed vorderde op mijn reis naar het noorden.

Ik wist ook dat dr. Topolski tijdens mijn langdurige stilzwijgen in nauw contact met hen stond en dat hij ma in haar beslissing steunde om me tijd te geven om alles in mijn eentje te verwerken.

Ik weet nog steeds niet waarom ik ineens weer een lichtpuntje begon te zien. Dat soort dingen zullen we nooit weten, denk ik. Voor pa was dat het moment toen een verpleegster aardig tegen hem was in het ziekenhuis in Hobart, toen hij in de put zat en zij hem erbovenop hielp. Maar ook met haar was hij niet uit het diepe dal gekropen als hij dat niet zelf had gewild. Als er voor mij zo'n moment was, het moment dat ik besepte dat ik weer wilde leven, dan weet ik nog precies wanneer dat was. Ik weet nog precies de dag en de plaats waar dat gebeurde.

Ik was in de stuurhut van de Kitty Vier toen ik hem zag.

Een schildpad. Een lederschildpad. Hij kwam vlak naast de boot boven water en zwom gewoon met me mee. Hij keek me vragend aan, alsof hij wilde weten wat ik daar deed. Ik vertelde hem dat ik op weg was naar Engeland om daar Kitty te zoeken. Ik vertelde hem alles en hij bleef naar me luisteren. Ik was niet alleen. Ik hoorde mezelf luid in de wind zingen en ik had al weken niet gezongen. Ik werkte mijn hele repertoire af, van 'London Bridge Is Falling Down' en 'Here Comes the Sun' tot 'What a Wonderful World' en 'I Will Always Love You'. En terwijl ik het laatste lied uitbrulde, liepen de tranen over mijn wangen. Toen ik uitgezongen was, wierp de schildpad nog een laatste blik op me en hij vertrok. Dat vond ik niet erg. Sinds mijn albatros was gestorven, had ik niet meer gehuild. Tijdens het zingen voelde ik dat er iets in me gebeurde, dat een deel van mij zichzelf hervond. Het was mijn kern.

Ik had me helemaal op het varen gestort en misschien was dat wel de beste therapie om mijn verdriet te boven te komen. Misschien kwam het ook omdat ik merkte dat het einde van mijn reis nu in zicht kwam: ik had nog maar 2500 mijl en 23 dagen voor de boeg en dan zat ik in Fal-mouth. Maar één ding weet ik zeker. Toen ik die dag in de stuurhut van de Kitty Vier tegen de schildpad aan het praten was, toen ik zong en hilde, voelde ik dat ik niet meer alleen was. Ma was bij me, opa, dr. Topolski, iedereen thuis en ook pa. Ze

wilden allemaal dat ik doorging. De tranen die ik hilde, waren nog steeds tranen van verdriet, maar ze waren vrijgekomen door een plotse golf van geluk.

Ik ging vervolgens naar de hut beneden om meteen naar huis te mailen, en ik zag dat er een mailtje was binnengekomen van dr. Topolski. Hij was inmiddels terug op aarde. Ze hadden hem een week daarvoor teruggehaald, in Kazachstan, en volgens hem was het een landing met horten en stoten geweest. Hij was nu weer thuis bij zijn gezin en had even vrij. En hij had wat onderzoek gedaan. Hij was me niet vergeten, integendeel. Sinds hij weer beneden was, had hij geregeld contact met ma en opa gehad. Hij was iets ‘zeer interessants’ over Kitty te weten gekomen, maar hoe verleidelijk het ook was, hij wilde niet zeggen wat het was. Hij vertelde me wel dat zijn hele familie van me wist en dat ze allemaal elke dag aan me dachten. Dat ze een kaart van de Atlantische Oceaan tegen de keukenmuur hadden gehangen en mijn vorderingen in kaart brachten door elke ochtend een felgele speld een stukje noordelijker en dichter naar Engeland te verplaatsen. Hij zei dat hij wist dat ik het zwaar had gehad, maar hij wilde me laten weten ‘dat er hier in Vermont en over de hele wereld een heleboel mensen je steunen’. Tijdens elke dag die volgde, had ik het idee dat ik mezelf op een of andere manier verder oplaadde.

Ik ging nu de passaatwinden tegemoet, wat niet meteen

comfortabel zeilen was, maar dat vond ik niet erg. Het was overigens niet alleen de wind die ons verder blies – en de Kitty Vier vloog – het waren ook de e-mails die voortdurend binnenkwamen van iedereen thuis, en ook van dr. Topolski. Iedereen droeg bij aan mijn nieuwe gevoel van welzijn, van euforie bijna. Ik heb mijn schildpad niet meer gezien, maar ik ben hem ook niet vergeten. Ik zie zijn snuit en zijn blik die me aanstaart nog steeds voor me, een vriendelijke, oude, wijze snuit. Soms denk ik wel eens dat de schildpad mijn leven heeft gered.

Elke dag die me dichterbij Engeland bracht, bleef ik hun vragen naar Kitty, maar het enige wat ik terugkreeg, was dat er geen echt nieuws was. Ze hadden een paar ‘ijzers in het vuur’ waarvan ze veel verwachtten, wat dat ook mocht betekenen. Erg hoopvol klonk het niet. Eerlijk gezegd dacht ik dat ze me gewoon aan het lijntje hielden en probeerden me moed in te praten, omdat ze maar al te goed wisten dat slecht nieuws over Kitty wel het laatste was waaraan ik behoefte had. Ik moest er niet aan denken dat ze geen spoor van haar konden vinden of, nog erger, dat ze hadden ontdekt dat ze dood was. Vaak zat ik beneden in de hut met pa's gelukssleutel in mijn hand geklemd, terwijl ik me afvroeg wat er zo belangrijk aan deze sleutel was. Wat betekende hij? Waarom had Kitty pa de sleutel gegeven, al die jaren geleden op die bewuste dag vlak voordat ze werden gescheiden? Wat was er zo speciaal aan?

Hij had hem altijd zijn gelukssleutel genoemd. Ik pakte hem en kneep erin en deed dan elke keer een wens, net als pa altijd had gedaan. Ik wenste dat ik Kitty in Engeland in blakende gezondheid zou vinden en dat ik eindelijk zou ontdekken waar de sleutel voor was.

Ik zou liegen als ik zei dat mijn nieuwe euforie af en toe niet plaatsmaakte voor verdriet. Het verlies van mijn albatros deed nog steeds pijn en verdween maar niet. Ik dacht heel vaak aan hem. Elke vogel die ik zag, deed me aan hem denken, aan de grootsheid van zijn vlucht, aan zijn elegantie en zijn pracht. En toen ik op een avond op een koude, grijze Atlantische Oceaan in mijn stuurhut zat, keek ik naar buiten en zag ik een albatros, of een soort albatros uit het noorden, een jan-van-gent, die het water in dook om vis te vangen en de golven in tweeën kliefde. Het was een schitterende vogel, maar niet zo schitterend als mijn albatros.

London Bridge Is Falling Down

Het was maar goed dat ik weer zo vastberaden en vol goede moed was, want tijdens die laatste paar duizend mijl ging zo'n beetje alles mis wat er mis kon gaan. Om te beginnen bleek de Noord-Atlantische Oceaan even gevaarlijk en boosaardig als de Zuidelijke Oceaan. De Kitty Vier kreeg het zwaar te verduren. Het was niet één storm, het was een hele reeks. In drie dagen tijd sloegen we driemaal om en de laatste keer was bijna het einde van het verhaal. Niet veel solozeilers slaan overboord en kunnen het daarna nog navertellen. Ik wel. Het was mijn eigen schuld. Ik was een uilskuiken, om maar eens een term van pa te gebruiken. Ik zat tijdens een storm in de stuurhut en had me niet goed vastgegespt. Inderdaad, ik was moe. Ik had een paar dagen niet geslapen. Maar dat is geen excuus. Ik was gewoon een uilskuiken en het scheelde niet veel of ik was een dood uilskuiken geweest. Toen de golf kwam, werd ik compleet

verrast. Omdat de boot hevig slingerde, werd ik overboord gekatapulteerd. Op een of andere manier slaagde ik erin een veiligheidslijn te pakken en ik hield me er stevig aan vast. Maar de Kitty Vier was omgeslagen en ik werd ondergedompeld in de oceaan. Ik weet nog dat ik het geraas van de zee hoorde en ik wist dat dit altijd het laatste geluid is dat een zeeman hoort voor hij verdrinkt. Toen kwam de Kitty Vier weer recht te liggen. Hij draaide om en voordat ik er erg in had, vloog ik de stuurhut weer in. Heelheids, nou ja, zo goed als. Maar ik had wel een gebroken arm – ik wist dat hij gebroken was, want ik kon er niets meer mee doen – en ik vloekte hardop. Je bent een uilskuiken, maar wel een gelukkig uilskuiken, dacht ik, toen ik stopte met vloeken. Het feit dat ik het had overleefd, was te danken aan pa's gelukssleutel, daar twijfelde ik niet aan. Dat was helemaal te danken aan pa's gelukssleutel.

§

In het begin deed mijn arm geen pijn. Ik had het te koud na mijn onderdompeling in het ijskoude water van de Noord-Atlantische Oceaan. Maar toen ik me had afgedroogd en me beneden in de hut had opgewarmd, begon het verduiveld veel pijn te doen. Ik wist dat ik hulp nodig had, dus ik pakte de satelliettelefoon en belde naar huis. Opa nam op. Ik zei tegen hem dat ik alleen maar een dokter nodig had die me

vertelde wat ik moest doen en dat het dan wel zou lukken. Geen discussie, zei opa, hij zou me met een helikopter laten oppikken. “Je kunt met een gebroken arm niet varen,” zei hij. Ik geloof niet dat ik ooit (of sindsdien) tegen opa tekeer ben gegaan, maar dat deed ik nu wel. Ik vertelde hem dat we nog maar een mijl of vijftig van de kust van Engeland verwijderd waren, van de Scilly-eilanden, en van daaruit was het nog geen honderd mijl naar Falmouth. Ik zei dat de Kitty Vier en ik het samen tot een goed einde zouden brengen en dat ik nooit meer één woord tegen hem zou zeggen als hij me liet ophalen. Ma en opa bespraken het samen en vijf minuten later had ik dr. Topolski aan de telefoon. Hij bleek niet alleen afgestudeerd te zijn in natuurkunde en techniek, maar ook in geneeskunde en zo ongeveer alle andere richtingen waarin je kunt afstuderen. Hij ‘onderzocht’ me door me tientallen vragen te stellen. Toen vertelde hij me hoe ik een spalk moest maken en hoe ik die moest aanleggen, wat met één hand niet meevalt. Maar het lukte.

Natuurlijk was ik niet de enige die gehavend was en last had. De Kitty Vier was ook beschadigd. Niet de boot zelf, daar was niets mee aan de hand. Hij deinde en slingerde en kwam weer recht zoals altijd. Hij was gebouwd om onverwoestbaar te zijn en niet tot zinken te brengen, en dat was hij ook. Naarmate we dichterbij het Kanaal kwamen, begonnen verschillende onderdelen het te begeven. De

generator en de ontzilter waren niet meer betrouwbaar. De automatische piloot was kapot. Ik probeerde hem te maken, maar met één arm lukte dat niet, dus dat hield in dat ik bijna de hele tijd in de stuurhut moest zitten. Ik moest daar trouwens toch zijn, want het was heel druk met scheepvaartverkeer. Er waren meer schepen dan ik tijdens de hele reis was tegengekomen en voor een klein jacht, eigenlijk voor elk jacht, is dat gevaarlijk. Ik kon ze wel zien, maar op een zee als deze mocht ik van geluk spreken dat ze me zagen voor ze me ramden.

Ik vertelde niemand hoe slecht het ging. Ik wist hoe opa zou reageren en hoe geschokt ma zou zijn. In plaats daarvan schreef ik vrolijke mailtjes en klonk ik met opzet uitgelaten en grappig aan de satelliettelefoon. Ik denk dat het heel goed voor me was om uitgelaten te klinken. In werkelijkheid maakte ik me echt zorgen dat ik het niet zou halen. Bij elke beweging begon mijn arm meer pijn te doen. Bij elke keer dat ik een zeil moest wisselen, was de pijn ondraaglijk. Ik nam een besluit. Ik mailde naar huis dat ik naar de Scilly-eilanden zou gaan en niet naar Fal-mouth. Scilly was immers ook Engeland. Het maakte niet uit of ik daar of in een andere haven het eerste deel van mijn reis zou beëindigen. Ma belde me terug. Ze vertelde dat opa en zij er eens over hadden nagedacht en dat ze zo snel mogelijk het vliegtuig naar Engeland zouden nemen. Ze zouden me laten weten

wanneer ze landden. Ik zei dat ik geen drukte wilde en dat ze niemand mochten vertellen wat er was gebeurd. Ik was al bang dat er een hele welkomstvloot zou uitvaren. Opa zei dat, zelfs nu er geen website meer was, de belangstelling van de pers overal even groot was.

“Als jullie ze maar niet vertellen dat ik in Scilly aankom,” zei ik. “Dat moet u me beloven, opa.” Hij beloofde het me, maar ik was niet overtuigd. Ik wist dat de verleiding om Stavros Boten in grote letters op het televisienieuws te zien en om zijn kleine Allie, zijn oogappeltje, op het dek te zien zwaaien wel eens onweerstaanbaar zou kunnen zijn. Eerlijk gezegd verwachtte ik het ergste, maar ik moest me er maar bij neerleggen. Misschien zou het toch wel leuk zijn en ook al was het dat niet, dan kon ik toch altijd nog lachen als een boer die kiespijn heeft. Dat had ik in Hobart immers ook gedaan.

Dus de volgende dag gingen we met horten en stoten verder, maar ik was wel zo blij als een kind. (Ik lijk pa af en toe wel, maar ik hou van de uitdrukkingen die hij gebruikte. Ik heb ze geërfd. Ze zijn nu van mij.) We hadden de stormen achter ons liggen. De voorspellingen voor de route naar de Scilly-eilanden waren goed. Zonnige dag, heldere lucht, en geen spoor van een welkomstvloot. Hoe bestond het, opa had het stilgehouden. Ik had net land in zicht gekregen. Niet veel land, maar toch land, en het was het land dat ik wilde zien: de Scilly-eilanden. Met een beker warme chocolademelk toostte

ik op de gelegenheid. De Scilly-eilanden leken net kleine grijze knoedels, zoals ze daar in de zee lagen. We gingen goed, met zo'n vijf knopen. Het was vroeg in de ochtend. Ik was er bijna.

De dag ervoor had ik in de verte een walvis gezien, of misschien was het een reuzenhaai, en ik keek of ik hem weer kon ontdekken. Maar ik zag een school dolfijnen die aan stuurboord een show voor me opvoerden. Met zo'n onverwacht, spontaan welkom was ik wel blij.

Maar ik was zo aan het genieten dat ik vergeten was om me heen te kijken. Plotseling werd de boot hevig door elkaar geschud. De achterkant kwam omhoog om daarna weer met een klap op het water te landen. Hij bleef liggen alsof plotseling alle leven uit hem verdwenen was. De helmstok voelde licht aan, dus ik had meteen door dat we het roer verloren hadden. Toen zag ik achter ons de stukken wegdrijven. Aanvankelijk dacht ik dat we de walvis moesten hebben geraakt, maar dat was niet zo. De donkere gedaante die ik vlak onder het oppervlak zag, dook op en liet zich zien. Het was een vies oranje ding met platte zijkanen en scherpe punten. Een container, een smerige, stinkende container. Ik vervloekte het containerschip, waar hij op dat moment ook mocht zijn, en daarna alle containerscheppen. Vloekend ging ik beneden de boel controleren. Er was tenminste geen gat geslagen. We hadden ons drijfvermogen niet verloren. We

waren roerloos en hulpeloos, maar we dreven nog. Ik hoopte dat we met het tij mee konden drijven, maar een snelle blik op mijn kaart bevestigde wat ik al wist. De omgeving van de Scilly-eilanden was bezaaid met rotsen, duizenden, tienduizenden rotsen.

Ik had geen keus. Via de satelliettelefoon vroeg ik om een reddingsboot. Nog geen half-uur later lagen ze langszij en gooiden ze me een lijn toe. Dus met een gebroken roer en een gebroken arm kwam ik aan op de Scilly-eilanden, door de reddingsboot oneervol binngetrokken in Saint Mary's Harbour. Om die reden was er heel wat belangstelling en al gauw waren ze erachter wie ik was. Godzijdank was er geen vloot, maar alle hoop die ik had om onopgemerkt binnen te komen, was vervlogen. Ze brachten me snel naar het ziekenhuis om naar mijn arm te laten kijken en vertelden me dat ik daar die nacht moest blijven, maar ik zei dat ik dat niet wilde. Ik had een beter aanbod. Matt Pender, de stuurman van de reddingsboot, zei dat ik bij hem en zijn gezin mocht logeren. Dus nadat mijn arm was gezet en van gips was voorzien, kwam hij me ophalen en gingen we rechtstreeks door naar een pub waar ze me in het zonnetje zetten alsof ik Ellen McArthur was. Geweldige kleine heldin, noemden ze me. Ik stond in het middelpunt van de belangstelling, en ik vond het heerlijk. Ik probeerde naar huis te bellen, maar er werd niet opgenomen. Waarschijnlijk waren ze al vertrokken.

Het maakte niet uit. Ik was verschrikkelijk blij dat ik Engeland had gehaald en verschrikkelijk blij dat de boot nog heel was, nou ja, zo ongeveer.

De volgende dag deed ik een paar televisie- en radio-interviews. Dan had ik dat in elk geval gehad. Vervolgens ging ik naar de pier om de Kitty Vier wat op te ruimen voordat hij wegging om te worden gerepareerd. Er stonden een heleboel mensen om hem heen, tientallen mensen die allemaal foto's maakten, en hij dobberde en genoot, en nam hun applaus in ontvangst.

Ik wachtte tot iedereen vertrokken was en ging aan boord. Toen hadden we even rustig tijd voor elkaar, de Kit-ty Vier en ik. Ik stuurde een mailtje naar ma, naar dr. To-polski en bracht iedereen ervan op de hoogte dat de reparaties minstens een paar weken zouden duren en dat ik de volgende dag vanuit Scilly de stoomboot naar Penzance zou nemen en daarna de nachttrein naar Paddington Station in Londen, waar ik woensdagochtend om zeven uur zou aankomen. Als ma en opa daar dan waren, konden we samen naar Bermondsey gaan om meteen op zoek te gaan naar Kitty.

Ik vertelde hun nog iets, iets waarvan ik wist dat ze dat geen van beiden wilden horen. Ik had besloten dat, als de Kitty Vier gerepareerd en mijn arm genezen was, ik met de boot terug naar huis zou varen. Ik zou een rondje om de wereld varen, zoals ik had gepland, en niemand die me kon

tegenhouden. Ik meen het, opa, schreef ik. Voordat ik van de boot af was, had ik al een mailtje terug.

Allemaal goed, Allie. Tot woensdagochtend zeven uur in Paddington. Er is een grote klok op perron 1. Daar staan we. Liefs, ma en opa.

Ze waren zonder meer gezwicht. Ik kon het gewoon niet geloven.

Met de rest van de bemanning van de reddingsboot kwam Matt op de stoomboot naar Penzance afscheid van me nemen. Ik ben nog nooit zo vaak omhelsd. En ik vond het heerlijk!

Ik moest nog even wachten tot ik aansluiting had op de nachttrein naar Londen. Dus tegen de tijd dat ik kon gaan zitten, was ik doodop. Ik haalde mijn laptop tevoorschijn. Ik wilde nog een mailtje naar ma sturen. Toen ik opkeek, zat er een kerel tegenover me die me lachend aankeek. Zoals dat gaat, raakten we in gesprek. Hij heette Michael McLuskie.

§

De rest weet je al, in elk geval het meeste. Wat je niet weet, is wat er gebeurde toen we de volgende ochtend in Paddington Station aankwamen en ik hem mijn verhaal helemaal had verteld. De trein kwam aan op perron 1 en we stapten samen uit. Behalve zijn eigen rugzak droeg Michael ook de

mijne. (Hij zag er niet alleen goed uit, hij was ook attent en dat is hij – meestal – nog steeds.) Ik zag ma en opa onder de klok op me staan wachten, om zich heen kijkend of ze me zagen.

“Zijn ze dat?” vroeg Michael.

“Dat zijn ze.”

“Dus wat je me hebt verteld, is allemaal waar? Er is niets verzonnen?”

“Helemaal niets.”

“Dan,” zei hij en hij keek me recht in de ogen, terwijl hij elk woord meende wat hij zei, “dan ben je de meest fantastische persoon die ik ooit heb ontmoet, en ik zou je graag nog eens ontmoeten als je dat goedvindt.”

Tot op de dag van vandaag weet ik nog steeds niet waarom ik het volgende zei. “Luister,” zei ik. “Ik heb honger. Waarom ga je niet met ons mee ontbijten, met ma en opa en mij?” Hij zei geen nee, en nadat ma en opa me allebei een paar keer hadden omhelsd en nadat we allemaal onder de klok in Paddington op de Kretenzische manier hadden gehuild en gelachen, propten we ons in een taxi en gingen we naar hun hotel om te ontbijten.

Ze leken wat zenuwachtig, vond ik. Als ik opa wilde aankijken, ontweek hij mijn blik. Ik dacht dat hij boos op me was, omdat ik erop stond om de reis om de wereld af te maken. Hij was er altijd erg op tegen geweest. Ma kon helemaal geen woord uitbrengen. Ze zat daar maar klopjes op

mijn hand te geven. Ik had een paar keer oogcontact met Michael, die zijn ogen ophaalde zoals alleen hij dat kan.

Het was zo'n groot, modern hotel dat helemaal van glas was gemaakt, en het lag vlak naast de rivier. We liepen naar de ontbijtzaal die vol met gedekte tafels stond. Alle tafels waren leeg met uitzondering van één grote ronde tafel aan het raam. Aan de tafel zaten mensen met kinderen, waarschijnlijk een gezin, en ze keken me allemaal heel aandachtig aan, wat ik vreemd vond. Ma en opa leidden ons niet naar een lege tafel, zoals ik had verwacht, maar naar de ronde tafel aan het raam. "En dit," zei ma tegen hen, terwijl ze geen enkele poging deed de trots in haar stem te verbergen, "dit is Allie, mijn dochter Allie. Arthurs dochter Allie."

Ze bleven kijken, waarna de starende blikken een voor een in een glimlach veranderden. "Volgens mij kunnen jullie je het best zelf voorstellen," vervolgde mijn moeder.

"Zal ik dan maar beginnen?" Nog voor hij zijn mond had opengedaan, wist ik wie hij was. Ik herkende hem van zijn foto. "Ik ben Mare, Mare Topolski. Van daarboven, weet je nog? En dit is mijn gezin: Marianne, Molly en Martha, thuis in Vermont beter bekend als de M&M's." Ik had een brok in mijn keel en kon amper een woord uitbrengen. Maar er was nog een andere reden.

Zelfs toen hij nog aan het praten was, keek ik al naar de oude dame die naast hem zat. Haar lach was pa's lach. Ze had

dezelfde ogen, merkte ik.

“En ik ben Kitty,” zei ze. “De zus van je vader.”

Ze kon amper een woord uitbrengen, maar glimlachte door haar tranen heen.

“Heb je Arthurs sleutel, lieverd?” zei ze. “De sleutel die ik hem heb gegeven?” Ik haalde hem van mijn nek en gaf hem aan haar. Voor haar op tafel stond een bewerkt houten doosje met rode en witte bloempjes erop geschilderd. Ze draaide de sleutel om in het slot. Hij paste. Weer glimlachte ze naar me. Ze draaide eraan en bleef maar draaien, wat vreemd overkwam. Daarna opende ze het deksel en toen begreep ik het. Uit het doosje kwam muziek. Het was een muziekdoosje. En het speelde ‘London Bridge Is Falling Down’. We luisterden tot de muziek langzamer begon te spelen en uiteindelijk midden in het liedje stopte.

“En dat,” zei de oude dame terwijl ze naar de rivier wees, en nu merkte ik dat ook zij een Amerikaans accent had, “dat is de London Bridge. Ik ben een stukje verderop in Bermondsey geboren, net als jouw vader. Mijn vader en moeder zijn tijdens de oorlog omgekomen bij een bombardement. Dit muziekdoosje was het enige wat er van ons huis nog over was. Arthur en ik zaten in hetzelfde weeshuis. We vonden het heerlijk hiernaar te luisteren en konden er geen genoeg van krijgen. Toen namen ze je vader mee. Ik gaf hem het sleuteltje en zei tegen hem dat ik ons

liedje pas weer zou spelen als hij het sleuteltje terugbracht. Ik zei dat ik het dan voor hem zou opwinden en dan zouden we samen luisteren. Ik was namelijk de oudste, ik wond het doosje altijd op. Tot vandaag heb ik het niet meer gehoord. Het is nu van jou, Allie. En als je op een dag zelf kinderen hebt, dan kun je het misschien aan hen doorgeven en hun het verhaal vertellen over hoe het sleuteltje en de muziekdoos elkaar uiteindelijk terugvonden.”

Ik kon het nog steeds niet bevatten. “Maar hoe hebben ze u gevonden?” vroeg ik. “Ik begrijp het niet.”

“Dat komt door je vriend de astronaut hier,” zei mijn tante Kitty. “Na zijn ruimtereis kwam hij in Amerika op televisie en vertelde iedereen over jou, Allie Hobhouse, het verbazingwekkende achttienjarige meisje uit Australië dat in haar eentje op een bootje, de Kitty Vier, de wereld rondreisde en op weg was naar Engeland om op zoek te gaan naar haar onbekende tante. Met de zoektocht naar de zus van haar vader vervulde ze de belofte die ze haar vader op zijn sterfbed had gedaan. De vader, zo vertelde hij, heette Arthur Hobhouse en zijn zus Kitty Hobhouse. Iedereen die kon helpen, riep hij op om te bellen. Dus dat deed ik. Toen ze je vader al die jaren geleden naar Australië stuurden, stuurden ze mij namelijk naar Canada. Ik had geluk. Ik kwam terecht bij een heel aardig gezin in Niagara, aan het meer. Ik woon nog steeds aan de kust in het huis waarin ik ben opgegroeid.

Je moet eens komen kijken.”

Ik zag een exemplaar van pa's verhaal voor haar liggen, vlak naast haar kom met cornflakes.

“Hebt u het gelezen?” vroeg ik.

“Ik heb het nog maar net,” antwoordde ze. “Het probleem is dat mijn ogen niet meer zo goed willen. Misschien kun jij het me voorlezen, na het ontbijt.”

Dus dat deed ik, een uur of wat later. Terwijl ik daar zat en uitkeek op de London Bridge en de Thames, las ik hun het verhaal voor.

“Het verhaal van Arthur Hobhouse,” begon ik. “ARTHUR HOBHOUSE IS EEN GEGEVEN. Eigenlijk zou ik bij het begin moeten beginnen. Dat weet ik. Maar het probleem is dat ik het begin niet ken. Kende ik het maar...”

Nu je dit boek hebt gelezen

Nu je dit boek hebt gelezen, wil ik je iets zeggen. Het is nooit de bedoeling geweest om de twee verhalen die we hebben geschreven te publiceren. We hebben ieder ons verhaal gewoon opgetekend als een verslag van wat er is gebeurd. Eerst met mijn vader en toen met mij. Ik heb er lang en hard over nagedacht of deze verhalen in boekvorm moesten worden uitgebracht. Het is immers een familieaangelegenheid. Hoeveel je de wereld wilt vertellen over je familie, is voor alle betrokkenen een delicate zaak. Maar de familie is er gelukkig mee, net als ik, omdat onze verhalen, die van mijn vader en van mij, toch al naar buiten waren gebracht. Tenminste, in zekere mate. Als dit niet was gebeurd, dan zou ons verhaal zeker niet zo goed zijn geëindigd als nu. Met andere woorden, ons familieverhaal is nooit echt binnen vier muren gebleven. Het stond in de kranten, was op de radio te horen en op televisie te zien. Maar ons verhaal is nooit

helemaal verteld. En daarom vonden we allemaal dat dit moest gebeuren. Pa zou het zo hebben gewild. Dat weet ik, want hij was ervan overtuigd dat we voortleven zolang ons verhaal verder wordt verteld. En dat geloof ik ook.

ALLIE HOBHOUSE

Nawoord

Tussen 1947 en 1967 zijn naar schatting tussen de zeventuizend en elfduizend Britse kinderen in hun eenje naar Australië gestuurd.

Dat was in een periode waarin men het makkelijk vond om lastige mensen, of ze nu veroordeeld waren, ongewenst of geen ouders hadden, op de boot te zetten naar wat toen de Britse koloniën waren, met name naar Canada, Nieuw-Zeeland en Australië.

De eerste blanke Australiërs waren veroordeelden die zich daar in 1788 gedwongen vestigden. Het was een vorm van verbanning. De verbanning van kinderen, die eeuwen doorging en haar hoogtepunt bereikte in de jaren na de Tweede Wereldoorlog, was in veel opzichten even wreed, maar soms wel goedbedoeld. Kinderen die niets meer hadden, konden op die manier een nieuw vaderland, een nieuwe familie en een vooruitzicht op een gelukkig leven ver weg van de krottenwijken van Engelse steden krijgen. En een groot aantal van hen had wel degelijk geluk en kwam op de

juiste plaats terecht, bij aardige mensen die voor hen zorgden. Maar velen ook niet. Een voormalige jonge migrant zei: “De meesten van ons hebben er een gebroken hart en een gebroken leven aan overgehouden.” Wreedheid, misbruik en uitbuiting kwamen helaas vaak voor.

Een ander schreef dit:

De vraag die de meeste voormalige jonge migranten zich het meest stellen is: “Wie hen ik?” De meesten van ons zijn op de Britse eilanden uit Britse ouders geboren. Onze cultuur, ons erfgoed en onze tradities zijn Brits. Onze nationaliteit, onze rechten en privileges waren onze erfenis. We waren niet in staat een weloverwogen beslissing te nemen en werden twintigduizend kilometer verderop, naar de andere kant van de wereld gebracht. Wat ons vooral werd aangerekend, was dat wij kinderen uit gebroken gezinnen waren. Onze gemiddelde leeftijd was acht jaar en negen maanden. Door deze ene verordening werden we beroofd van onze ouders en onze broertjes en zusjes. We werden beroofd van onze grootouders en verdere familieleden. We werden beroofd van onze nationaliteit, onze cultuur en ons geboorterecht. Velen van ons werden beroofd van hun familienaam en zelfs van hun geboortedatum. We

werden beroofd van onze persoonlijkheid, onze mensenrechten en onze waardigheid. We werden migrantjongen nummer ‘zo en zo’ genoemd, of migrantmeisje nummer ‘zo en zo’. En zo kwamen we aan, als vreemden in een verloren land, verdoemd en zonder mogelijkheid om terug te keren.

Hartverscheurende verhalen als deze hebben mij ertoe aangezet mijn verhaal te schrijven.

MICHAEL MORPURGO

EOF